

ИЗВЕШТАЈ О СТАЊУ У ПОЉОПРИВРЕДИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2023. ГОДИНИ

КЊИГА II
Преглед тржишта

Република Србија

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

САДРЖАЈ

1. БИЉНА ПРОИЗВОДЊА	3
1.1. Житарице	3
1.2. Шећерна репа и шећер	9
1.3. Уљарице	13
1.4. Дуван.....	20
1.5. Кромпир, свеже поврће и пасуљ	23
1.6. Воће	30
1.7. Грожђе и вино.....	38
2. СТОЧАРСКА ПРОИЗВОДЊА	44
2.1. Говеђе месо	44
2.2. Свињско месо	46
2.3. Овчије месо и козе.....	49
2.4. Живинско месо и јаја	53
2.5. Млеко.....	57
2.6. Мед.....	60
3. ПРИЛОЗИ	62
1. БИЉНА ПРОИЗВОДЊА	62
2. СТОЧАРСКА ПРОИЗВОДЊА	99

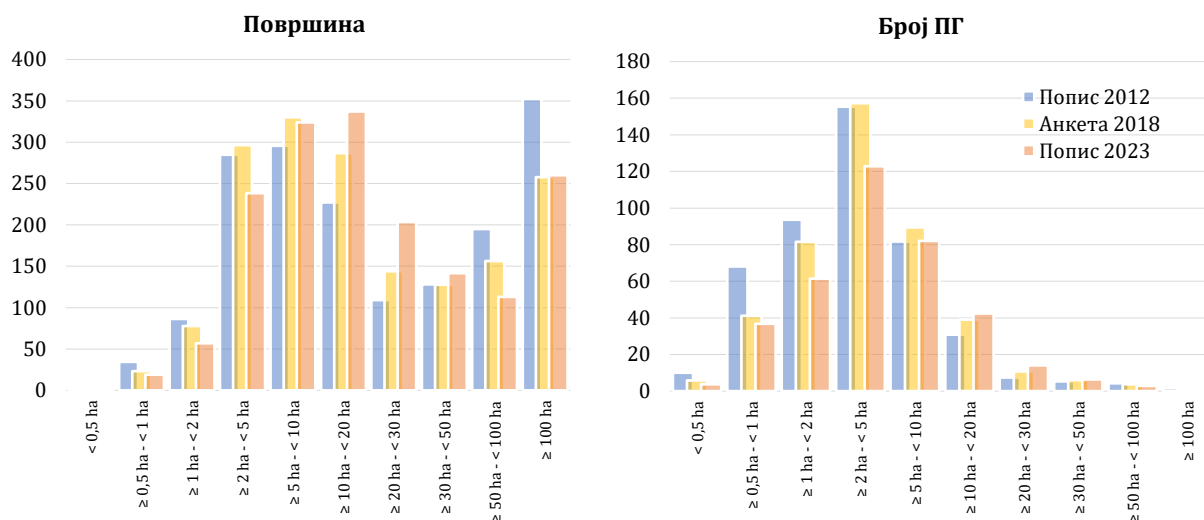
1. БИЉНА ПРОИЗВОДЊА

1.1. Житарице

Према резултатима Пописа пољопривреде 2023, укупне површине под житарицама остале су на приближно истом нивоу као површине евидентирани у претходном Попису пољопривреде 2012 и Анкети о структури пољопривредних газдинстава 2018 (-1,2% у односу на Попис 2012 и -0,5% у односу на Анкету 2018), док је број газдинстава која се баве овом производњом смањен (-18,4% у односу на 2012. годину, односно -14,3% у односу на 2018.). Просечна површина по газдинству износи 4,53 ха, што је повећање од 21% у односу на 2012. годину, односно 16,1% у односу на 2018. годину.

Када је реч о броју газдинстава, према резултатима Пописа пољопривреде 2023, једини пораст бележи се код правних лица и то за 9,3% односу на 2018. годину, али је тај број и даље нижи у односу на 2012. годину (-11,8%). Код породичних газдинстава површине бележе позитиван помак, али значајан пад броја газдинстава и то 18,4% у односу на 2012. годину и 14,3% у односу на 2018. Док је код породичних газдинстава повећана просечна површина по газдинству за 25,5% у односу на Попис 2012, а 17,3% у односу на Анкету 2018, код правних лица вредност овог показатеља је смањена, и то за 15,9%, односно за 16,5%.

График 1: Површина под житима (000 ха) и број газдинстава (000) према величини КПЗ у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

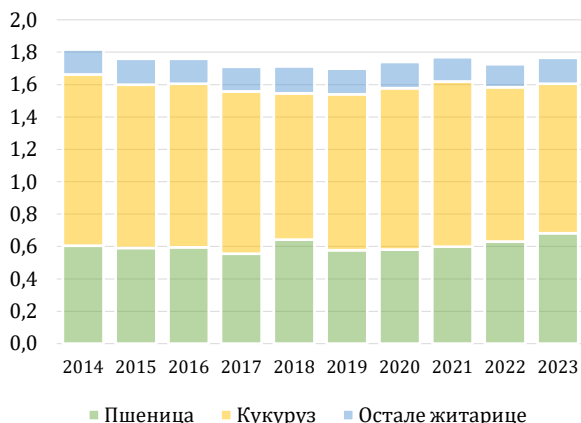
Извор: РЗС

Најзначајније промене приметне су код газдинстава у категорији површина 20-30 ха, где су број газдинстава и површине повећани у односу на Попис пољопривреде 2012 за 88,4% и 86,8%, а у односу на 2018. годину за 29,9% и 41,4%, као и у категорији газдинстава површине до 0,5 ха, код које је смањен како број газдинства (-62,4% у односу на 2012. и -35,1% у односу на 2018.), тако и површина (-60,3% у односу на 2012. и -45,8% у односу на 2018.).

Газдинства у категорији 10-20 ха бележе највеће површине, а тиме и највеће учешће (19,9%) у укупним површинама свих газдинстава која се баве производњом житарица. Највећи број газдинстава поседује површине 2-5 ха. Ова газдинства, иако је њихов број 21% мањи него 2012. године, односно 21,9% мањи него 2018. године, чине око трећину укупног броја газдинстава (32,8%).

У 2023. години пожњевене површине под житарицама повећане су око свега 2%, како у односу на претходну, 2022. годину, тако и у односу на петогодишњи просек (2018-2022).

График 2: Пожњевене површине под житарицама (мил. ha); 2014-2023

Извор: РЗС

Просечан принос житарица повећан је за трећину (33,1%) у односу на 2022. годину, под утицајем достигнутог већег приноса кукуруза. У односу на петогодишњи просек, просечан принос житарица у 2023. години бележи раст од 4,8%.

Приноси озимих култура пшенице, јечма и ражи повећани су у 2023. години у односу на претходну годину, и то највише код ражи (+5,1%), а најмање код пшенице (свега 1,1%). Код овса принос је пак, смањен за 2,7%. У односу на петогодишњи просек, разлике су веће, па је највећи пораст приноса (+9,4%) остварен код јечма.

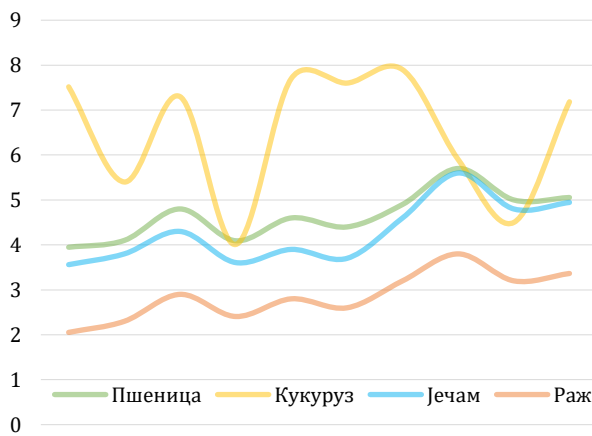
У 2023. години је, уз повољније временске услове у односу на сушну 2022. годину, остварен већи принос кукуруза – за чак 59,6%, док је у односу на петогодишњи просек повећање приноса 6,9%.

Добри резултати у производњи појединих житарица током 2023. године, допринели су да је у производња на нивоу сектора житарица за чак 34,9% већа у односу на претходну годину, а у односу на петогодишњи просек за 6,7%. Повећању производње придонело је повећање површина под житарицама, те повољније временске прилике у односу на претходну, 2022. годину (у којој су недостатак падавина и високе температуре оставиле последице на приносе, нарочито код кукуруза).

Пшеница је у 2023. години пожњевена са нешто веће површине у односу на претходну годину (+8,1%), док је у односу на петогодишњи просек већа за 12,5%. Добра цена пшенице и мањи род пролећних култура 2022. године допринели су већој заинтересованости пољопривредних произвођача за повећањем површина.

За разлику од пшенице, пожњевене површине под кукурузом су смањене у односу на 2022. годину за 3%, а у односу на петогодишњи просек за 4,5%.

График 3: Принос житарица (t/ha); 2014-2023

Извор: РЗС

График 4: Производња и откуп пшенице (мил. t) и откупне цене (RSD/kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

Током 2023. године остварена је рекордна производња пшенице, на нивоу од 3,45 мил. t. У односу на 2022. годину, остварена производња већа је за 10,9%, а у односу на петогодишњи просек 15,7%.

Откуп пшенице није повећан у складу са растом производње, већ свега 3%, а приближан је просечном петогодишњем откупу. Свакако, разлог лежи у цени, која није задовољавала произвођаче, а поред тога није одговарала ни извозницима, те је тражња такође била на nižем нивоу.

Просечна откупна цена пшенице у 2023. години, иако на вишем нивоу, била је нижа за чак 37,5% у односу на цену у 2022. години, а 3,2% у односу на просечну петогодишњу цену.

Током 2023. године, Републичка дирекција за робне резерве вршила је откуп пшенице, и то: до 50.000 t меркантилне пшенице рода 2022. године по цени од 28,0 RSD/kg без ПДВ и до 200.000 t меркантилне пшенице рода 2023. године по цени од 25,0 RSD/kg без ПДВ. Такође, на основу Програма републичких робних резерви за 2023. годину, Дирекција је вршила размену до 19.000 t семенске пшенице за меркантилну пшеницу рода 2023. и 2024. године по паритету 1 kg семенске пшенице за 1,6 kg меркантилне пшенице рода 2023. године, односно 1 kg семенске пшенице за 1,7 kg меркантилне пшенице рода 2024. године. (www.rdr.gov.rs)

У 2023. години произведено је 6,63 мил. t кукуруза, што је 54,8% више у односу на 2022. годину, а 2% више у поређењу са петогодишњем просеком производње. Оваквим кретањима свакако су допринеле повољније временске прилике у поређењу са сушном 2022. годином.

Откуп кукуруза је током 2023. године повећан за 11,2% у односу на претходну годину, што је 31,1% мање од петогодишњег просека. Наиме, у претходних пет година укључена је једна рекордна (7,9 мил. t) и две године са високом производњом, када је и откуп био већи, због чега и произилази таква негативна разлика.

График 5: Производња и откуп кукуруза (мил. t) и откупне цене (RSD/kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

Као и код пшенице, током 2023. године забележен је пад откупних цена и код кукуруза, и то за 43,7% у односу на 2022. годину, а 12,4% у односу на петогодишњи просек.

Откуп осталих житарица такође је повећан током 2023. године, при чему се са најзначајнијим повећањем истиче јечам. Наиме, у 2023. години откупљено је 32,6% више јечма (без пиварског) и два пута више пиварског јечма у односу на 2022. годину. Код ове житарице повећана је производња за 19,1% у односу на претходну годину. Повећано интересовање домаћег тржишта утицало је првенствено на повећање површина под јечмом за 15,8% у односу на 2022. годину (8% у односу на петогодишњи просек), а потом на повећање откупа. У односу на петогодишњи просек, откуп јечма (без пиварског) већи је за 82,6%, а пиварског јечма за 28,6%. У 2023. години смањен је увоз (по количини 81,1% и вредности 76% у односу на 2022. годину, односно 53% и 25% у односу на петогодишњи просек) и извоз ове житарице (по количини 15,4% и вредности 48,7% у односу на 2022. годину, по вредности 2,4% у односу на петогодишњи просек), што такође потврђује заинтересованост прерађивача за јечам из домаће производње.

Украјинско-руски сукоб од 2022. године ремети светско тржиште, а нарочито тржиште житарица, имајући у виду улогу ове две земље као великих светских произвођача. Ова догађања су узроковала скок цена житарица у 2022. години, док у 2023. години забележен пад цена. Наиме, проблем у трговини на светском тржишту изазвао је престанак важења Споразума о транспорту украјинских житарица и минералног ђубрива Црноморским коридором 17. јула 2023. године – велике количине украјинских житарица доспеле су на тржиште ЕУ, на којем је, последично, дошло до пада цена житарица. То је, поред повећане производње рода 2023. године, односно повећане понуде пшенице и кукуруза, допринело паду цена житарица и на тржишту Републике Србије.

Како би заштитиле домаћа тржишта и своје пољопривредне произвођаче од прилива украјинских житарица, поједине земље ЕУ – Бугарска, Румунија, Мађарска, Пољска и Словачка су до априла 2023. године увеле забрану увоза житарица из Украјине. Уредбом Комисије (ЕУ) 2023/903 од 2. маја 2023. године, ЕУ уводи превентивне мере у вези са одређеним производима – пшеница, кукуруз, уљана репица и сунцокрет, пореклом из Украјине. Осим за извршење уговора који су потписани пре ступања на снагу ове уредбе, пуштање у слободан промет или стављање у царинско складиште, слободну зону или поступке активног оплемењивања производа из Анекса ове уредбе (пшеница, кукуруз, уљана репица и сунцокрет) пореклом из Украјине, биће дозвољено само у државама чланицама, осим Бугарске, Мађарске, Пољске, Румуније или Словачке.

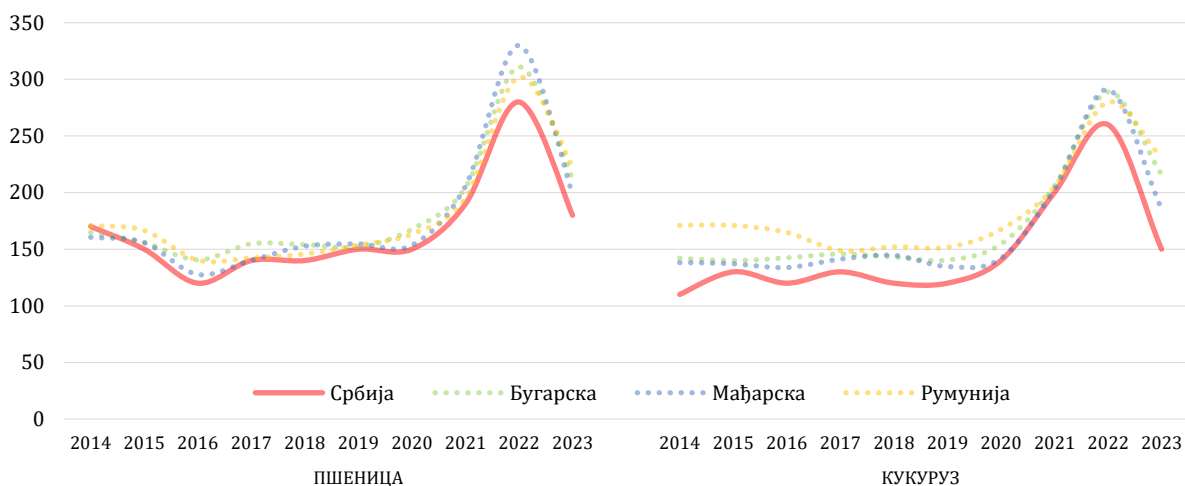
У Уредби 2023/903 је утврђена примена одредби до 5. јуна 2023. године, да би Европска комисија, одлуком донетом 5. јуна 2023. године, продужила низ изузетних забрана на увоз украјинских житарица без царина до 15. септембра 2023. године. Забране су циљане и односиле су се само на промет пшенице, кукуруза, уљане репице и сунцокрета у пет земаља на периферији Украјине: Пољској, Мађарској, Словачкој, Румунији и Бугарској. У саопштењу Европске комисије наведено је да су ове мере и даље биле неопходне током ограниченог временског периода, с обзиром на изузетне околности озбиљних логистичких уских грла и ограниченог капацитета складиштења житарица уочи сезоне жетве у пет земаља чланица.

Забране произилазе из споразума постигнутог између Европске комисије и пет источноевропских земаља, које су се жалиле на све веће економске губитке узроковане презасићеношћу житарицама. Међутим, након истека забране 15. септембра 2023. године, Европска комисија није продужила забрану увоза житарица из Украјине у ЕУ, те је истог дана Влада Мађарске донела уредбу, којом се забрањује увоз укупно 25 група производа из Украјине, укључујући житарице. Сличну одлуку донела је и Пољска, којом се, поред житарица и уљарица, забрањује и увоз брашна и сточне хране. Словачка је продужила одлуку о забрани увоза четири врсте житарица из Украјине.

У 2023. години, просечна цена пшенице у Републици Србији (од 180 EUR) била је нижа у односу на земље чланице ЕУ из окружења – Мађарску, Румунију и Бугарску, док је највиша цена забележена у Румунији (222 EUR). Код све четири земље бележи се пад цена пшенице у односу на претходну годину, и то за 35,7% у Србији, 39,9% у Мађарској, за 26,4% у Румунији и за 31,7% у Бугарској. Само је у Србији забележена нижа цена (-1,1%) у односу на петогодишњи просек, док су остале посматране земље оствариле виши ниво цене (Мађарска за 8,3%, Румунија 15,8% и Бугарска 7,3%).

Иста ситуација понавља се када је реч о цени кукуруза. У Републици Србији, у 2023. години бележи се најнижа просечна цена кукуруза (150 EUR), док је највиша цена достигнута у Румунији (230 EUR). У односу на 2022. годину, у Републици Србији пад просечне годишње цене кукуруза израженији је у односу на пад цене пшенице и износи 42,3%. У Мађарској је цена кукуруза нижа за 36,2%, у Румунији 17,7%, а у Бугарској 25,3%. У односу на петогодишњи просек, просечна цена кукуруза у 2023. години у Србији је нижа за 10,7%, а у осталим околним земљама је пак виша (Мађарска 1,3%, Румунија 20,5% и Бугарска 15,6%).

График 6: Просечне годишње цене пшенице и кукуруза у Србији и суседним земљама (EUR/t); 2014-2023

Извор: РЗС, Eurostat

Током 2023. године бележи се пад извоза житарица, како вредносно, тако у погледу количина, док се на страни увоза бележи смањење увезених количина, али раст у погледу вредности увоза, с обзиром на то да се код житарица углавном увози семенски материјал, чија је цена виша. Салдо спољнотрговинске размене житарица Републике Србије остаје позитиван током 2023. године.

Табела 1: Спољнотрговинска размена жита (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	559.763	691.099	765.576	693.380	439.145
УВОЗ	17.467	19.079	20.685	51.396	68.747
САЛДО	542.296	672.020	744.891	641.984	370.398

Извор: РЗС

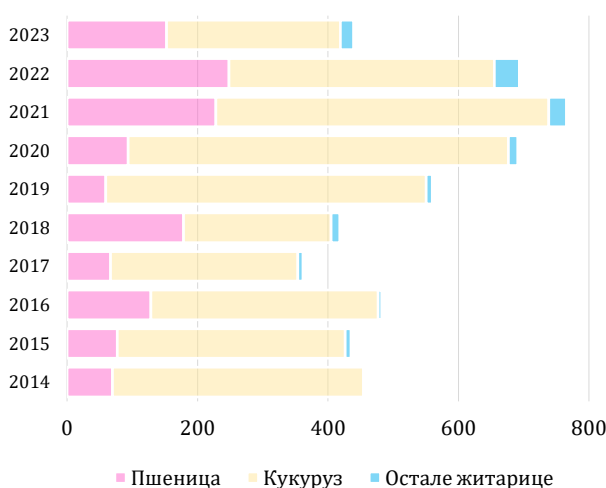
Услед пада цена, код извоза житарица је израженија разлика у вредности (смањење од 36,9%) у односу на 2022. годину, него код извезене количине (смањење од 15,3%). Посматрајући петогодишњи просек, у 2023. години извезена количина мања је за 42,4%, а вредност извезених житарица за 30,1%.

У структури извоза 2023. године и даље доминира кукуруз, са учешћем у укупној вредности од 60,7%, удео пшенице је 34,7%, док остала житарице учествују у извозу са 4,6%.

Вредносно посматрано, увоз житарица током 2023. године бележи значајан раст (33,8%) у односу на претходну годину, односно чак 173,8% у односу на петогодишњи просек. Када је реч о количинама, увоз је у 2023. у односу на 2022. годину смањен за 9,4%, а у односу на петогодишњи просек већи је 45,6%. Међутим, увоз је и даље на ниском нивоу, с обзиром на то да су житарице нето извозни производи. Више од половине увезених количина је семе за сетву, чија вредност учествује са 93,5% у укупној вредности увоза житарица.

Вредност увезене пшенице у 2023. години повећана је у односу на 2022. годину за 34,7%, а у односу на петогодишњи просек за 42,1%. Наиме, 2023. године повећан је увоз семенске пшенице за 31,3%, који својом вредношћу учествује са 90,1% у укупној вредности увезене пшенице.

График 7: Извоз житарица (мил. EUR); 2014-2023

Извор: РЗС

Остварена вредност извоза пшенице у 2023. години нижа је 38,8% у односу на претходну годину и 6% у односу на петогодишњи просек.

Извоз кукуруза значајно је нижи, како у односу на претходну годину, тако и у односу на петогодишњи просек. Тачније, у 2023. години, посматрано вредносно, извезено је 34,6% мање кукуруза него 2022. године, а чак 40,1% мање у односу на петогодишњи просек.

Логистички проблеми при транспорту Дунавом, с обзиром да се уобичајено највећи извоз обави овим путем, значајно су утицали на смањење извозне тражње 2023. године, односно на смањење извоза пшенице и кукуруза.

Такође, у 2023. години повећана је и вредност увоза кукуруза и то за 46,1% у односу на претходну годину, док је у односу на петогодишњи просек чак три пута већа (202%). Пораст вредности увоза узрокован је високим ценама семенског материјала. У укупној вредности увоза кукуруза, 97,9% чини увоз семенског кукуруза.

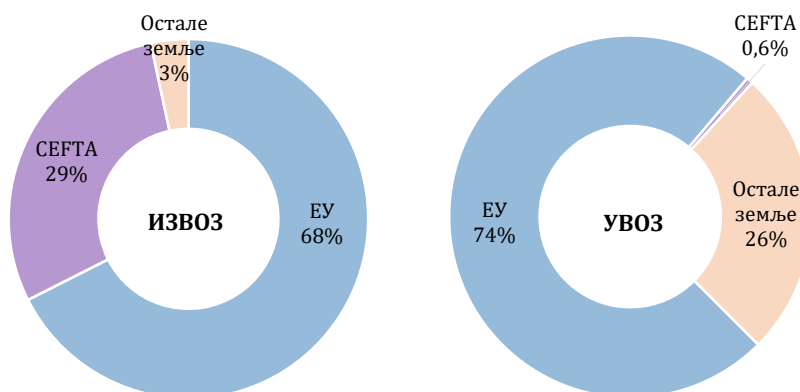
Када је реч о правцима размене, генерално посматрано, смањена је спољнотрговинска размена са ЕУ, а повећана са СЕФТА партнерима и осталим земљама, чему су допринели логистички проблеми у транспорту Дунавом (најзначајнија траса у трговању житарицама).

Житарице се и даље највише извозе у ЕУ (67,6% вредности извоза), потом на СЕФТА тржиште (29,1%) и свега 3,4% у остале земље.

Код увоза, вредносно посматрано, житарице су у највећој мери пореклом из ЕУ (73,7%), затим из осталих земаља (25,7%), док са СЕФТА тржишта долази тек 0,6% увезених житарица.

График 8: Структура извоза и увоза жита (вредносно), према главним трговинским партнерима (%); 2023.

Извор: РЗС

Током 2023. године, пшеница се највише извозила у Италију (41,7% вредности извоза) и у Румунију (20,3%), а увозила такође највише из Италије (37,7%) и Мађарске (26,7%). У Италију се извозила меркантилна пшеница, а увозила се семенска пшеница.

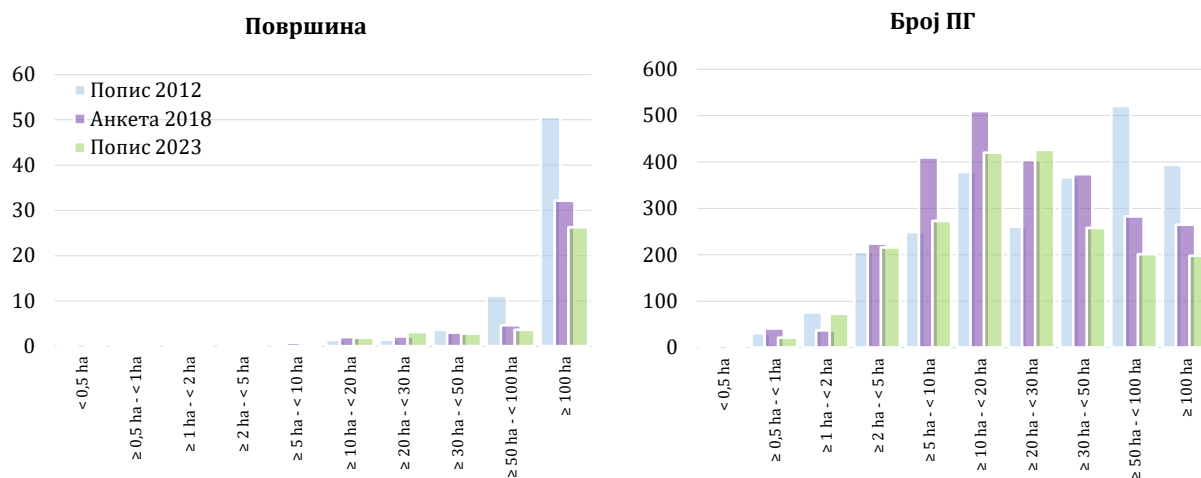
Кукуруз се највише извозио у Румунију (36,4%), Босну и Херцеговину (17,2%) и Италију (11,9%). Због проблема у транспорту Дунавом, у 2023. години извоз у Румунију је смањен, и то 19,1% у односу на 2022. годину. Од земаља из којих се увозило, истичу се Француска са 25,3% учешћа у укупној вредности увоза, Мађарска са 21,1% и Турска са 13,3%.

1.2. Шећерна репа и шећер

На основу података из Пописа пољопривреде 2023, производњом шећерне репе бави се 2.091 пољопривредно газдинство (0,4% укупног броја газдинстава). У односу на Анкету о структури пољопривредних газдинстава 2018, број пољопривредних газдинстава која се баве производњом шећерне репе смањен је за 17,9%, док су се површине под овом културом смањиле за 14,2%. Просечна површина под шећерном репом по газдинству у 2023. години износила је 18,4 ха, што је 4,5% више него 2018. године. Просечна површина под шећерном репом по газдинству и даље је већа у односу на друге културе.

Највећи број газдинстава, односно 20,4% укупног броја газдинстава која се баве производњом шећерне репе, обрађују од 20 до 30 ха КПЗ, укупне површине 3.116 ха, што чини 8,1% укупних површина под шећерном репом. Затим следе газдинства од 10 до 20 ха, која чине 20,1% газдинстава која се баве производњом шећерне репе на укупној површини од 1.866 ха, што чини 4,8% укупних површина под шећерном репом. Газдинства која производе шећерну репу на површини од преко 100 ха чине 9,5% укупног броја газдинстава и обрађују највеће површине под шећерном репом (68,3% укупних површина под шећерном репом).

График 9: Површина под шећерном репом (000 ha) и број газдинстава према величини КПЗ у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

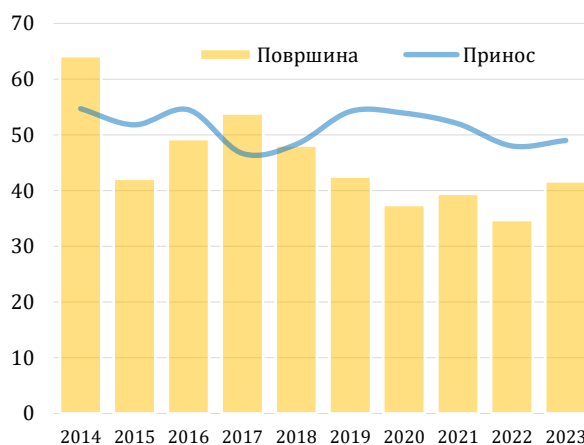
Временски услови са доста падавина, њихов добар распоред и температуре погодвале су развоју шећерне репе током вегетационог периода 2023. године. Међутим, овакви услови погодвали су и развоју биљних болести, па је у неким производним подручјима дошло до обољевања шећерне репе, што је узроковало пад приноса.

Површина под шећерном репом у 2023. години била је чак 20% већа у односу на ону из 2022. године, а у поређењу са петогодишњим просеком за 3%.

Иако је шећерна репа финансијски врло захтевна култура за производњу, разлог за значајно повећање површине у односу на претходну годину је најављена исплата средстава у оквиру подршке државе¹.

Остварен просечан принос је у 2023. години нижи од петогодишњег просека за 4,5%, док је у односу на претходну годину виши за 2%.

График 10: Пожњевена површина (000 ha) и принос шећерне репе (t/ha); 2014-2023

Извор: РЗС

Остварена производња шећерне репе у 2023. години била је за 22,4% већа у односу на ону из 2022. године, док је у односу на петогодишњи просек мања за 1,5%. Повећана производња шећерне репе и шећера неопходна је за задовољавање домаћих потреба за овом основном животном намирницом, као и традиционални извоз на тржишта у окружењу, а потом и на тржиште ЕУ по преференцијалном режиму.

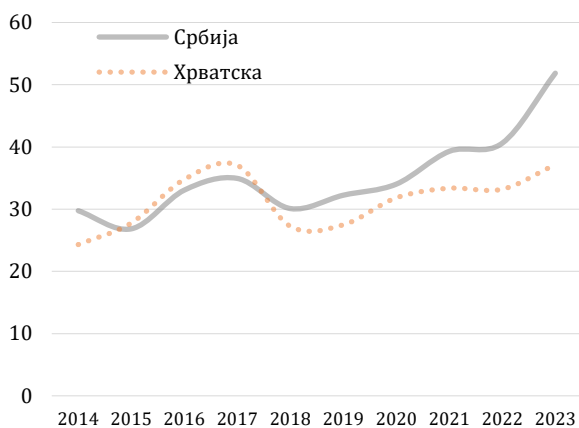
¹ Према Уредби о финансијској подршци произвођачима шећерне репе рода 2023. године („Сл. гласник РС“ бр. 123/22 и 18/24)

Табела 2: Производња шећера (t); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Производња	246.901	329.745	297.772	236.318	289.706

Извор: МПШВ, Сектор пољопривредне инспекције

Производња шећера забележена 2023. године за 22,6% је већа у односу на производњу остварену претходне године, што је еквивалентно просечном петогодишњем нивоу, али у односу на десетогодишњи просек, производња шећера у 2023. години била је мања за чак 26%.

График 11: Откупне цене шећерне репе у Србији и Хрватској (EUR/t); 2014-2023

Извор: РЗС; Државни завод за статистику Републике Хрватске

Солидна тражња за шећером на тржишту ЕУ омогућила је више извозне цене белог шећера, који домаће шећеране претежно извозе на то тржиште, а што је омогућило вишу откупну цену за домаће произвођаче шећерне репе у 2023. години – за чак 27,7% вишу цену од оне из претходне године.

У Хрватској, у којој се број шећерана које прерађују шећерну репу свео на само једну, током 2023. године откупна цена шећерне репе повећана је за 11,9%.

Извоз шећера из тарифне главе 1701 у 2023. години, посматрано количински, наставио је значајно да опада, за чак 47,3% у односу на 2022. годину, док је вредносно пад износио 35,6%. Смањење извозених количина је очекивано, имајући у виду тренд пада производње и, постепено, залиха шећера. Захваљујући вишим извозним ценама, просечна цена је била 21% виша од оне претходне године и износила 851 EUR/t. Годишње повећање цена на Лондонској берзи износило је такође 21%, уз просечну годишњу цену од 613 EUR/t.

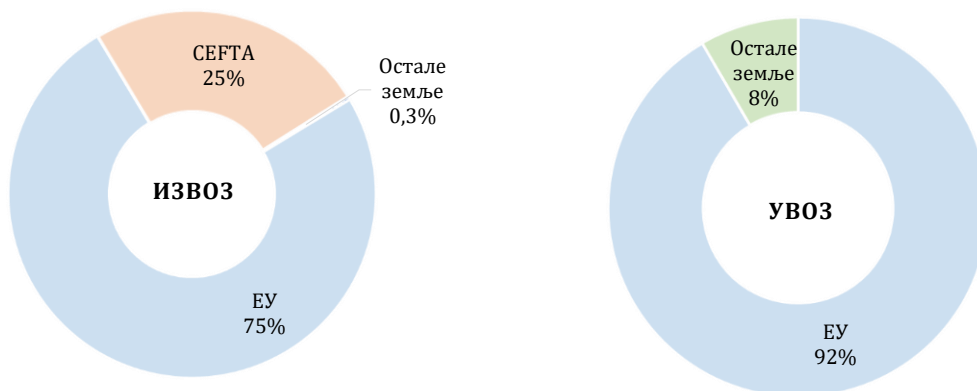
Табела 3: Спољнотрговинска размена шећера (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	42.862	43.138	86.930	80.007	52.947
Шећерна репа	1	0	3	4	0
Шећер (сахароза) 1701	40.773	41.095	84.786	75.443	48.555
Остали шећер 1702	2.088	2.043	2.141	4.560	4.392
УВОЗ	20.752	24.908	24.015	37.165	50.091
Шећерна репа	0	0	0	0	0
Шећер (сахароза) 1701	1.192	3.533	1.758	4.873	8.698
Остали шећер 1702	19.560	21.375	22.257	32.292	41.393
САЛДО	22.110	18.230	62.915	42.842	2.856
Шећерна репа	1	0	3	4	0
Шећер (сахароза) 1701	39.581	37.562	83.028	70.570	39.857
Остали шећер 1702	-17.472	-19.332	-20.116	-27.732	-37.001

Извор: РЗС

Најзначајније извозно тржиште за шећер из тарифне групе 1701 и даље су земље ЕУ, са количинским уделом од 75% у 2023. години, од чега је највише извезено у Италију (35%), Бугарску (23%), Словенију (17%), потом у Грчку (14%) и Хрватску (10%). На тржиште СЕФТА пласирано је 25% укупних количина, од чега највише у Северну Македонију (64%) и Босну и Херцеговину (34%).

График 12: Структура извоза белог шећера (лево) и увоза осталог шећера (десно) (количински), према главним трговинским партнерима (%); 2023.

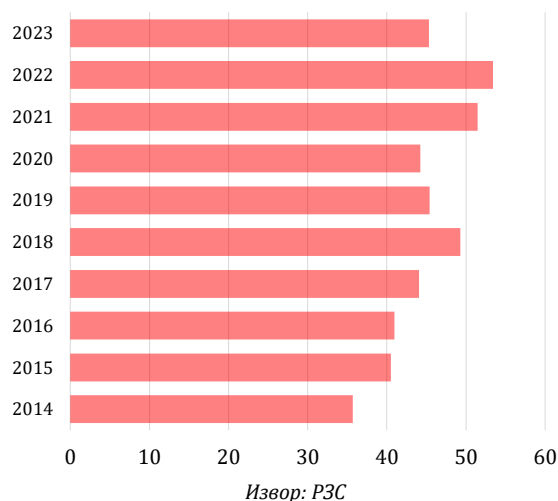

Извор: РЗС

Интересантно је да је током 2023. године дошло до пораста увоза белог шећера (1701), чак за 41,4% (посматрано количински), односно 78,5% (вредносно посматрано) у односу на претходну годину. У односу на петогодишњи просек, увозене количине веће у 2023. години за чак 140,5%, односно за 258,1%, вредносно посматрано. У току десетогодишњег периода, увоз је количински повећан три и по пута, вредносно чак петоструко. Увезене количине нису значајно ценом угрозиле домаће тржиште, имајући у виду да увезене количине чине свега 4% домаћих потреба. Највеће количине су увезене са СЕФТА тржишта (36%), претежно из Босне и Херцеговине, потом из осталих земаља (33%), од чега из Бразила (48%) и Русије (40%), и из земаља ЕУ (31%), највише из Немачке (41%) и Аустрије (18%).

Најзаступљенији увозни производ из тарифне групе 1702 (остали шећери), са учешћем од 82%, била је изоглукоза. Без обзира на упозорења о штетности по организам уколико се користи редовно и у већим количинама, увоз, односно употреба овог заслађивача је расла у претходне две године, а у 2022. години достигла и рекорд. У односу на 2022. годину, посматрано количински, увоз изоглукозе у 2023. години је смањен за 15% и износио је преко 45 хиљ. т. Највише изоглукозе увезено је из Мађарске (око 26 хиљ. т) и Бугарске (око 19 хиљ. т).

График 13: Увоз изоглукозе (000 т); 2014-2023

Извор: РЗС

Поред изоглукозе, од осталих шећера највише је увезено глукозе и глукозних сирупа (око 6 хиљ. т), и то из Кине и Бугарске. Традиционално трећи производ из ове групе по количини увоза је лактулоза сируп, и то у количини од 932 т, који се иначе увози само из Аустрије.

У производњи шећерне репе, као и у производњи шећера, десиле су се велике промене на европском и светском тржишту у претходних неколико година, као што је укидање производних квота у ЕУ, истовремено са порастом светских залиха и падом цена шећера на међународном тржишту током 2017. и 2018. године. Те промене имале су за последицу смањење производних површина под шећерном репом, као и смањење броја газдинстава која се баве производњом шећерне репе и њихове просечне површине, што је било видљиво већ у Анкети о структури пољопривредних газдинстава 2018 у односу на Попис пољопривреде 2012. Ситуација која је забележена у Попису пољопривреде 2023 указује на даљи тренд смањења површина под шећерном репом, смањења броја газдинстава, док је дошло до пораста просечне површине по газдинству, што би могао бити сигнал за напредак у производњи шећерне репе, па и шећера.

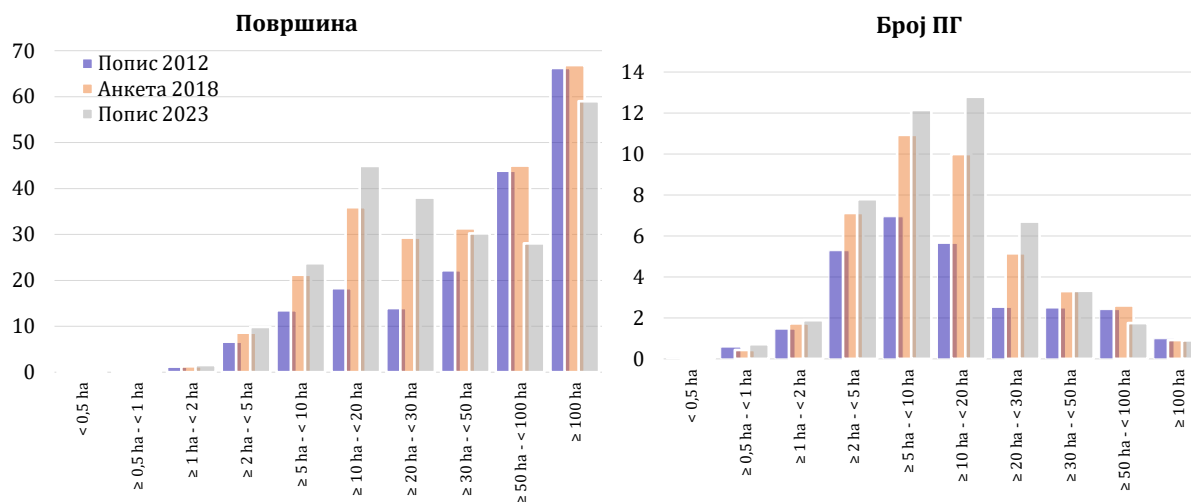
1.3. Уљарице

Климатске промене, којима смо сведоци последњих година, утицале су на опредељење за врсту производње, односно културу која се гаји на пољопривредном газдинству. Присутан је и тренд диверзификације производње на газдинствима, односно подела ризика, условљена не само климатским променама, већ и тржишним условима, што неминовно доводи до уситњавања производних површина под одређеном културом. Може се рећи да се све више газдинстава опредељује за гајење сунцокрета, с обзиром да он боље подноси сушна лета. Са друге стране, која се показала као усев јако осетљив на сушу, па се интересовање за њено гајење смањује, уз раст површина по газдинству, нарочито на оним површинама које могу да се наводњавају.

На основу резултата Пописа пољопривреде 2023, производњом сунцокрета бавило се 48.055 пољопривредних газдинстава (9,5% укупног броја газдинстава). У односу на Анкету о структури пољопривредних газдинстава 2018, број пољопривредних газдинстава која се баве производњом сунцокрета повећан је за 13,7%, док су се површине смањиле за 1,6%. Просечна површина под сунцокретом по газдинству износи 4,9 ха, односно 13,5% је мања него 2018. године.

Највећи број газдинстава, односно 26,6% од укупног броја газдинстава која се баве производњом сунцокрета, обрађују од 10 до 20 ха КПЗ, са укупном површином од 44.915 ха, што чини 19% укупних површина под сунцокретом. Затим следе газдинства од 5 до 10 ха, која чине 25,3% газдинстава која се баве производњом сунцокрета на укупној површини од 23.753 ха, што чини 10,1% укупних површина под сунцокретом. Газдинства која производе сунцокрет на површини од преко 100 ха чине 1,9% укупног броја газдинстава и обрађују највеће површине под сунцокретом (25% укупних површина под сунцокретом).

График 14: Површина под сунцокретом (000 ha) и број газдинстава (000) према величини КПЗ у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

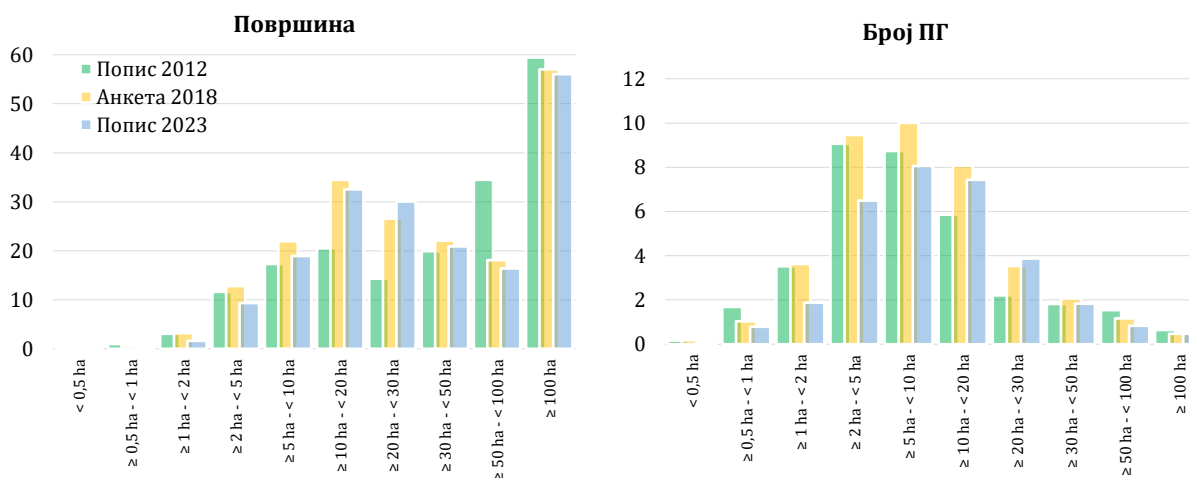
* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

Према резултатима Пописа, производњом соје бавило се 31.763 пољопривредна газдинства (6,2% укупног броја газдинстава). У односу на Анкету о структури пољопривредних газдинстава 2018, број пољопривредних газдинстава која се баве производњом соје смањило је за 19,8%, док су се површине смањиле за 5,4%. Просечна површина под сојом по газдинству износи 5,9 ha, што је 18% већа површина него 2018. године.

Највећи број газдинстава (25,3% укупног броја газдинстава која се баве производњом соје) обрађују од 5 до 10 ha пољопривредног земљишта, са укупном површином од 18.958 ha, што чини 10,2% укупних површина под сојом. Затим следе газдинства од 10 до 20 ha, која чине 23,4% газдинстава која се баве производњом соје на укупној површини од 32.538 ha, што чини 17,5% укупних површина под сојом. Газдинства која производе соју на површини од преко 100 ha чине 1,5% укупног броја газдинстава, али обрађују највеће површине под сојом (30,1% укупних површина под сојом).

График 15: Површина под сојом (000 ha) и број газдинстава (000) према величини КПЗ у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

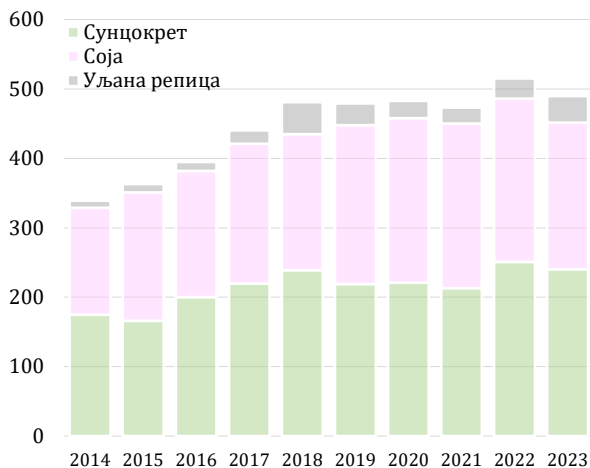

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

Након рекордне површине под уљаним културама у 2022. години, током 2023. године дошло је до пада жетвених површина код сунцокрета и соје, па је укупна површина под уљарицама заузела нешто мање од 500 хиљ. ха.

График 16: Пожњевене површине под уљарицама (000 ха); 2014-2023

Извор: РЗС

Просечни приноси уљарица, достигнути у 2023. години били су чак 31,7% већи у односу на 2022. годину, односно нешто више од просечних петогодишњих приноса (+2,7%).

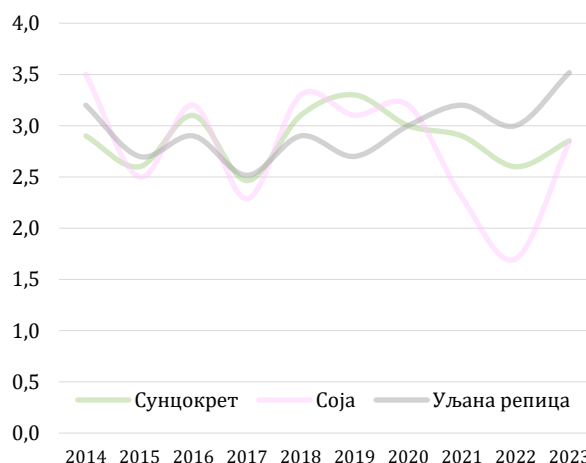
Услови влажности током вегетационог периода погодовали су свим уљаним културама. Највећи пораст просечних приноса забележен је код соје, потом код уљане репице, а најмањи код сунцокрета.

Изузетно неповољни временски услови у време сетве соје и сунцокрета – хладно и кишовито време, довели су до нешто мањих сетвених површина, док су временске непогоде током лета нашкодиле усевима сунцокрета.

У односу на 2022. годину, површине су у 2023. мање за 4,9%, али на нивоу претходног петогодишњег просека (+0,6%).

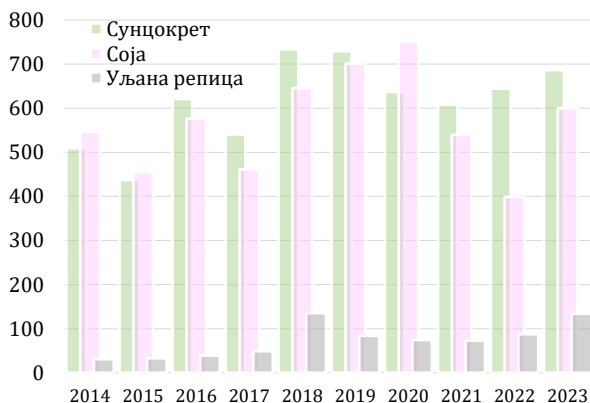
Највеће површине заузео је сунцокрет – 49%, соја је била заступљена на 43% површина, док је уљана репица гајена на 7,7% површина под уљарицама.

График 17: Просечан принос уљарица (t/ha); 2014-2023

Извор: РЗС

График 18: Производња уљарица (000 t); 2014-2023

Извор: РЗС

Захваљујући повољним временским приликама, односно већем просечном приносу, код већине уљарица током 2023. године забележен је раст укупне производње – у односу на претходну годину за 25,6%, а у односу на петогодишњи просек за 3,7%.

Највећи раст производње забележен је код уљане репице, потом код соје, а најмањи код сунцокрета.

Минула година није била лака за произвођаче сунцокрета. Владали су неповољни услови у време сетве током хладног и кишовитог пролећа, због чега је засејано 4,2% мање површина у односу на 2022. годину, која је иначе била рекордна по површинама. Ипак, забележен је други резултат по засејаним површинама, па је у односу на петогодишњи просек жетвена површина била 5,2% већа.

Лето са израженим падавинама донело је повољне услове за развој свих пролећних култура, укључујући и сунцокрет, па су просечни приноси били за 9,7% виши у односу на претходну, сушну годину, али ипак 4,2% нижи у односу на петогодишњи просек. Ово стога што су лето, осим падавина, обележиле и непогоде у виду суперћелијских олуја и града, који су наносили штету усевама. Производња је била већа, имајући у виду пожњевену површину, за 6,6% у односу на претходну годину и нешто више од петогодишњег просека (2,4%).

Имајући у виду претходне две сушне године, као и чињеницу да је соја изузетно осетљива на сушу, смањење површина под сојом било је очекивано. Соја је у 2023. години забележила пад површина од 10,2% у односу на 2022. годину, односно 7% у односу на петогодишњи просек. Захваљујући летњим падавинама, дошло је до раста просечног приноса соје за чак 67,2% у односу на претходну годину (+4,5% у поређењу са петогодишњим просеком). Као резултат, укупна производња је повећана за чак 50,3% у односу на ону остварену 2022. године, што је на нивоу просечне петогодишње производње.

Висока откупна цена уљане репице у 2022. години довела је до повећаног интересовања за наредну сетву, поред тога што је озима култура и што суше, које владају често последњих година, нису утицале битно на њене просечне приносе. У јесен 2022. године, посејана је за чак 31,1% већа површина под уљаном репицом него годину раније, односно 23,4% већа површина од петогодишњег просека.

Током јесени и зиме 2022/23. владали су повољни услови у погледу влаге, није било измрзавања усева, а падавине током пролећа допринеле су да уљана репица забележи рекордан принос, 17,3% већи од оног забележеног у 2022. години и 18,9% већи од петогодишњег просека. Захваљујући томе, укупна производња уљане репице у 2023. години била је чак 53,7% већа у односу на претходну годину, односно 47,6% већа од петогодишњег просека, приближна рекордној производњи, забележној 2018. године.

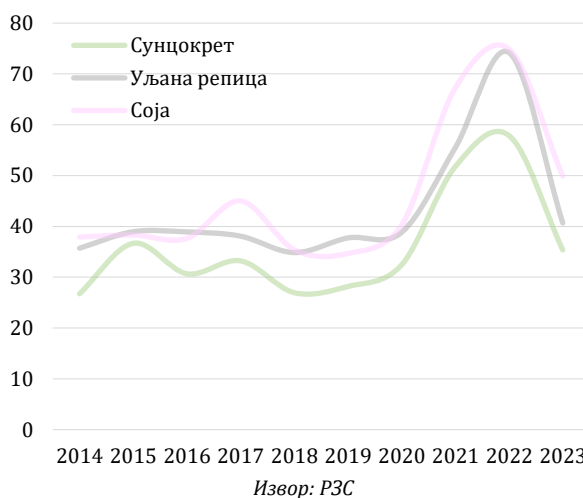
После неколико година кризе у снабдевању, изазване пандемијом, а потом руско-украјинским сукобом, долази до враћања цена на међународном тржишту уљарица у реалне токове. Томе доприноси и прилив украјинске робе на тржиште ЕУ, који, на незадовољство тамошњих пољопривредних произвођача, обара цене уљарица и на тај начин утиче и на тржишта у окружењу. Овај тренд, који још увек траје, обележио је кретања и на домаћем тржишту уљарица у 2023. години.

У том смислу, забележен је пад откупних цена у 2023. години код свих уљарица.

Највећи пад откупне цене забележен је код уљане репице, првенствено због повећане понуде на домаћем тржишту, али и ситуације на тржишту ЕУ, које је претежна дестинација за пласман домаће уљане репице и њених производа. Слична је ситуација и са тржиштем соје, док је домаће тржиште сунцокрета било оптерећено високим прелазним залихама, поред нижег повећања прилива новог рода у односу на друге уљарице.

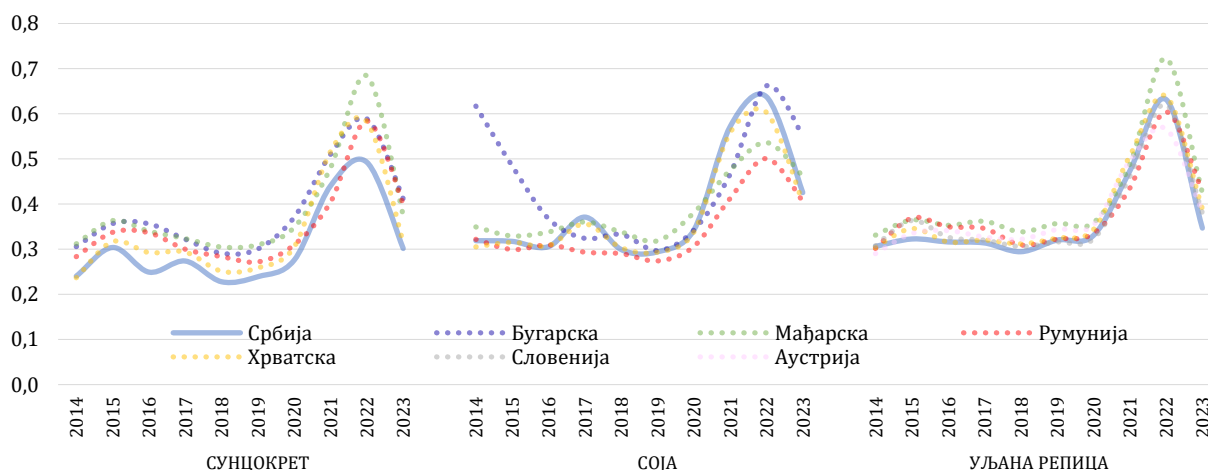
График 19: Откупне цене уљарица (RSD/kg); 2014-2023

Просечна откупна цена соје у 2023. години била је за трећину (-33,4%) нижа у односу на претходну годину, приближна просечној цени у претходном петогодишњем периоду (-1,2%).

У истом периоду, откупне цене соје у земљама у окружењу кретале су се у распону од 0,40 до 0,55 EUR/kg. Највиша откупна цена забележена је у Бугарској, а најнижа у Хрватској. Највећи пад откупне цене је забележен управо у Хрватској, као и у Србији (приближно -33%), док је најмањи пад ове цене забележен у Мађарској (-13,9%).

График 20: Просечне годишње цене соје, сунцокрета и уљане репице у Србији и суседним земљама (EUR/kg); 2014-2023

Откупна цена сунцокрета у 2023. години забележила је пад од чак 39% у односу на претходну годину, што је 10,4% испод претходног петогодишњег просека. Посматрајући регион, најниже откупне цене поново су забележене у Србији и Хрватској (0,30 и 0,31 EUR/kg), а највиша цена достигнута је у Бугарској (0,41 EUR/kg). Највећи пад откупних цена сунцокрета у региону, у односу на претходну годину, забележен је у Хрватској (-45,9%) и Мађарској (-45,3%), а најмањи у Бугарској (-30,1%).

Откупне цене уљане репице у 2023. години у региону, као и на референтним тржиштима, бележе пад. На домаћем тржишту забележена је нижа откупна цена за чак 45,2% у односу на претходну годину, док је у односу на претходни петогодишњи просек, цена смањена за 15,7%.

Највећи пад откупних цена на посматраном тржишту забележен је у управо у Србији и Мађарској (-45,1% и -41,2%), док је најмањи пад откупне цене уљане репице имала Румунија (-29,1%).

Упркос паду цена на међународном тржишту, извозни резултат уљарица у 2023. години остао је на истом нивоу као и претходне године, што је, уз смањење вредности увоза, донело раст позитивног трговинског салда.

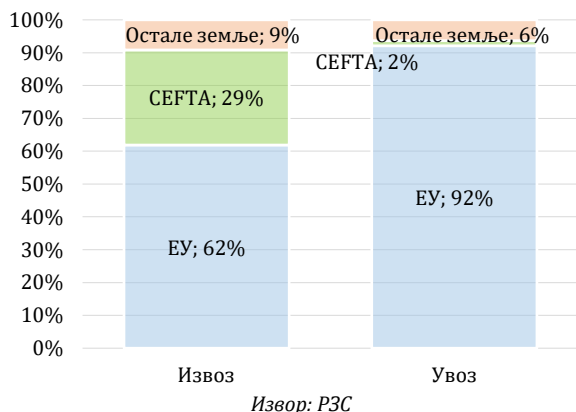
Табела 4: Спољнотрговинска размена уљарица (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	133.713	178.399	124.523	113.785	113.996
УВОЗ	21.865	15.221	55.672	84.793	78.535
САЛДО	111.848	163.178	68.851	28.992	35.461

Извор: РЗС

У поређењу са претходном годином, извезена количина уљарица повећана је чак за трећину, док је вредност извоза остала на истом нивоу. Увеза количина уљарица повећана је 4% у односу на 2022. годину, али је, захваљујући паду светских цена, вредност увоза смањена за 7%.

График 21: Структура извоза и увоза најважнијих уљарица (вредносно), према главним трговинским партнерима (%); 2023.

Извор: РЗС

У укупном извозу уљарица током 2023. године, извоз у ЕУ учествовао је са 65% количински посматрано, док у вредносној структури извоз у ЕУ чинио 62%. На СЕФТА тржиште извезено је 34% укупне количине извоза, односно 29% извозне вредности. Учешће извоза у остале земље, количински је износило свега 1%, односно 9% вредносно посматрано. Оваква структура извоза присутна је Србија значајан извозник семенског материјала, који има знатно већу јединичну вредност у односу на меркантилну робу.

Када је у питању увоз, учешће увоза из ЕУ је износило 97% количински, односно 92% вредносно, са СЕФТА тржишта 1% количински, односно 2% вредносно, док је учешће увоза из осталих земаља било на 2% количински посматрано, односно 6% у погледу вредности.

Током 2023. године, количински раст извоза забележен је једино код уљане репице, који је дуплиран у односу на 2023. годину, док је вредносно порастао за 26,1%. Поредећи са петогодишњим просеком, количински је забележен раст од чак 77,9%, односно вредносно раст од 71,4%.

Највећи пад извоза у претходној години догодио се код соје, с обзиром да је извезено 28,8% мање соје, уз смањење извозне вредности од 36%. Посматрајући петогодишњи просек, извоз соје је мањи за чак 95,7% количински посматрано, односно за 90,7% у погледу вредности.

Извоз сунцокрета такође је смањен током 2023. године у односу на претходну годину, и то за 17,5% у погледу извезених количина, односно 16,2% са аспекта вредности. У односу на петогодишњи просек, пад извоза количински је износио 42,2%, док је у погледу вредности смањење било на нивоу од 8,2%.

Раст обима увоза у 2023. години је забележен код соје и уљане репице. У том периоду увоз соје је забележио раст од 8,4% у погледу количина, док је вредносно посматрано, забележен пад од 14,9%, узрокован падом светских цена соје. У односу на петогодишњи просек, увезене количине су повећане више него троструко, док је увозна вредност већа за 162%.

Увоз уљане репице није од великог значаја, с обзиром да се углавном увози семенски материјал, тако да раст увоза доприноси већој производњи ове уљарице, која се готово у потпуности извози као зрно или кроз прерађевине.

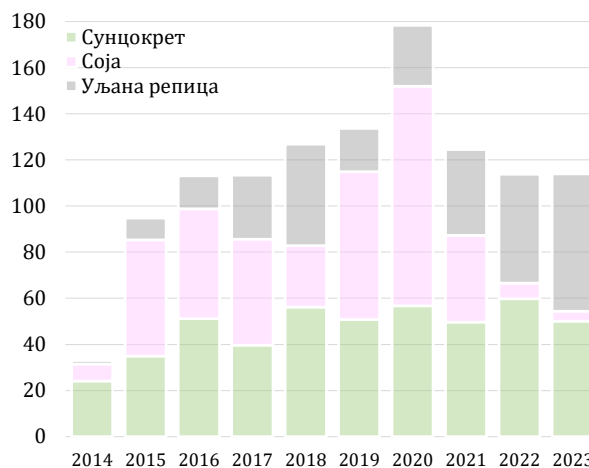
Увоз сунцокрета у 2023. години је поново опао (количински посматрано) за 51,5%, док је, у погледу увозне вредности, повећан за 8,3%. Поредећи са петогодишњим просеком, количински је пад износио 74,8%, док је вредносно увоз порастао за 6%, опет због увоза семенског материјала.

Дестинације извоза сунцокрета током 2023. године, у погледу пласираних количина, били су углавном СЕФТА партнери – са уделом од 89%, од чега се највише пласирало у Босну и Херцеговину – чак 96%. Као следеће дестинације, најчешће су биле земље ЕУ, са уделом 9%, и то највише Мађарска (33%), Холандија (25%), Немачка (14%) и Бугарска (13%), док је међу осталим земаљама (2%), највише извезено у Турску (63%), као и семенски сунцокрет у Русију (20%) и Украјину (10%).

Соја се током 2023. године највише извозила у земље ЕУ (79% извезене количине). Највеће количине су извезене у Словачку (40%) и Румунију (24%). Значајне количине соје извезене су и на СЕФТА тржиште – 19%, и то углавном у Црну Гору (62%) и Босну и Херцеговину (29%, претежно семенске). Међу осталим земљама (2%), највише се извозило у Турску (60%) и Казахстан (26%, семенска соја).

Уљана репица се скоро искључиво извозила у земље ЕУ (93%), и то највише у Немачку (72%) и Мађарску (22%). Извоз на СЕФТА тржиште (7%) је пласиран скоро

График 22: Извоз уљарица (мил. EUR); 2014-2023

Извор: РЗС

потпуно у Босну и Херцеговину, док је међу осталим земаљама, извоз реализован углавном у Русију, и то извоз семенске уљане репице.

Табела 5: Правци спољнотрговинске размене најважнијих уљарица* (t); 2023.

	ЕУ	СЕФТА	Остале земље
ИЗВОЗ	140.403	72.085	1.554
Сунцокрет	6.463	61.887	1.382
Соја	3.898	939	77
Уљана репица	130.042	9.258	96
УВОЗ	107.844	1.365	2.484
Сунцокрет	2.988	479	398
Соја	104.643	887	2.077
Уљана репица	213	0	9
САЛДО	32.559	70.719	-929
Сунцокрет	3.475	61.409	984
Соја	-100.745	52	-2.000
Уљана репица	129.829	9.258	87

* Сунцокрет укључује тарифну групу 1206, соја 1201, а уљана репица 1205

Извор: РЗС

У увозу сунцокрета у 2023. години (посматрано са аспекта обима увоза), најзаступљеније су биле земље ЕУ са учешћем од 77%, и то највише из Бугарске (64%) и Француске (24%, семенски сунцокрет). Учешће СЕФТА партнера у увозу сунцокрета било је 13%, при чему се највише увозило из Молдавије (72%) и Босне и Херцеговине (25%). Из осталих земаља (10%) претежно је реализован увоз сунцокрета из Турске (86%).

Најзначајнији удео увоза соје био је из ЕУ земаља (чак 97%), при чему се највише увозило из Хрватске (81%), Мађарске (14%) и Румуније (9%), док је са СЕФТА тржишта увезено свега 1% – из Босне и Херцеговине, а из осталих земаља 2% – из Украјине.

Зрно уљане репице увозило се искључиво из ЕУ, и то највише за сетву из Француске, Шпаније и Румуније.

Највећи напредак на тржишту уљарица током 2023. године забележила је уљана репица. Поред раста површина, просечних приноса и укупне производње, остварен је и рекордан извоз, како по количини, тако и по вредности. Посматрајући све уљарице, иако је уљана репица током 2023. године гајена на свега 7,8% производних површина и допринела производњи са 9,4%, учешће уљане репице у укупном извозу уљарица износило је 65,1% у погледу извезених количина и 52,2% вредносно посматрано.

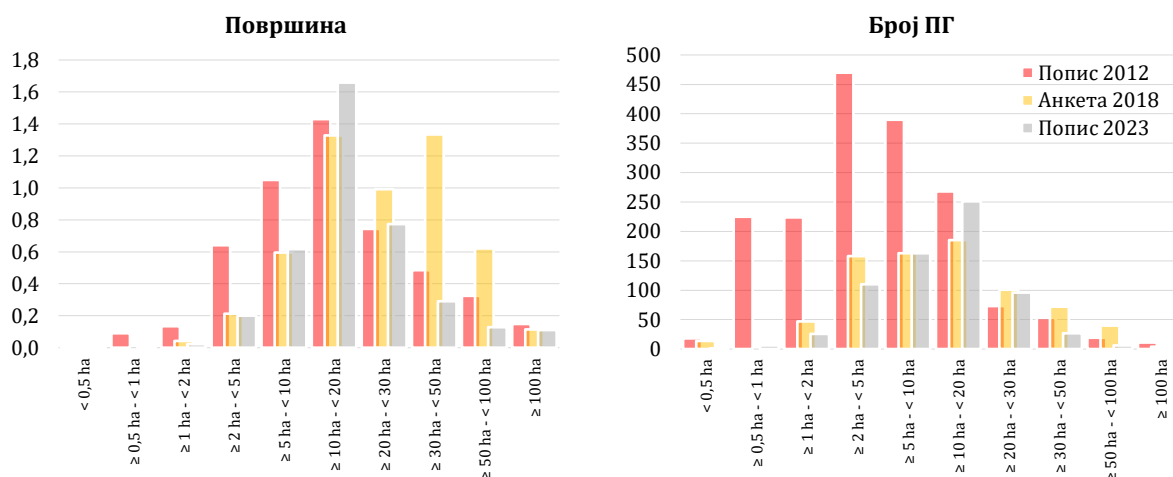
1.4. Дуван

Према резултатима Пописа пољопривреде 2023, производњом дувана у Србији бави се 689 газдинстава, на укупној површини од 3.806 ха. Просечна површина под дуваном по газдинству износи 5,5 ха. Највећи број газдинстава (36,4%) припада категорији од 10 до 20 ха КПЗ, са укупном површином од 1.658 ха, што чини 43,6% укупних површина под дуваном. Следе газдинства величине од 5 до 10 ха (23,7%) и 2 до 5 ха (16%), са 5,3% укупних површина под дуваном. Највеће површине под дуваном, 63,9% укупних површина, обрађују газдинстава величине 10 до 30 ха, чије учешће у укупном броју газдинстава која се баве производњом дувана износи 50%.

Уколико се ови резултати упореде са резултатима Пописа пољопривреде 2012, учошава се смањење како броја газдинстава (-60,6%), тако и укупних површина под

дуваном (-24,6%), с обзиром да се дуван 2012. године производио на 5.050 ха од стране 1.751 газдинства. Највећи број газдинстава, која се баве производњом дувана, током 2012. године припадао је категорији од 2 до 5 ха (26,8%), док је у 2023. години доминантна категорија газдинстава од 10 до 20 ха (36,4%), односно дошло је до укрупњавања производње, јер су газдинства са мањом површином поседа изашла из сектора, па је просечна површина под дуваном са 2,9 ха повећана на 5,5 ха.

График 23: Површина под дуваном (000 ха) и број газдинстава према величини КПЗ у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

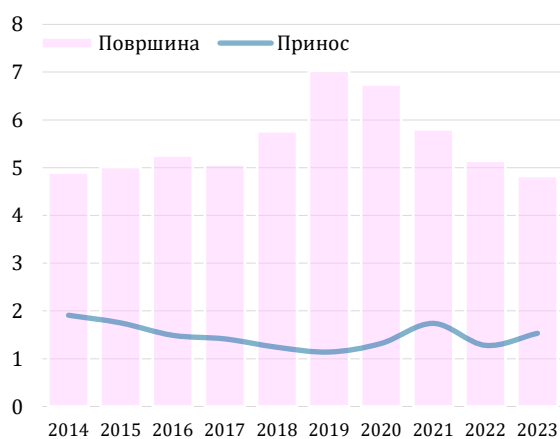

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

Током производне 2023. године била је присутна велика количина падавина, изнад вишегодишњег просека, што се одразило на род дувана, који је био мањи него ранијих година. Квалитет рода је био задовољавајући, што је условило раст откупних цена дувана. Уз наставак пада површина под овом културом, у структури производње и даље је најзаступљенији дуван типа Вирџинија са 97% произведених количина у односу на Берлеј. За разлику од других пољопривредних култура, које су имале проблема са пласманом, за произвођаче дувана ово је била једна од бољих производних година. С обзиром да је целокупна производња дувана уговорена, није било проблема при откупу, а цена је била за трећину виша него претходне године.

График 24: Пожњевене површине (000 ха) и принос дувана (t/ха); 2014-2023

Извор: РЗС

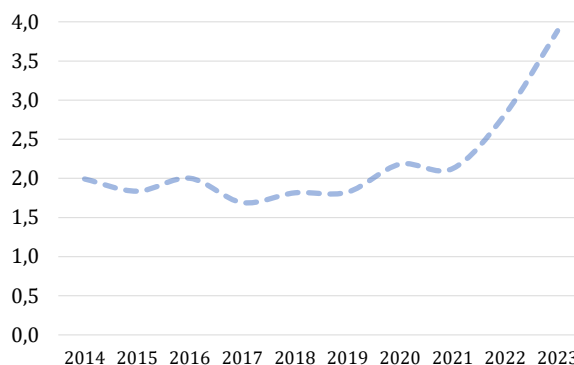
Површине под дуваном настављају да се смањују, враћајући се на ниво са почетка претходне деценије. У односу на површину у 2022. години, површина у 2023. години од 4.825 ха, 6,2% је мања.

Услед вишегодишњег пада површина, дошло је до промене у структури произвођача. Тренд изласка произвођача са мањим површинама из производње довео је до укрупњавања производње и раста просечног приноса у односу на претходну годину за 19,8% (1,53 t/ха).

Без обзира на мању површину у односу на прошлу годину, укупна производња дувана у 2023. години од 7.397 t, већа је 12,1% у односу на прошлогодишњу. У односу на петогодишњи просек, производња дувана у 2023. години мања је за 9,3%.

Раст цена хране, инпута за производњу и енергената у претходном периоду, као последица пандемије и оружаних сукоба у свету, одразио се и на овај сектор. Поред тога, повећање откупних цена је и последица напора дуванске индустрије да очува произвођаче и обезбеди довољно сировине за потребе сектора.

График 25: Откупне цене дувана (EUR/kg); 2014-2023

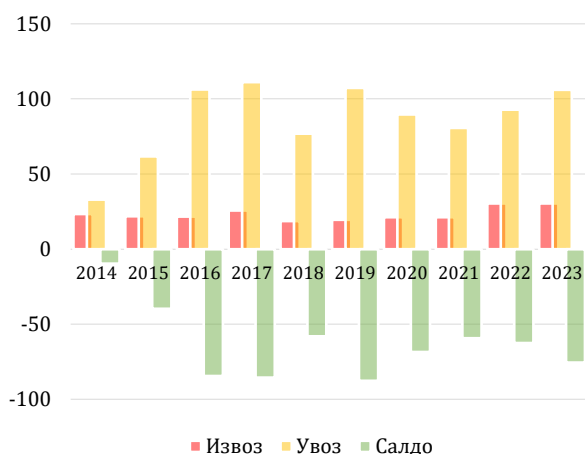

Извор: РЗС

Овогодишња откупна цена дувана од 3,89 EUR/kg је својеврстан рекорд и за 37,9% виша од откупне цене у претходној години. Просечна петогодишња откупна цена дувана износи 2,15 EUR/kg, па је овогодишња цена 80,6% виша од петогодишњег просека.

Укупна спољнотрговинска размена дувана наставила је да расте и током 2023. године, достижући ниво од 136 мил. EUR, што је 10,6% више у односу на претходну годину. Спољнотрговинску размену дувана, као и до сада, карактерише негативни биланс, који је у 2023. години био на нивоу од 75,5 мил. EUR. Раст увоза сировине прати и раст извоза финалног производа – цигарета, са вредношћу извоза од 261 мил. EUR у 2023. години. Према вредносном рангу укупног извоза пољопривредно-прехрамбених производа из Србије, цигарете су у 2023. години на другом месту, одмах после малине.

График 26: Спољнотрговинска размена дувана (мил. EUR); 2014-2023

Извор: РЗС

Извоз дувана је у 2023. години количински значајно мањи у односу на претходну, али је, услед раста цена, извоз вредносно већи, достижући својеврстан рекорд, имајући у виду истовремени пад површина у односу на претходну годину. Извоз дувана је у 2023. години достигао ниво од 5.589 t, што је 34% мање у односу на претходну годину, док је, вредносно посматрано, незнатно повећан, бележећи ниво од 30,5 мил. EUR.

Увоз дувана такође је повећан у односу на претходну годину, на ниво од око 106 мил. EUR, што је еквивалент повећању од 14%.

Главни спољнотрговински партнер Србије у трговини дуваном је ЕУ, како по питању извоза, тако у погледу увоза. Током 2023. године, целокупна количина дувана је извезена у ЕУ, од чега највише у Белгију (60%), Грчку (18%) и Италију

(9%). Такође, скоро целокупана количина дувана увози се из земаља ЕУ (93%), од чега највише из Белгије (60%) и Грчке (18%).

1.5. Кромпир, свеже поврће и пасуљ

Површина под повртарским културама у 2023. години забележила је ниво од 82,5 хиљ. ха, при чему су у највећој мери биле заступљене површине под кромпиром (28%), паприком (12%), парадајзом (9,4%), купусом и кељом (8,6%) и пасуљем (8,5%).

Производња поврћа је током 2023. године забележила ниво од 1,3 мил. t, што је 2,6% мање у односу на претходну годину.

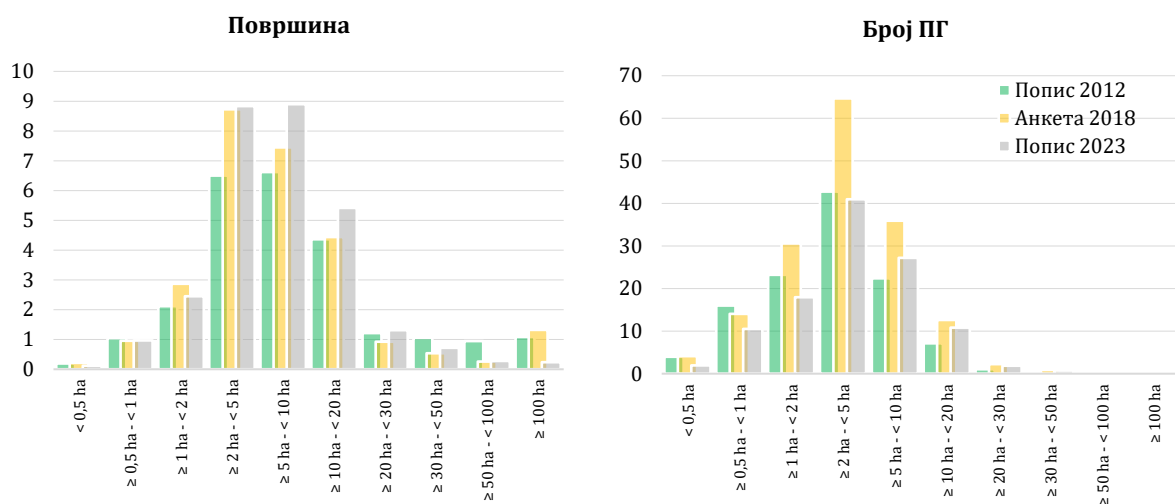
Кромпир

Према резултатима Пописа пољопривреде 2023, највеће учешће у укупном броју пољопривредних газдинстава, која се баве производњом кромпира, имају газдинства која производе кромпир на површинама од 2 до 5 ха, а одмах затим следе пољопривредни произвођачи са површином од 5 до 10 ха. Учешће ове две категорије газдинстава у структури броја газдинстава у Попису пољопривреде 2012 било је на нивоу од 55,6%, у Анкети о структури пољопривредних газдинстава 2018 – 60,8%, док је, према резултатима Пописа пољопривреде 2023, достигнуто учешће од 60,6%.

У структури површина под кромпиром, бележи се константни раст у оквиру истих категорија. Категорије газдинстава са површином под кромпиром од 2 до 5 ха и од 5 до 10 ха, на основу резултата Пописа пољопривреде 2012, учествовале су у укупним површинама под кромпиром са 52,2%, док резултати Анкете о структури пољопривредних газдинстава 2018 указују на раст овог учешћа на 58,4%, да би, према Попису пољопривреде 2023, ово учешће достигло ниво од 60,7%.

Овакви резултати говоре у прилог чињеници да је дошло до професионализације произвођача, кроз смањење броја произвођача кромпира, уз истовремени раст површине под кромпиром, што упућује на укрупњавање поседа. Свакако, поједини произвођачи су одустајали од производње, јер нису били конкуретни и започињали неку уноснију производњу у том моменту, а како је кромпир једногодишња култура, овакав тренд је могућ. Такође, ниска цена кромпира вероватно је пресудно на то утицала, али исто тако велики проблем је и недостатак адекватних складишта, као и наводњавање, које је кромпиру неопходно за виши принос.

График 27: Површина под кромпиром (000 ha) и број газдинстава (000) према величини КПЗ у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

Кромпир у Србији представља најзначајнију повртарску културу и заузима прво место, како по површини, тако и по производњи. Током 2023. године, површине под кромпиром износе 23,1 хиљ. ha, што је 7% мање у односу на 2022. годину. Принос кромпира од 25,9 t/ha у 2023. години резултирао је родом од скоро 600 хиљ. t.

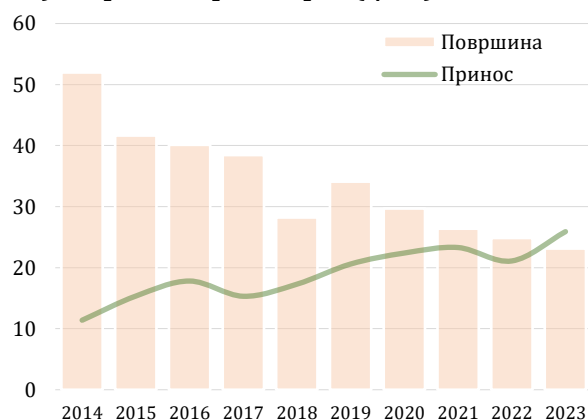
У последњих неколико година у Војводини се постижу изузетно високи приноси кромпира, захваљујући, пре свега, употреби квалитетног семенског материјала, наводњавања и ђубрења, док се сортимент базира углавном на холандским сортама.

Повртари који су прошле године сејали кромпир добро су прошли, с обзиром да је сезона 2023/24 била одлична, како у погледу цене, тако и приноса. Велики произвођачи сеју углавном немачко и холандско семе, чији је квалитет већ потврђен. Од велике је важности на време се снабдети семенским кромпиром, јер се добра роба брзо прода и на крају остаје лошији квалитет семена.

У 2023. години површина под кромпиром је била је на нивоу од 23,1 хиљ. ha, што је смањење од 7% у односу на претходну годину, а чиме се наставља вишегодишњи тренд смањења ових површина.

С друге стране, остварени принос је 23% виши од приноса 2022. године, што је, без обзира на смањење површина, за резултат имало 14% већу производњу у односу на прошлогодишњу.

График 28: Пожњевене површине (000 ha) и принос кромпира² (t/ha); 2014-2023

Извор: РЗС

² Кромпир рани и касни.

График 29: Откуп кромпира и продаја на пијацама (000 t) и откупне цене кромпира³ (EUR/kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

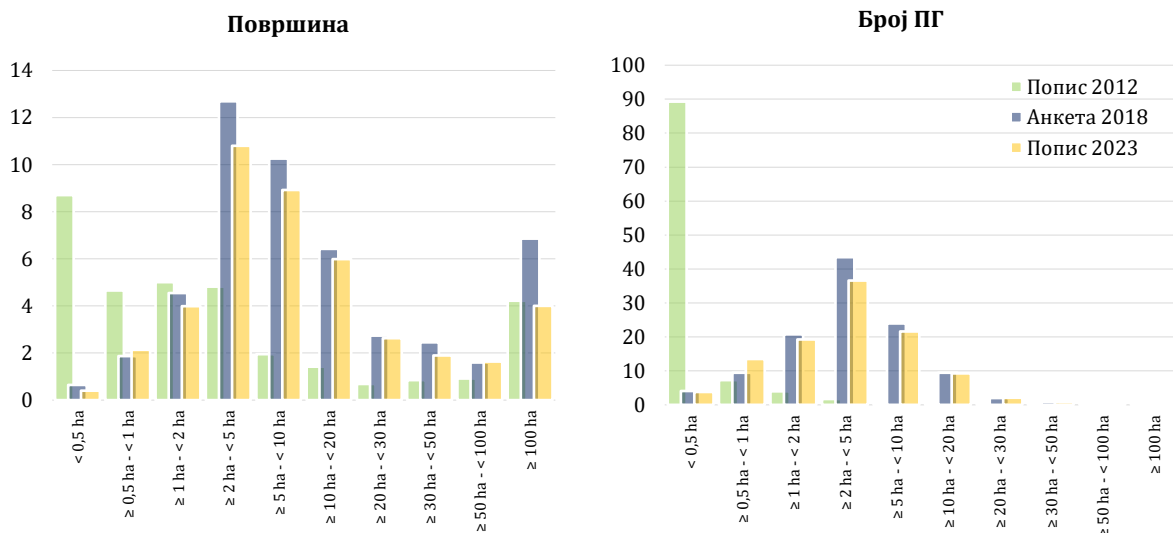
Трговина кромпиром у оквиру званичних тржишних канала је током 2023. године била дуплирана у односу на претходну годину, бележећи обим од скоро 66 хиљ. t. Разлог томе у великој мери лежи у чињеници да је велики део количина продат брзо, пре него што је стигао увозни кромпир.

Сортимент игра велику улогу, сеју се већином раније, црвене сорте немачког и холанског семена, које стижу у јулу (чак и раније), али произвођачи обично чекају да кромпир добије тврђу покожицу. У Војводини је кромпир извађен раније, због најављених киша.

Свеже поврће и пасуљ

У Републици Србији повртарске културе гаје се у готово свим регионима. У зависности од агроеколошких услова, производња се обавља како на отвореном, тако и у заштићеном простору, при чему је углавном заступљена производња на отвореном пољу.

График 30: Површина под поврћем (без кромпира), бостаном и јагодама (000 ha) и број газдинстава (000) према величини КПЗ у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

Уколико се посматрају резултати свеобухватних статистичких истраживања у претходних десет година, у структури површина под повртним културама и броја газдинстава која се баве производњом поврћа, доминирају исте категорије

³ Откупна цена меркантилног кромпира

величине – од 2 до 5 ha и од 5 до 10 ha. Према резултатима Пописа пољопривреде 2023, у структури површина под поврћем ове две категорије учествовале су са 46,5% у укупној површини под поврћем, што је раст у односу на 2018. годину од 0,7 пп, а за исте категорије величине земљишта, структура броја газдинстава била је 54,1%, што је пад од 4,7 пп. До највећих промена између два истраживања дошло је у категорији земљишта од преко 100 ha, с обзиром на то да су површине смањене за чак 42%, при чему је у Попису пољопривреде 2023 евидентирано 25 газдинстава мање него у Анкети 2018. Такође, код категорије газдинстава са површином под поврћем мањом од 0,5 ha, дошло је до пада са 652 ha у 2018. на 402 ha у 2023. години, док је број газдинстава у овој категорији смањен за 7% и истом периоду. Као и код кромпира, и у случају поврћа од производње одустају газдинстава која нису конкурентна, често прелазећи са једне културе на другу, у зависности од кретања цене претходне године, док истовремено постоји и значајан број малих произвођача, који не могу да издрже велике ценовне осцилације на тржишту.

Препорука произвођачима поврћа је да раде на унапређењу знања и информисаности кроз размену искустава и стручна усавршавања, као и на удруживању у складу са потребама и са циљем превазилажења одређених проблема (нпр. формирање удружење добављача за супермаркете, чиме би се спречило постављање често нефер услова од стране супермаркета, ради обједињене набавке инпута у производњи, концентрисања понуде, заједничког пласмана и дистрибуције производа). Поред тога, произвођачи треба да се фокусирају на увођење стандарда квалитета, односно тржишних стандарда и стварања додате вредности.

Површина под поврћем у 2023. години била је на нивоу од 82,5 хиљ. ha. Површине на којима се обавља производња поврћа опадају из године у годину, а разлог смањења је првенствено недостатак радне снаге, чије ангажовање представља детерминишући фактор за обављање и проширење ове производње. Поред тога, цене инпута су повећане у протеклом периоду, што нису могли да испрате сви произвођачи. Истовремено, дошло је до можда најизраженије професионализације произвођача.

Произвођачи поврћа у Србији примењују савремену технологију гајења, прате трендове и употребом квалитетног семена и расада, као и коришћењем система за наводњавање и правилном применом пуне агротехнике, постижу високе приносе и усмерени су на извоз, одржавајући конкурентност на нивоу светских произвођача. Како би се производ пласирао на тржиште и био конкурентан, уз количину и квалитет, потребно је улагати у паковање, маркетинг, стандардизацију робе, што све поскупљује производњу, али и повећава конкурентност. Паковање подразумева коришћење различитих материјала за паковање. Оно штити производ, али утиче и на одлуку потрошача о куповини производа, привлачећи његову пажњу и пружајући му додатну информацију. Различити микс боја, величине и облика знатно може да утиче на избор потрошача и продају производа. Такође, производ се мора правилно декларисати, а промоција може значајно утицати на продају.

С друге стране, у Србији је развијена производња поврћа у заштићеном простору без додатног загревања, где се углавном гаје културе које су мање захтевне, као што су спанаћ, зелена салата, рукола, рани купус, празилук и друге културе, у чијој производњи се постиже самодовољност.

Србија је значајан извозник дехидрираног поврћа, пре свега у погледу сушене, зачинске паприке одличног квалитета, која се у највећој мери гаји у Војводини и лесковачком крају. Квалитет паприке из Србије је у самом врху, уз паприку која се гаји у околини Сегедина, па српска и мађарска паприка служе за „поправку” других зачинских паприка.

Како би се сектор повртарства у Србији даље развијао, поребно је наставити улагање у повртарску производњу, и то како у производњу свежег поврћа, тако и за потребе прерађивачке индустрије, уз неопходно ширење складишних капацитета за квалитетно чување поврћа, што произвођачима омогућава одложен пласман по повољнијој цени.

Велики потенцијал Србије у сектору поврћа лежи у повећању извоза, пре свега сушеног поврћа, а потом и хладно и топло прерађеног поврћа. Примарно тржиште Србије за извоз поврћа је регион и ЕУ, како због трошкова превоза, тако због више од пола милијарде потрошача.

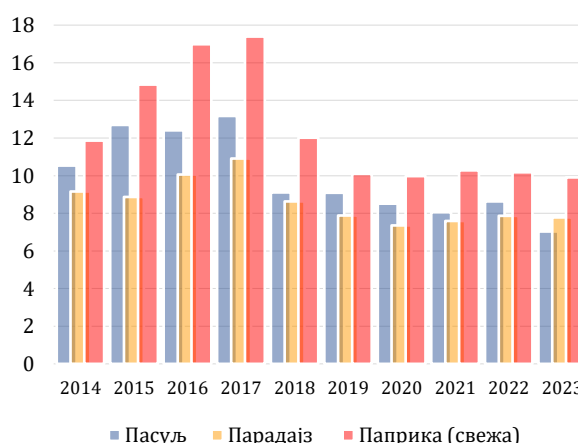
Могућности у производњи и пласману поврћа су велике, али је потребно инвестирати у опрему за чување и прераду, промовисање примера добре праксе – произвођача са највишим приносима, инвестирање у опрему за продужење животног века производа – хидрокулери код шаргарепе, квалитетни вентилациони системи код лука и кромпира, већа употреба сертификованог семена за постизање бољих резултата, инвестирање у производњу у затвореном и др.

Текође, потребно је радити на унапређењу и имплементацији савремених технологија и трансферу знања. Слабости сектора производње поврћа у Србији, које је потребно унапредити јесу: велики удео малих произвођача који не могу да прате велике ценовне осцилације на тржишту; прелазак произвођача са једне културе на другу, у зависности од кретања цене у претходној години; недостатак адекватних складишта, недостатак радне снаге током бербе; недостатак квалификоване радне снаге за најважније операције (трактористи, руковаоци осталом механизацијом) и сл.

Код пасуља је током 2023. године забележено највеће смањење површине (-18%) у односу на претходну годину, бележећи ниво од 7 хиљ. ха.

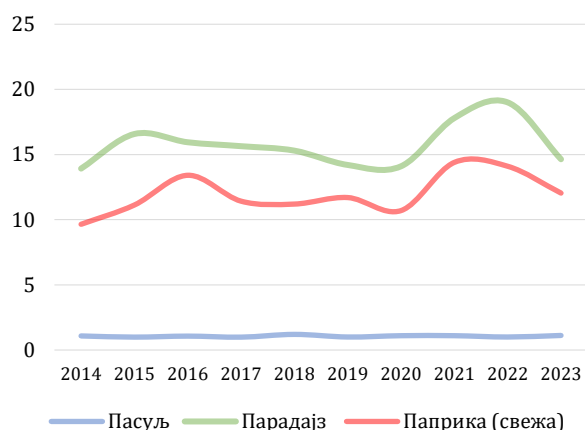
Паприка заузима друго место у погледу засађених површина, одмах иза кромпира. Површине под парадајзом и паприком забележиле су благи пад, али углавном се крађу на уједначеном нивоу. Паприка и парадајз се гаје и на отвореном пољу и у заштићеном простору, при чему се у заштићеном простору гаје на скоро 5 хиљ. ха.

График 31: Пожњевене површине под поврћем (000 ха); 2014-2023

Извор: РЗС

График 32: Принос свежег поврћа и пасуља (t/ha); 2014-2023

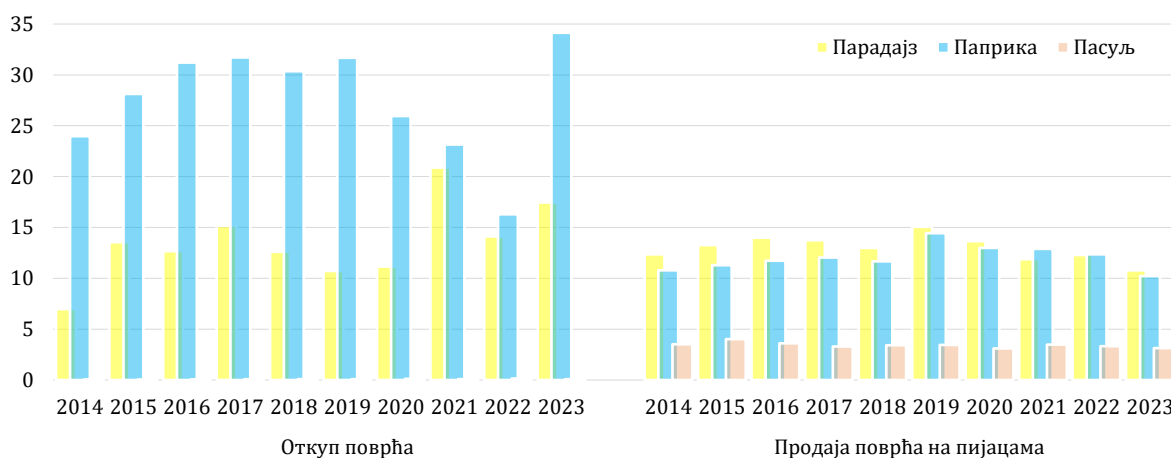
Извор: РЗС

Принос пасуља у 2023. години достигао је ниво од 1,1 t/ha, што је повећање од 12% у односу на претходну годину. Код парадајза и паприке је остварен пад приноса од 23%, односно 15%, што је резултирало смањеном производњом код обе културе.

Производња и принос забележили су нижи ниво током 2023. године код свог поврћа, изузев код кромпира и пасуља. Наповољни временски услови у 2023. години (мраз, снег, град, дуготрајне кише и олује), неповољно су утицали на повртарску производњу.

Откуп кроз званичне тржишне канале током 2023. године значајно је повећан код паприке, с обзиром на то да је откупљена количина дуплирана у односу на претходну годину, достижући ниво од 34,1 хиљ. t, док је откуп парадајза повећан за 24% мг., бележећи ниво од 17,5 хиљ. t. Пасуљ је у највећој мери усмерен на трговину путем зелених пијаца, бележећи продају од 3,1 хиљ. t у 2023. години. Код паприке и парадајза такође се бележи пад трговања на пијацама, и то на нивоу од 12% код паприке и 17% код парадајза.

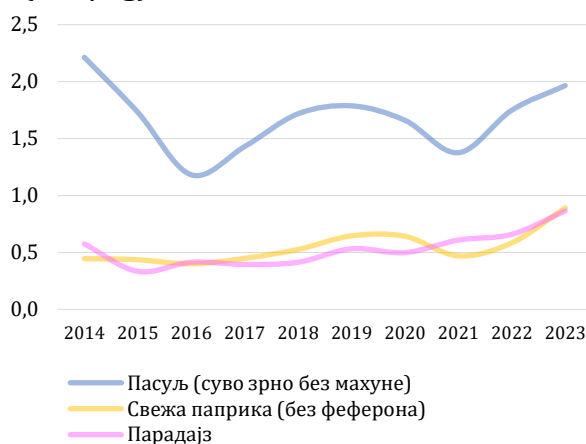
График 33: Откуп поврћа и продаја поврћа на пијацама (000 t); 2014-2023

Извор: РЗС

Цене поврћа бележе раст у 2023. години, првенствено због мање понуде, условљене непогодама које су пратиле производњу. Цена пасуља је забележила раст од 12% мг., свежа паприка на отвореном 53%, док је цена паприке под заштитом била 18% виша. Истовремено, цена парадајза на отвореном повећана је 31%, док је мањи раст остварен код парадајза гајеном под заштитом (+16%). Генерално посматрано, код свих врста поврћа забележене су више цене током 2023. године.

График 34: Откупне цене поврћа (EUR/kg); 2014-2023

Извор: РЗС

Највећи раст цена у 2023. години у односу на претходну годину остварен је код семенског кромпира – 0,9 EUR/kg (+79%), док је код меркантилног кромпира задржана добра цена из претходне године (0,5 EUR/kg). Цена црног лука у 2023. години била је на нивоу од 0,4 EUR/kg, односно 66% виша у односу на претходну годину. Код зелене салате забележен је раст цене од 65%, достижући ниво од 1,5 EUR/kg, цена шаргарепе је износила 0,5 EUR/kg (+43% мг.), док је цена краставца под заштитом од 0,7 EUR/kg, 24% виша у односу на претходну годину.

Табела 6: Спољнотрговинска размена поврћа (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	115.738	108.516	113.967	133.249	135.185
УВОЗ	98.121	105.388	120.248	155.075	185.771
САЛДО	17.617	3.128	-6.281	-21.826	-50.586

Извор: РЗС

Извоз поврћа: Током 2023. године извезено је 127,4 хиљ. t поврћа, што представља смањење од 12% у односу на претходну годину. Количински, највише се извозило замрзнуто поврће (замрзнуте печурке, паприка, мешавине, кукуруз шећерац и грашак), свежи црни лук, свежа шаргарепа, краставци и корнишони, и у нешто мањој количини парадајз и свежа паприка.

Извезена вредност поврћа у 2023. години забележила је ниво од 135,2 мил. EUR, што представља незнатно повећање у односу на 2022. годину. Највећа вредност извоза током 2023. године остварена је извозом смрзнутог поврћа у вредности од 41,8 мил. EUR, и то: замрзнуте печурке са 7,2 мил. EUR, паприка са 7,1 мил. EUR, мешавине поврћа у износу од 6,2 мил. EUR, кукуруз шећерац са 6,1 мил. EUR и замрзнути грашак са 6,1 мил. EUR. Сушено поврће је извезено у вредности од 28,1 мил. EUR, од чега је највећа вредност извоза остварена извозом мешавине сушеног поврћа са 18,9 мил. EUR и сушене печурке у износу од 7,9 мил. EUR, затим свеже печурке са 12,1 мил. EUR, краставци и корнишони са 9,3 мил. EUR, црни лук са 8,9 мил. EUR, свежа шаргарепа са 7,3 мил. EUR, свежи парадајз са 5 мил. EUR, свежа паприка са 4,9 мил. EUR и др.

Кромпир се током 2023. године највише извозио Црну Гору, свеж парадајз у Црну Гору и Мађарску, свежа паприка у Босну и Херцеговину и Хрватску, док се смрзнута паприка највише извозила у Белгију и Немачку, затим свежи корнишони и краставци у Немачку и Хрватску, црни лук у Северну Македонију, Бугарску и Босну

и Херцеговину, шаргарепа у Хрватску, Босну и Херцеговину, Црну Гору и Бугарску, смрзнути грашак у Хрватску, Северну Македонију и Босну и Херцеговину, кукуруз шећерац у Белгију, Ирак и Француску, смрзнуте мешавине поврћа у Босну и Херцеговину и Северну Македонију, смрзнути пасуљ у Хрватску, а лубенице у Немачку и Чешку.

Увоз поврћа: Током 2023. године увезено је 196,4 хиљ. т поврћа, у вредности од 185,8 мил. EUR, што је за 20% више у односу на вредност увоза претходне године. Посматрано према количини, током 2023. године највише се увозио кромпир, парадајз, лук, пасуљ, паприка, а нешто мање лубенице, краставци и др.

Највећа вредност увоза у 2023. години остварена је увозом парадајза (41,5 мил. EUR, односно 21,4% укупне вредности увоза поврћа). Код кромпира је остварена вредност увоза од 22,9 мил. EUR или 11,8% укупне вредности увоза поврћа, а потом следе: пасуљ (19,9 мил. EUR), свежа паприка (19,6 мил. EUR), лук (14,6 мил. EUR), краставци и корнишони (13,3 мил. EUR), смрзнуто поврће (9,3 мил. EUR) и лубенице и диње (8 мил. EUR).

Током 2023. године, кромпир се у највећој мери увозио из Француске и Белорусије, парадајз из Албаније, Северне Македоније и Турске, пасуљ из Киргистана и Бугарске, црни лук из Руске Федерације и Холандије и знатно мање из Северне Македоније, бели лук из Кине, купус из Северне Македоније и Албаније, свежа паприка из Северне Македоније, Албаније и Турске, краставци из Албаније и знатно мање из Грчке, тиквице из Турске. Лубенице су се увозиле највише из Грчке и Албаније, док су се диње највише увозиле из Шпаније и Албаније, али у знатно мањој количини од лубенице.

1.6. Воће

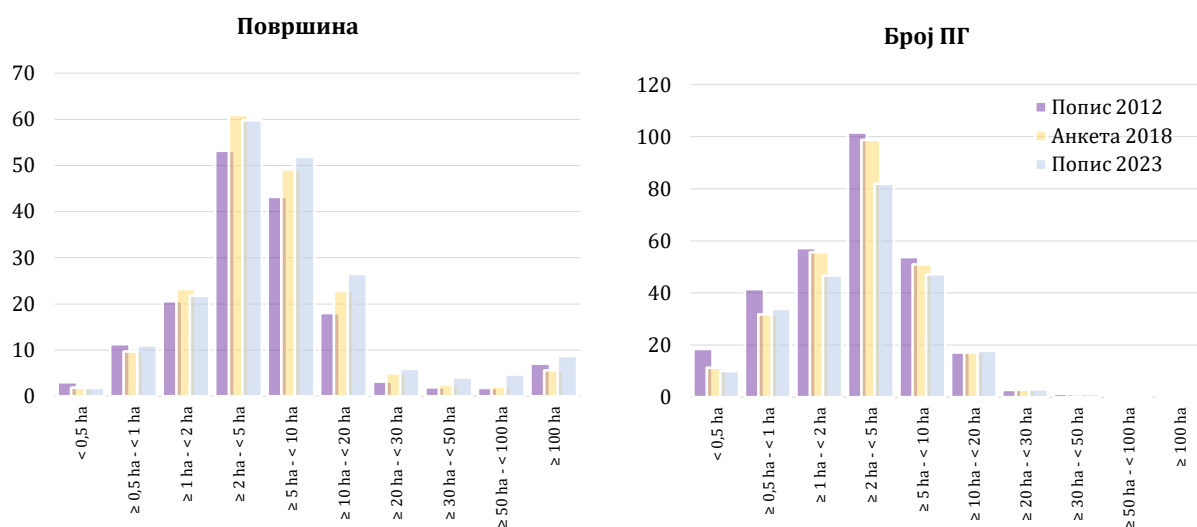
Воћарство је значајна грана пољопривреде у Србији и има велику улогу у развоју овог сектора, пружајући значајан економски допринос у погледу снабдевања домаћег тржишта, запошљавања и спољнотрговинске размене.

Уколико се посматрају свобухватна статистичка истраживања током претходне деценије, највећи број газдинстава која се баве производњом воћа, чинила су газдинства која су припадала категоријама 1-2 ха, 2-5 ха и 5-10 ха површина под воћем. Ова газдинства чинила су 72% укупног броја газдинстава ангажованих у воћарској производњи према резултатима Пописа пољопривреде 2012 и 76% према Анкети 2018, да би учешће ових категорија газдинстава у укупном броју газдинстава у воћарству забележило ниво од 72,4% у Попису 2023. Такође, површина под воћем ове категорије газдинстава повећала се са 116,9 хиљ. ха у 2012. години на 133,4 хиљ. ха у 2023. години, уз повећање учешћа површина у категорији од 10 до 20 ха (13,5% укупних површина под воћем).

Поређењем резултата наведених истраживања, уочава се повећање површина под воћем, уз истовремени пад броја газдинстава, што наводи на закључак о укрупњавању газдинстава која се баве воћарском производњом. У прилог томе говоре и резултати који се односе на категорију газдинстава са површином мањом од 0,5 ха, која је смањена чак 41% између 2012. и 2023. године, док је истовремено број газдинстава из те категорије смањен са 18.552 на 10.026 газдинстава.

С обзиром да се у Србији традиционално производи више воћа него што је потребно за задовољење домаћих потреба, Србија је у потпуности извозно оријентисана када је реч о воћу. У сектору воћарства је у претходном периоду дошло до професионализације у производњи, подижу се савремени засади са новом технологијом гајења уз примену пуних агротехничких мера, противградним мрежама и системима за наводњавање. Такође, приметно је да се профит из других привредних грана улаже у пољопривреду, и то најчешће кроз инвестиције у подизање савремених засада јабуке, боровнице и лешника, као и јагода у заштићеном простору.

График 35: Површина под воћем (000 ha) и број газдинстава (000) према величини КПЗ у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

Засади воћа у 2023. години заузимали су површину од 200,2 хиљ. ha, што је 4,7% више у односу на претходну годину. Најзаступљеније површине су под засадама шљиве, јабуке, вишње и малине. Површина под шљивом износи 74,4 хиљ. ha, што је скоро 38% укупне површине под воћем, док јабука учествује у укупним површинама под воћем са 13,7%, вишња са 9,8% и малина са 9,5%. Производња воћа током 2023. године достигла је ниво од 1,26 мил. t, што је 18,3% мање у односу на претходну годину. Новоподигнути воћни засади су углавном интензивни, са већом густином садње, савременом технологијом гајења, сертификованим садним материјалом и новим сортиментом, у зависности од захтева тржишта.

Дрвенасте воћне врсте

Шљива се у свету гаји на око 2,5 мил. ha и бележи се благи раст површина. Годишње се у свету произведе око 10 мил. t шљиве, при чему се, иако се шљива узгаја свуда у свету, преко 85% шљиве произведе у Азији (60%) и Европи (25%). Највећи произвођачи шљиве су Кина, Румунија и Србија, с тим да се у Кини произведе половина светске производње. Шљива је воће које се теже чува, и има изражене пикове цена у току године.

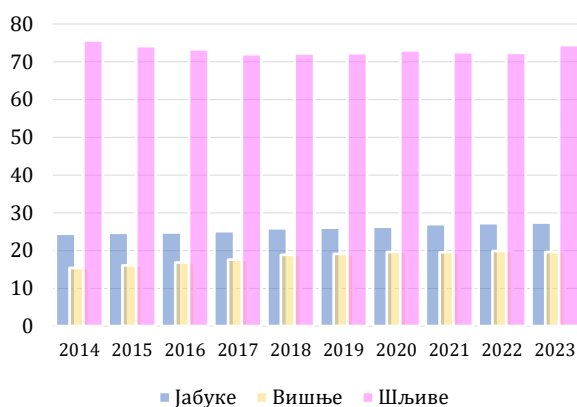
Кина је лидер и у производњи јабука, која годишње произведе 44 мил. t (50% укупне светске производње јабука), затим следи Пољска, Турска, САД и Индија. Највећи увозници јабуке су САД, Русија, Индонезија и Велика Британија.

Србија је регионални лидер у производњи јабука, како према производној површини, тако и према обиму производње и квалитету. Руска Федерација је највеће тржиште за пласман српске јабуке, али последњих година јабуке из Србије извозе се и у Велику Британију, Блиски и Далеки исток и Африку. Велики извозни потенцијал лежи у могућности пласмана на тржишта Египта и Индонезије, као и на тржиште Кине, нарочито имајући у виду нови Споразум о слободној трговини, с обзиром на то да у Европи, само пет земаља (из ЕУ) може да извози јабуку у Кину.

Највећи светски произвођач вишње је Турска, са 19% светске производње, затим следе Чиле, Русија и Америка, док је Србија 9. произвођач вишње у свету.

Србија је на трећем месту по производње малине у свету, одмах после Мексика и САД. Малина је веома битан српски извозни производ, који се увек налази међу прва три производа по вредности извоза.

График 36: Површине под појединим дрвенастим воћним врстама (000 ha); 2014-2023

Извор: РЗС

Србија годинама има уједначену површину под засадама јабуке, вишње и шљиве. Ове воћне врсте су усмерене на извоз, и то углавном свежа јабука, свежа шљива и замрзнута вишња.

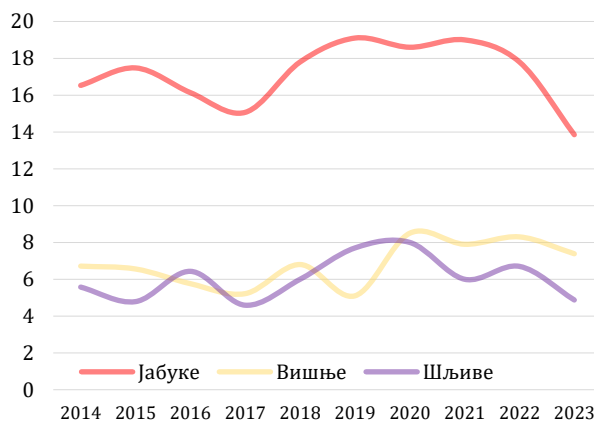
Уколико се посматра раст површина у односу на претходни десетогодишњи просек, површине под јабуком су повећане за 6%, под вишњом за 8% и површине под шљивом за 2%.

Принос воћа у 2023. години бележи изузетно ниске вредности – код јабуке је забележен пад приноса од 22% у односу на претходну годину, шљиве за 27% и вишње пад од 11%.

Током 2023. године владали су веома неповољни временски услови, са мразевима у априлу, снегом у Златиборском региону, чак је и опрашивање било лошије због дуготрајних киша које су уследиле, а касније у летњим месецима појавиле су се суперхелијске олује, праћене олујним ветровима и крупним градом, који је оштетио плодове.

У производњи јабуке је у 2023. години остварен принос од свега 13,9 t/ha, што је 22% мање од приноса претходне године, односно 25% мање од претходног петогодишњег просека.

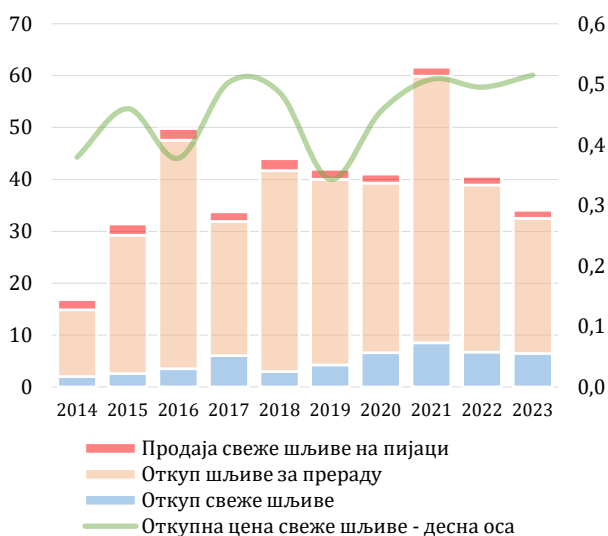
График 37: Принос појединих дрвенастих воћних врста (t/ha); 2014-2023

Извор: РЗС

График 38: Откуп шљиве и продаја на пијацама (000 t) и откупне цене шљиве (EUR/kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

Сува шљива представља врло атрактиван производ, са озбиљним извозним потенцијалом, уз могућност израде као чоколадирана, пуњена орашастим плодовима и сл., што би могло бити интересантно за арапске и азијске земље, у којима се примењује HALAL стандард.

Продаја јабуке на пијацама у количини од 12,3 хиљ. t у 2023. години за 7% је мања него претходне године, а 21% у односу на просечну петогодишњу продају.

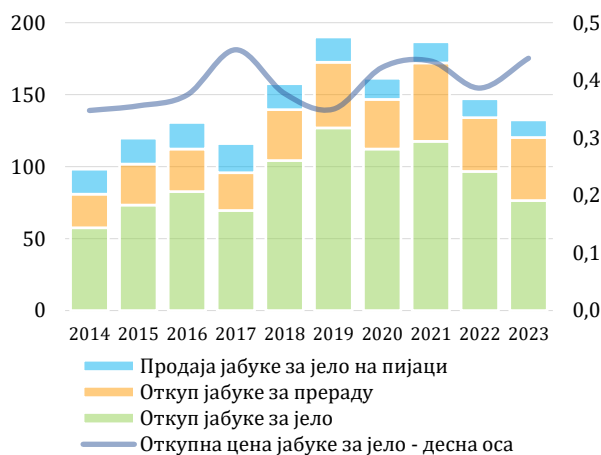
Цена јабуке за јело забележила је раст од 13% у односу на 2022. годину, на нивоу од 0,44 EUR/kg. Повећање цене јабуке било је очекивано, с обзиром на пад производње од скоро 22% у односу на претходну годину.

Откуп шљиве за јело у 2023. години био је на 3% нижем нивоу, док је код откупа шљиве за прераду забележен пад од 19% у односу на претходну годину. Продаја шљиве на пијацама бележи пад од 5% мг., с тим што се мањи део производње пласира на тај начин.

Цена свеже шљиве је у 2023. години забележила ниво од 0,52 EUR/kg, што је повећање од 4% у односу на претходну годину, док је у односу на претходни петогодишњи просек цена већа за 12%.

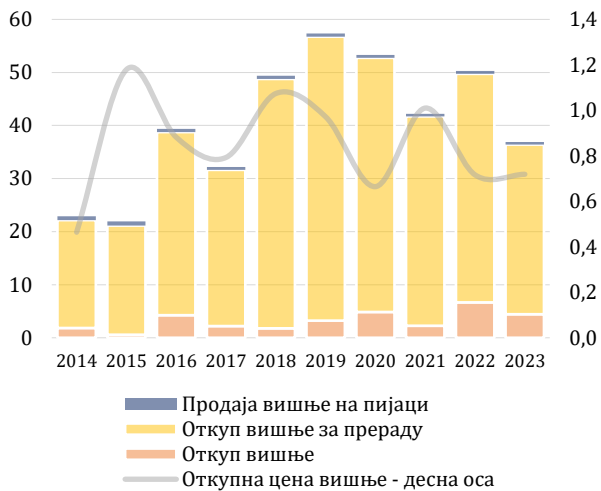
Традиционално се велики део шљиве преради на газдинствима, углавном у ракију, пекмез, слатко од шљива и сушену шљиву.

График 39: Откуп јабуке и продаја на пијацама (000 t) и откупне цене јабуке (EUR/kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

График 40: Откуп вишње и продаја на пијацама (000 t) и откупне цене вишње (EUR/kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

Откуп свеже вишње током 2023. године смањен је за трећину у односу на претходну годину, док је откуп вишње за прераду смањен 26%. Продаја вишње на пијаци иначе је на ниском нивоу, те је трговина током 2023. године забележила ниво од свега 493 t, што је умањење од 15% у односу на претходну годину.

Цена вишње је у 2023. години била на истом нивоу као претходне године и износила је 0,72 EUR/kg, а у односу на просечну петогодишњу цена, нижа је за 19%.

У Србији доминира Облачинска вишња, као индустријска сорта, која је тражена првенствено због одличног односа суве материје, шећера и киселина и лаког одвајања коштице од меса плода.

Јагодасто воће

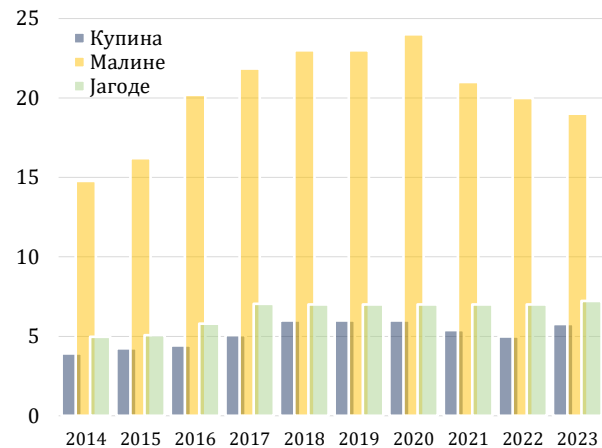
Јагодасто воће има велики значај за привреду земље, с обзиром на то да се од извоза малине, купине и боровнице остварује висок девизни прилив, од преко 350 мил. USD. Сектор јагодастог воћа у Србији препознат је као развијен, са снажном перспективом даљег унапређења, али такође и као сектор у коме постоје велики ризици по његову одрживост, који се огледају у квалитету садног материјала, примени савремених технолошких достигнућа, нових сорти, као и могућности ублажавања ефеката климатских промена.

Актуелно стање у производњи и велика неизвесност на иностраном тржишту указују на потребу за прилагођавањем и даљим развојем сектора јагодастог воћа, што је могуће постићи кроз трансфер знања од образовно-научних институција ка привреди, у области имплементације нових технологија гајења и савременог сортимента, са делимичном орјентацијом ка вансезонској производњи и пласману плодова у свежем стању, могућности продуженог чувања плодова, иновацијама у паковању, као и понуди производа вишег степена прераде.

Површина под јагодама бележи уједначен ниво у претходном периоду – нешто више од 7 хиљ. ха. У заштићеном простору јагоде се производе на 992 ха, што је нешто мање (-3%) од површине претходне године.

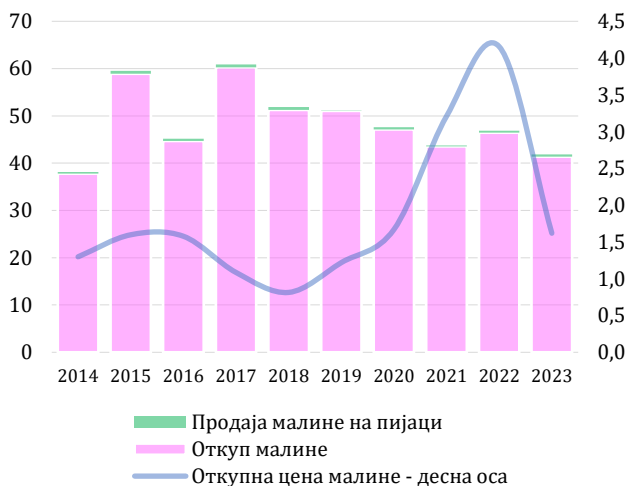
Површина под малином бележи константно смањење од 2020. године, достижући ниво 19 хиљ. ха у 2023. години, док је код купине забележен раст површина у односу на претходну годину од 16%, на нивоу од 6 хиљ. ха.

График 41: Површине под јагодастим воћним врстама (000 ха); 2014-2023

Извор: РЗС

График 42: Откуп малине и продаја на пијацама (000 t) и откупне цене малине (EUR/kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

Откуп малине кроз званичне тржишне канале је током 2023. године смањен за 11% у односу на претходну годину, док је продаја на пијацама забележила раст од 2%.

Цена малине је у 2023. години забележила 61% нижи ниво у односу на претходну годину (са 4,16 EUR/kg у 2022. години смањена на 1,62 EUR/kg у 2023. години). С обзиром да је малина извозни производ, тражња за њом била је на нижем нивоу у 2023. години, условљена пре свега, светском економском кризом, руско-украјинским сукобом и сл.

Проблем са малином настао је 2022. године, због превисоке цене коју су диктирали извозници, вођени добром зарадом током 2021. године, коју је обележила пандемија COVID-19. У том периоду малина је била веома тражена и скупа роба у целом свету, а због својих нутритивних карактеристика, с обзиром да је богата антиоксидансима и витамином С. На почетку сезоне цена је била на задовољавајућем нивоу, међутим, како је берба малине одмицала, мењао се однос понуде и тражње на светском тржишту. Услед економске кризе, која је диктирала честе промене правила на тржишту ЕУ, дошло је и до промена навика потрошача, што је резултирало смањењем потрошње ове воћне врсте, која не спада у основне животне намирнице и на неки начин представља луксузну робу. Ово је знатно отежало пословање извозника, што је допринело гомилању залиха у хладњачама, па самим тим и паду откупних цена.

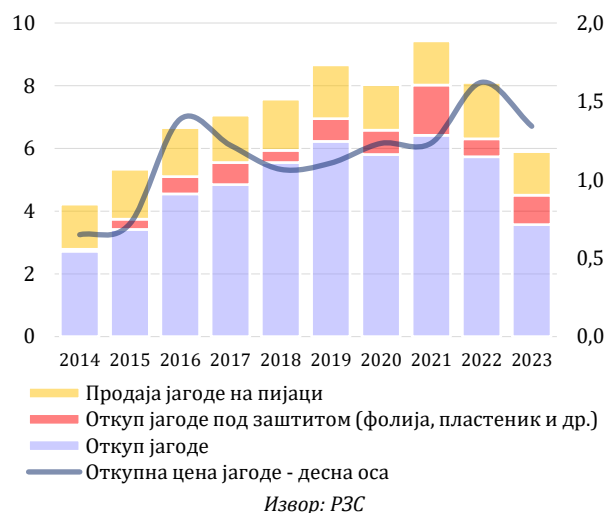
Откупна цена малине је у 2022. години, на почетку бербе износила, у зависности од региона, од 450 до 700 RSD/kg, да би на крају бербе била на нивоу од 250 до 300 RSD/kg.

Због тешкоћа у пословању и великих количина ускладиштене робе, био је угрожен откуп рода малине у 2023. години, с обзиром на прелазне залихе у хладњачама између 30 и 40 хиљ. t⁴, тако да се откупна цена малине током 2023. године, у зависности од квалитета, кретала између 150 и 200 RSD/kg. Све ово је довело до тога да знатан број произвођача малине који су своју робу предали хладњачарима 2022. године, не буде исплаћени, а због недостатка слободног складишног простора био је угрожен и откуп 2023. године⁵.

Откуп јагоде кроз званичне тржишне канале смањен је током 2023. године за 38% мг., док је продаја на пијацама опала за 23%. Истовремено, откуп јагоде из пластеничке производње повећан је 63% у односу на претходну годину, с обзиром да је ова јагода била заштићена, те није било последица по квалитет.

Цена јагоде је у 2023. години износила 1,34 EUR/kg, што је пад од 17% у односу на претходну годину, а на шта су утицале дуготрајне кише у време бербе, што се одразило и на квалитет.

График 43: Откуп јагоде и продаја на пијацама (000 t) и откупне цене јагоде (EUR/kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

Табела 7: Спољнотрговинска размена воћа (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	545.258	646.886	825.704	851.063	731.533
УВОЗ	210.556	265.728	286.254	295.660	310.909
САЛДО	334.702	381.158	539.450	555.403	420.624

Извор: РЗС

Током 2023. године извезено је скоро 383,5 хиљ. t воћа, у вредности од 731,5 мил. EUR, што је 14% мање у односу на вредност извоза воћа у 2022. години, док је, количински посматрано, извоз воћа смањен за 7,7%.

Највећу вредност извоза у 2023. години остварила је малина са 280,2 мил. EUR, што чини око 39% укупне вредности извоза воћа. Свежа јабука је, са око 91,9 мил. EUR, друга воћна врста по вредности извоза, након чега следи остало воће (кувано, без шећера и смрзнуто) у вредности од 69,8 мил. EUR, смрзнута вишња са око 45 мил. EUR и смрзнута купина са 41 мил. EUR. Малина се највише извози у ЕУ (58,6 мил. EUR), од чега се половина пласира у Немачку и Француску, а затим у Белгију, Холандију и Аустрију.

Посматрано међу пољопривредно-прехранбених производима, малина се налази на првом месту по вредности извоза, прати је јабука на 9. месту.

⁴ Подаци МПШВ, Сектор пољопривредне инспекције

⁵ МПШВ је власницима хладњача, који имају ускладиштену малину рода 2022. године, омогућило повољне кредите, са циљем да се исплати преузета малина и настави несметано функционисање свих у ланцу производње малине.

Табела 8: Учешће малине у укупном извозу воћа (мил. EUR; %); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Извоз воћа (мил. EUR)	545,3	646,8	825,7	851,1	731,5
Извоз малине (мил. EUR)	215,6	261,6	367,2	359,6	280,2
% извоза малине у извозу воћа	40%	41%	45%	43%	39%

Извор: РЗС (обрада МПШВ)

Количински посматрано, код јабуке је остварен највећи извоз – 129,3 хиљ. t, што је скоро 34% укупног извоза воћа, а у вредности од скоро 92 мил. EUR. Највеће количине јабуке извезене су у Руску Федерацију (39%), у вредности 35,3 мил. EUR, затим у остале земље – 34,3 мил. EUR, Европску унију – 10,3 мил. EUR, док је на СЕФТА тржиште пласирана јабука у вредности од 6,7 мил. EUR. У међувремену је започео извоз у Саудијску Арабију (14 хиљ. t), Уједињене Арапске Емирате (10 хиљ. t) и у друге земље.

Током 2023. године извезено је 39,3 хиљ. t вишње у вредности од 51,1 мил. EUR. Смрзнута вишња је извезена у количини од 32,5 хиљ. t у вредности од 45,1 мил. EUR, при чему је се највише извозила у земље ЕУ (око 20 хиљ. t, у вредности од скоро 26 мил. EUR) и Руску Федерацију.

Током 2023. године извезено је 18,7 хиљ. t смрзнуте купине у вредности од око 41 мил. EUR, при чему су највеће количине извезене у земље ЕУ (14,5 хиљ. t, односно скоро 78%), и то највише у Немачку, Пољску, Белгију, Француску, Италију, Аустрију и др. Највеће количине свеже јагоде су извезене на тржиште Руске Федерације, смрзнуте јагоде у Немачку и Француску, смрзнута боровница је у највећој мери пласирана у Немачку и Аустрију, а смрзнута малина (као најважнија воћна врста по вредности извоза) у Немачку, Француску, Белгију, САД, Холандију, Велику Британију, Шведску, Аустрију, Пољску, Швајцарску и Канаду.

Током 2023. године увезено је скоро 268 хиљ. t воћа (4% мање у односу на претходну годину), у вредности од скоро 311 мил. EUR, што је 6% више у односу на вредност увоза у 2022. години.

Највећа вредност увоза током 2023. године остварена је увозом цитруса – 87,3 мил. EUR, што је око 9% више у односу на претходну годину, при чему доминира увоз поморанџи (31 мил. EUR), мандарина и клементина (27,4 мил. EUR) и лимуна (24,5 мил. EUR). Банана је током 2023. године увезено у вредности од 66,2 мил. EUR (8% више него 2022. године), смрзнутих јагода у вредности од 13 мил. EUR, смрзнуте малине 9,7 мил. EUR, смрзнуте рибизле 7,8 мил. EUR, авокада у вредности од 7,8 мил. EUR, смрзнуте боровнице 7,3 мил. EUR, бадема 6,2 мил. EUR, свеже јабуке 5,3 мил. EUR, итд.

Током 2023. години највише су се увозили цитруси, и то поморанџе из Грчке и Шпаније, клементине из Грчке и Албаније, мандарине из Грчке и Кипра, лимун из Турске и знатно мање из Аргентине, Јужне Африке, Грчке, као и грејпфрут из Турске. Банане су се највише увозиле из Еквадора, Колумбије и Костарике, киви из Грчке и Италије, ананас из Костарике. Смрзнуте малине су се највише увозиле из Босне и Херцеговине, смрзнуте јагоде из Грчки и Египта, смрзнуте боровнице из Белорусије, Холандије и др. Јабуке су се највише увозиле из Северне Македоније, затим знатно мање из Пољске.

1.7. Грожђе и вино

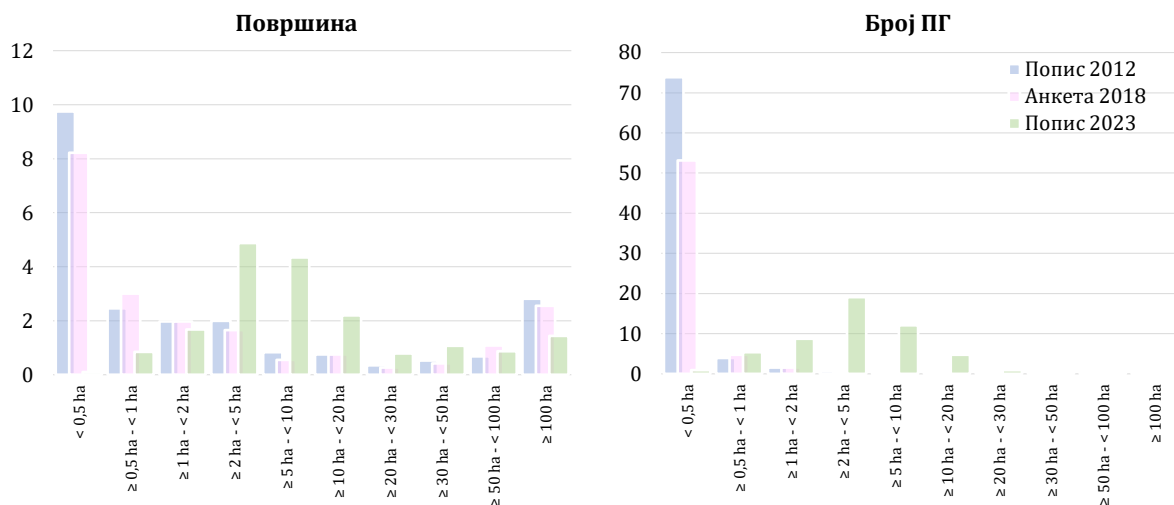
Уколико се посматрају свобухватна статистичка истраживања током претходне деценије, површине под виноградима у Србији показују тренд смањења, и то у интервалу од 22,2 хиљ. ха у 2012. години (према Попису пољопривреде 2012) до 18,2 хиљ. ха у 2023. години (Попис пољопривреде 2023), а у односу на 2018. годину (Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018), површина под виноградима је смањена за 11,1%. Такође, исти тренд забележен и код броја газдинстава, с обзиром на то да се број газдинстава са 80,3 хиљ. у 2012. години смањено на 60,2 хиљ. у 2018. години, док је број газдинстава која имају винограде у 2023. години смањен на 52,6 хиљ., што у односу на 2012. годину представља смањење од 34,6%.

Током последње деценије, највећи број газдинстава која се баве производњом грожђа, чинила су газдинства која припадају категорији газдинстава са површином мањом од 0,5 ха. Ова газдинства, према резултатима Пописа пољопривреде 2012, чинила су чак 91,9% укупног броја газдинстава која се баве производњом грожђа и 88,3% према Анкети 2018, да би се учешће ове категорије газдинства, према Попису 2023, svelo на свега 1,8%. Такође, ако се посматрају површине под виноградима, ова категорија газдинстава је 2012. године учествовала са 44% у укупној површини под виноградима, док је ово учешће 2018. године забележило ниво од 40%, да би се у 2023. години учешће ове категорије газдинства смањило на тек 0,5% укупних површина под виноградима.

Поређењем резултата наведених истраживања, уочава се потпуна промена у структури пољопривредних газдинстава која се баве производњом грожђа. Према резултатима Пописа пољопривреде 2023, све категорије газдинстава са површином под виноградима од 0,5 ха до 20 ха, чине 95,3% укупног броја газдинстава која се баве производњом грожђа, док су, према Попису 2012, ова газдинства чинила свега 8% укупног броја газдинстава, а према Анкети 2018 – 11,6% укупног броја газдинстава.

Из наведени података може се закључити да је, поред смањења површина под виноградима и смањења броја газдинстава која се баве производњом грожђа, дошло и до укрупњавања виноградарске производње, односно да је повећан број газдинстава са већим површинама под виноградима.

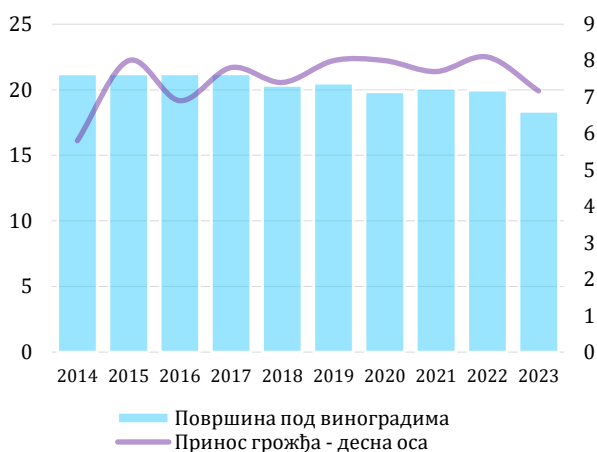
График 44: Површина под виноградима (000 ha) и број газдинстава (000) према величини КПЗ у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

График 45: Површина родних винограда (000 ha) и приноси грожђа (t/ha) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

У зависности од климатских услова у последњих десет година, остварени приноси су варирали између максималне вредности од 8,1 t/ha у 2022. години и минималне вредности од 5,8 t/ha у 2014. години.

У 2023. години остварен је просечан принос од 7,2 t/ha, који је 11,5% мањи од просечног приноса из претходне године и за око 8,5% мањи у односу на просечан петогодишњи принос.

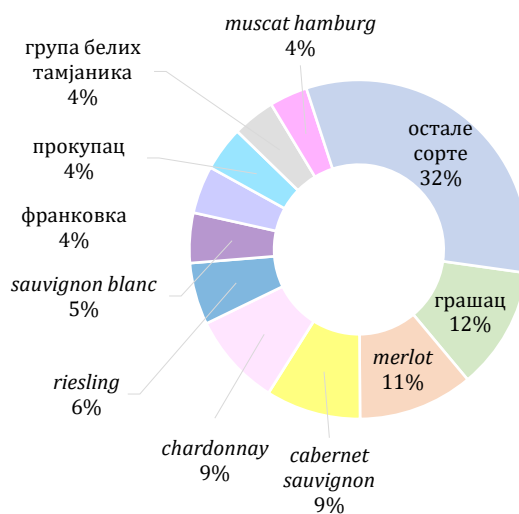
Током 2023. године произведено је 131,5 хиљ. t грожђа, што је око 19% мање у односу на претходну годину и 16,9% мање у односу на просек претходног петогодишњег периода.

На основу података из Виноградарског регистра, крајем 2023. године укупна површина виноградарских парцела (претежно комерцијалних винограда), које се евидентирају у овом регистру, је око 7,1 хиљ. ha, а највеће површине виноградарских парцела налазе се у општинама Вршац (1.280 ha), Трстеник (682 ha) и Александравац (418 ha).

Од укупно 215 сорти сорти винове лозе, које су распрострањене у виноградима Србије намењених комерцијалној производњи грозђа, првих десет покривају чак 68% укупне површине винограда.

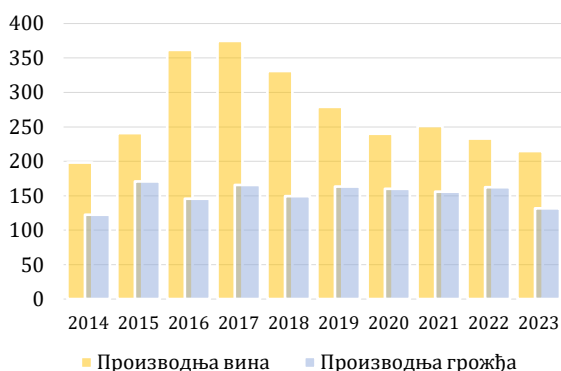
Из године у годину запажа се повећање удела винских сорти за производњу висококвалитетних вина (*Merlot, Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Riesling* и сл.), што утиче на унапређење квалитета вина и јачање конкурентности домаћих произвођача. Водећа сорта по површини је регионална, односно локална сорта Грашац (12%).

График 46: Структура сортимента у Републици Србији (%); 2023.

Извор: МПШВ, Виноградарски регистар

График 47: Производња грозђа (000 t) и вина (000 hl); 2014-2023

Извор: РЗС, МПШВ

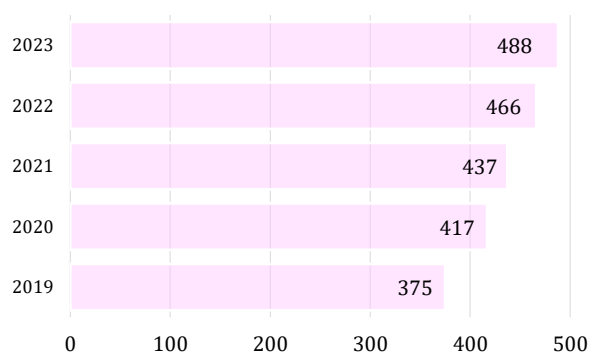
Тренд раста броја регистрованих произвођача вина у Србији настављен је и током 2023. године.

На основу података из Винарског регистра, у 2023. години је пословало, односно имало производњу вина намењеног промету, 488 произвођача. Ова лица су у 2023. години пријавила производњу од око 20,1 мил. l вина, што је 18,4% мање у односу на производњу 2022/23 годину.

Према подацима РЗС, регистрована производња вина у индустрији током 2023. године, била је на нивоу од око 215 хиљ. hl, што је око 7% мање у односу на 2022. годину и за 19,4% мање у односу на петогодишњи просек.

Важно је нагласити да регистрована производња у индустрији не представља целокупну производњу вина у Србији.

График 48: Број регистрованих произвођача вина; 2019-2023

Извор: МПШВ, Винарски регистар

На основу података из Винарског регистра, највећи број производних погона налази у Расинском управном округу (92 производна погона), док је на другом месту Јужнобачки управни округ, у коме послује 63 производна погона, док се у Сремском управном округу налазе 52 производна погона. Више од 20 производних

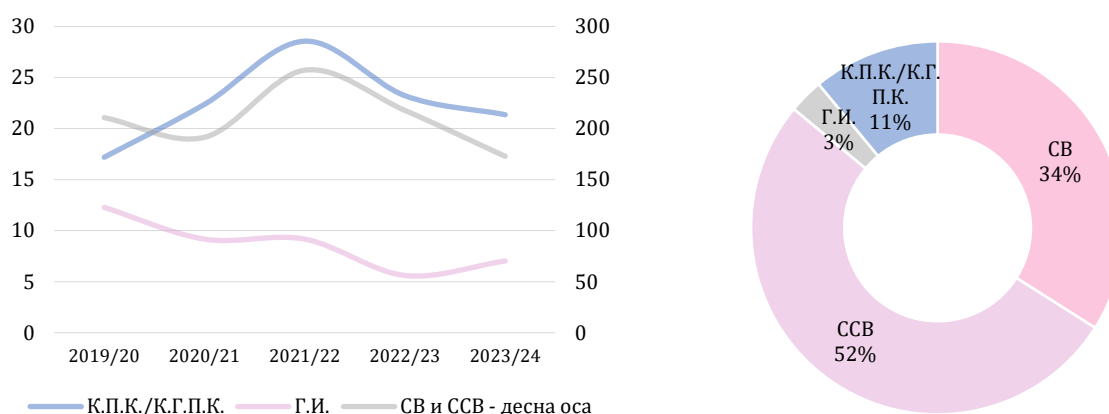

погона налази се у Шумадијском, Јужнобанатском, Борском и Поморавском округу, као и на територији Града Београда.

Од укупно произведене количине вина у 2023. години, 11,7 мил. l произведено је од домаћег грожђа, док је 8,4 мил. l произведено од увезене/допремљене сировине, претежно из Северне Македоније.

У 2023. години је, на основу података из Винарског регистра, заступљенија била производња црвених/розе вина (59,2%) у односу на производњу белих вина (40,8%).

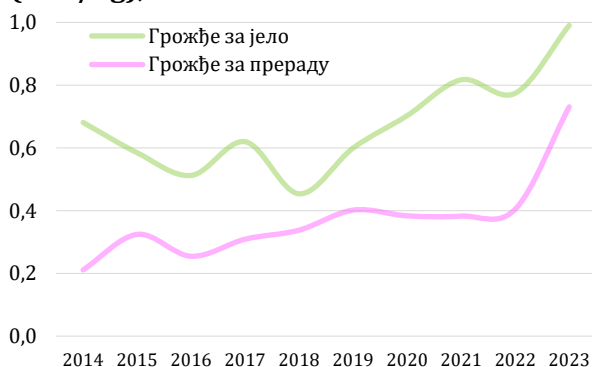
График 49: Производња (000 hl); 2019/20-2023/24 (лево) и структура вина према категоријама квалитета (%); 2023. (десно)

Извор: МПШВ, Винарски регистар

Као и претходне године, и током 2023. године у структури производње вина према категоријама квалитета⁶, односно према географском пореклу, а на основу података из Винарског регистра, доминира производња вина без географског порекла („стона“ и „стона сортна“ вина) са 86% учешћа. Производња вина са географским пореклом (Г.И., К.П.К. и К.Г.П.К.) у 2023. години чини свега 14% укупне производње вина и мања је за 1,5% у односу на претходну годину, док је за 9,2% мања у односу на последњи петогодишњи просек.

График 50: Откупне цене грожђа (EUR/kg); 2014-2023

Извор: РЗС

Просечна произвођачка цена грожђа за јело у 2023. години износила је 1,0 EUR/kg, док је просечна произвођачка цена грожђа за прераду била на нивоу од 0,7 EUR/kg.

У односу на претходну годину, цена грожђа за јело била је виша за око 30%, док је цена грожђа за прераду била 81% виша. У односу на последњи петогодишњи период, цена грожђа за јело је била виша 48%, док је цена грожђа за прераду била виша чак 91%.

⁶ СВ – стона вино (вино без географског порекла);

ССВ – стона сортно вино (вино без географског порекла са декларисаном сортом);

Г.И. – географска индикација (регионално вино);

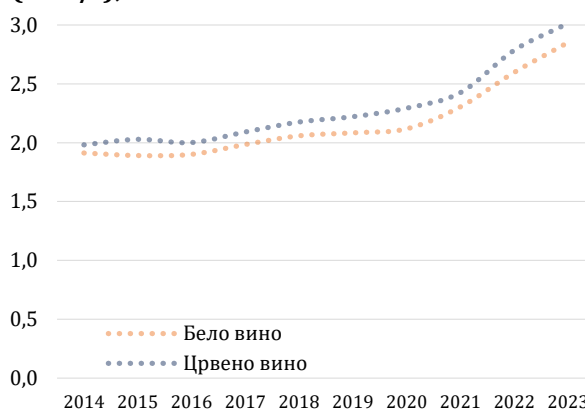
К.П.К. – контролисано порекло и квалитет (квалитетно вино са географским пореклом);

К.Г.П.К. – контролисано и гарантовано порекло и квалитет (врхунско вино са географским пореклом).

У 2023. години цена белог вина у малопродаји износила је 2,9 EUR/l, што је 9,8% више од цене овог вина у 2022. години, а за 27,7% виша од просечне петогодишње цене.

Просечна малопродајна цена црвеног вина у 2023. години била је 3,0 EUR/l, што је 8,2% више од цене овог вина у 2022. години и за 26,6% више од просечне цене у претходних пет година.

График 51: Малопродајне цене вина (EUR/l); 2014-2023

Извор: РЗС

У спољнотрговинској размени вина, Србија константно остварује негативан спољнотрговински биланс, како посматрано количински, тако и вредносно.

Табела 9: Спољнотрговинска размена вина (искључујући ароматизовано вино) (000 kg⁷); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	13.350	10.871	10.391	11.444	10.673
УВОЗ	22.061	23.000	23.983	22.946	21.010
САЛДО	-8.711	-12.129	-13.592	-11.502	-10.337

Извор: РЗС

Посматрајући спољнотрговинску размену вина (искључујући ароматизовано вино), у 2023. години увезено је око 10,3 мил. kg овог вина више него што је извезено. Увоз вина у 2023. години био је на нивоу од око 21 мил. kg (8,5% мање него у претходној години), док је истовремено остварен извоз од око 10,7 мил. kg (6,7% мање него 2022. године).

Србија је и у 2023. години највећи обим трговине вином (искључујући ароматизовано вино), као и протеклих година, остварила са СЕФТА партнерима, при чему је и даље веома изражен увоз са овог тржишта. Увоз са СЕФТА тржишта у 2023. години је износио 16,8 мил. kg, што чини 80% укупног увоза тог вина. Количина увоза овог вина са СЕФТА тржишта у 2023. години је за 6,2% мања у односу на 2022. годину, а за 13,5% мања у односу на претходни петогодишњи просек.

Током 2023. године, на СЕФТА тржиште извезено је нешто више од 3,6 мил. kg, што чини 34,4% укупног извоза у тој години. У 2023. години количина извезеног вина (искључујући ароматизовано вино) на СЕФТА тржиште је за 0,5% већа у односу на 2022. годину и за 7% мања од просечне количине извоза овог вина у претходном петогодишњем периоду.

Део трговине вином одвија се са земљама ЕУ, па је током 2023. године 4 мил. kg вина (искључујући ароматизовано вино) увезено из ЕУ земаља, што чини 19,1% укупног увоза у овој години. Количина увоза наведеног вина са тржишта ЕУ у 2023. години је 16,7% мања у односу на 2022. годину и 20,5% већа у односу на претходни петогодишњи просек.

Током 2023. године је на тржиште ЕУ извезено око 904 хиљ. kg вина (искључујући ароматизовано вино), што чини око 8,5% укупног извоза у овој години. У 2023.

⁷ Спољнотрговинска размена вина је представљена у килограмима ради лакшег поређања са другим производима.

години количина извезеног вина (искључујући ароматизовано вино) на тржиште ЕУ је 6,2% већа у односу на 2022. годину и 14% мања од просечне количине извоза овог вина у претходном петогодишњем периоду.

Значајан део трговине вином (искључујући ароматизовано вино) одвија се са осталим земљама, при чему доминира извоз, док је увоз занемарљив. Током 2023. године, на тржишта осталих земаља извезено је нешто више од 6 мил. kg вина, што чини 57,1% укупне количине извезеног вина у тој години. У 2023. години извезено је 12,6% мање поменутог вина на ова тржишта у односу на 2022. годину, односно 7,2% мање од претходног петогодишњег просека.

Посматрано по земљама, током 2023. године је, као и претходне године, највећа количина вина (искључујући ароматизовано вино) увезена из Северне Македоније (око 60% укупно увезене количине) и Црне Горе (око 17% укупно увезене количине).

Као и претходне године, и током 2023. године највећа количина вина је извезена на тржиште Руске Федерације (око 51% укупно извезене количине вина), Босне и Херцеговине (око 23% укупно извезене количине вина) и Црне Горе (око 12% укупно извезене количине вина).

Спољнотрговинска размена ароматизованог вина одвија се у знатно мањем обиму у односу на укупну трговину вином. Током 2023. године увезено је 84 хиљ. kg ароматизованог вина више него што је извезено.

Увоз ароматизованог вина у 2023. години реализован је на нивоу од око 154 хиљ. kg, што је око 27% мање од претходног петогодишњег просека, док је остварен извоз од око 70 хиљ. kg, односно око 88% мање од претходног петогодишњег просека.

Највећи обим увоза ароматизованог вина Србија је и током 2023. године, као и протеклих година, остварила са тржишта ЕУ (око 92%), док је преостала количина овог вина увезена са СЕФТА тржишта и тржишта осталих земаља.

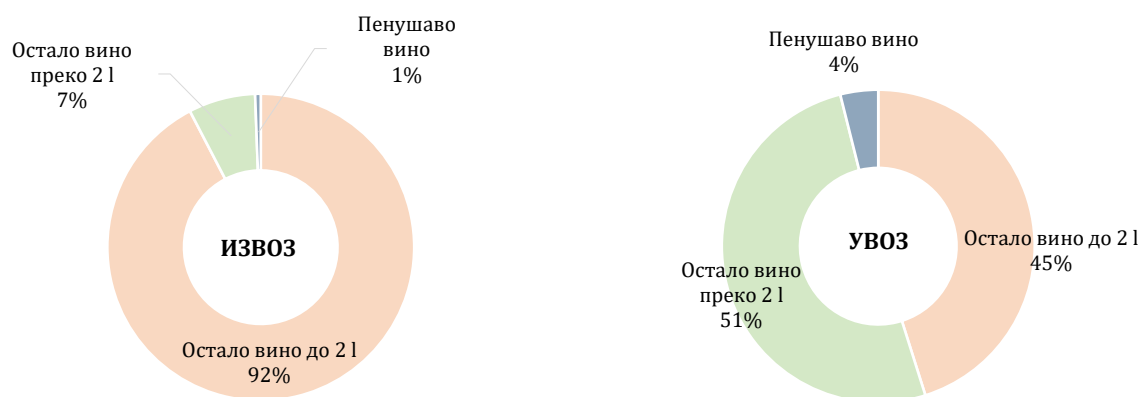
Највеће количине ароматизованог вина у 2023. години Србија је извезла на тржиште Словеније и Босне и Херцеговине, око 64% укупно извезене количине овог вина.

Табела 10: Спољнотрговинска размена ароматизованог вина (000 kg); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	654	603	343	271	70
УВОЗ	202	246	229	261	154
САЛДО	452	357	114	10	-84

Извор: РЗС

График 52: Структура извоза (лево) и увоза (десно) вина, према врстама (%); 2023.

Извор: РЗС

У структури извоза у 2023. години, доминирао је извоз вина у амбалажи до 2 l, са око 92% учешћа. Остала вина у амбалажи преко 2 l у структури учествују са око 7%, док је учешће пенушаваг вина занемарљиво.

Када је реч о увозу, током 2023. године доминирао је увоз вина у амбалажи преко 2 l (51%). Остала вина у амбалажи до 2 l у структури учествују са 45%, док осталих 4% чине пенушава вина.

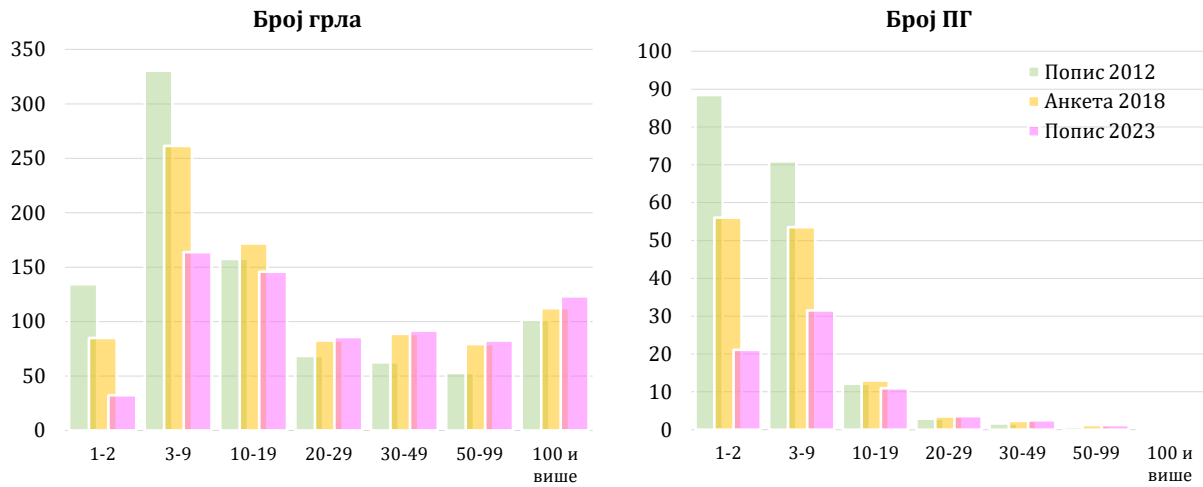
2. СТОЧАРСКА ПРОИЗВОДЊА

2.1. Говеђе месо

Према Попису пољопривреде 2023, у односу на Анкету о структури пољопривредних газдинстава 2018, смањен је број газдинстава који се баве говедарством за 45%, док је у односу на Попис пољопривреде 2012, број газдинстава која се баве говедарском производњом мањи за 60%. Укупан број грла говеда, према Попису пољопривреде 2023, мањи је 17,7% у односу на резултате Анкете 2018, док је у односу на Попис пољопривреде 2012, број говеда смањен за 20%.

Пад броја газдинстава која се баве говедарством забележен је првенствено међу газдинствима са бројем грла говеда мањим од 20, док је међу газдинствима са већим бројем животиња забележен пораст, како броја газдинстава, тако и броја грла говеда. Према резултатима Пописа пољопривреде 2023, говедарством се бави око 71 хиљ. газдинстава, што представља 11,3% укупног броја газдинстава. Међутим, у односу на Анкету 2018, просечан број грла говеда по газдинству је увећан са 6,8 на 10,2 грла говеда. Према резултатима Пописа пољопривреде 2023, у укупном броју говеда доминирају газдинства са 3-9 грла говеда, као и у укупном броју газдинстава, што је промена у односу на Попис пољопривреде 2012 и Анкету 2018, када су доминирала газдинства са 1-2 грла говеда.

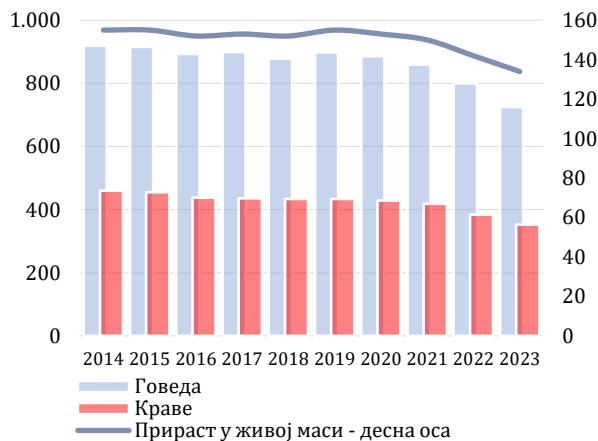
График 53: Број грла говеда (000) и број газдинстава (000) према величини стада у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

График 54: Број говеда (000) и прираст у живој маси (000 t) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

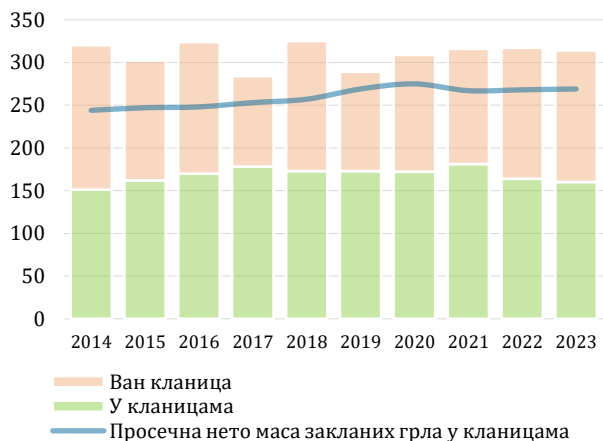
Нето маса закљаних грла у кланицама у претходном десетогодишњем периоду кретала се у распону између 244 kg и 275 kg.

Највећа нето маса закљаних грла у кланицама у посматраном периоду достигнута је 2020. године, док је у 2023. години износила 269 kg. На основу виших нето маса закљаних грла и већих телесних маса грла намењених клању, задовољавају се потребе домаћег тржишта за говеђим месом и поред смањења броја грла говеда у производњи.

У периоду од 2019. до 2023. године дошло је до пада укупног броја грла говеда са 898 хиљ. на 725 хиљ. грла. Прираст у живој маси такође је у паду у наведеном периоду, са 155 хиљ. t на 134 хиљ. t, али упркос овом паду, још увек су задовољене потребе домаћег тржишта.

Код броја крава такође се бележи смањење, што доводи до пада у прирасту у живој маси у посматраном периоду.

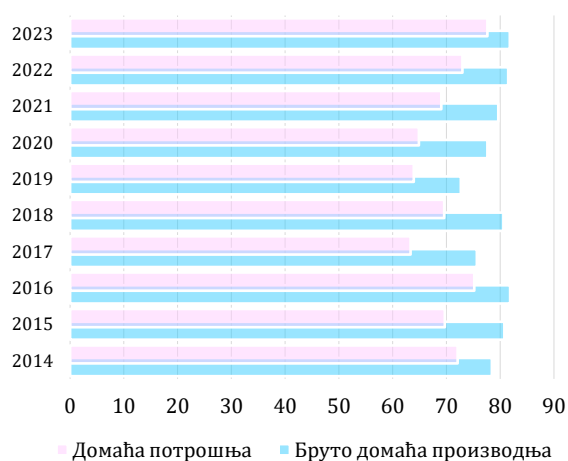
График 55: Број закљаних грла говеда (000 грла) и просечна нето маса закљаних грла у кланицама (kg); 2014-2023

Извор: РЗС

Број закланих грла у кланицама смањен је током 2023. године, уз наставак тренда повећања броја закланих грла ван кланица у односу на посматрани петогодишњи период.

График 56: Бруто домаћа производња и домаћа потрошња говеђег меса (000 t); 2014-2023

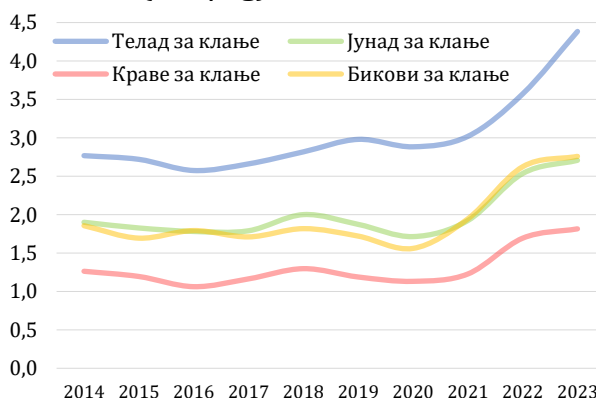
Извор: РЗС

Током 2023. године настављен је раст откупних цена свих категорија говеда за клање, на нивоу између 5,2% и 22,8%. Разлоге за овакво кретање цена треба тражити у мањој понуди на домаћем тржишту и кретању цена на европском тржишту. Без обзира на стабилизацију цене сточне хране током 2023. године, није дошло до смањења цена говеда.

Бруто домаћа производња говеђег меса током 2023. године повећана је 1,2% у односу на претходну годину, што је 4,3% више у односу на претходни петогодишњи просек. Ово повећање резултат је виших телесних маса закланих грла.

Ниво домаће потрошње у 2023. години увећан је у односу на претходну годину за 6,4%, што је 14% више у односу на претходни петогодишњи просек.

График 57: Откупне цене говеда за клање (EUR/kg); 2014-2023

Извор: РЗС

Табела 11: Спољнотрговинска размена говеђег меса (еквивалент масе трупа) (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	43.809	56.877	50.116	56.536	43.809
УВОЗ	17.436	18.507	14.509	24.539	27.105
САЛДО	26.373	38.370	35.607	31.997	16.704

Извор: РЗС

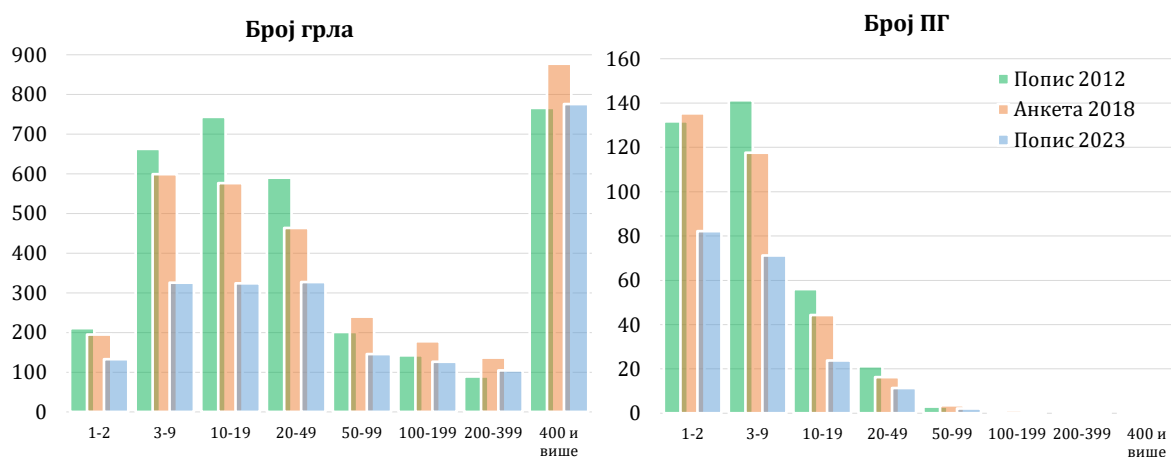
Током 2023. године дошло је до пада вредности извоза у односу на претходне три године и враћања на ниво из 2019. године. Извоз живих животиња је реализован на СЕФТА тржиште и тржиште Либије, док је извоз јунећег меса био усмерен на тржиште СЕФТА земаља, као и у Кину, а од ЕУ земаља у Италију, Словенију и Хрватску. Увоз живих грла говеда обављан је из ЕУ земаља (Аустрије, Мађарске, Румуније, Немачке и Хрватске), док се јунеће месо у највећој мери увозило из ЕУ земаља (Холандије, Италије, Хрватске, Словеније, Бугарске, Грчке и Пољске), а међу СЕФТА партнерима, из Босне и Херцеговине и Црне Горе, као и из Руске Федерације.

2.2. Свињско месо

Према резултатима Пописа пољопривреде 2023, у односу на Анкету о структури пољопривредних газдинстава 2018, смањен је број газдинстава који се баве свињарском производњом за 40%, а у односу на Попис пољопривреде 2012, број газдинстава која се баве свињарством смањен је за 56%. Укупан број грла свиња је смањен за 30,7% у односу на резултате Анкете 2018, док је у односу на Попис пољопривреде 2012, број грла смањен за трећину (-33,6%).

Пад броја свиња забележен је међу свим газдинствима, без обзира на број свиња које се гаје, док је међу газдинствима са већим бројем од 400 грла свиња забележен пораст броја газдинстава. Према Попису пољопривреде 2023, свињарством се бави 192,4 хиљ. газдинстава, што представља 30,5% укупног броја газдинстава у Србији. У односу на 2018. годину, просечан број грла свиња по газдинству увећан је са 10,2 на 11,8 грла свиња. У укупном броју свиња доминирају газдинства са преко 400 грла, док у укупном броју газдинстава је највеће учешће газдинстава са 1-2 грла свиња, што је промена у односу на Попис пољопривреде 2012, када су била доминантна газдинства са 3-9 грла.

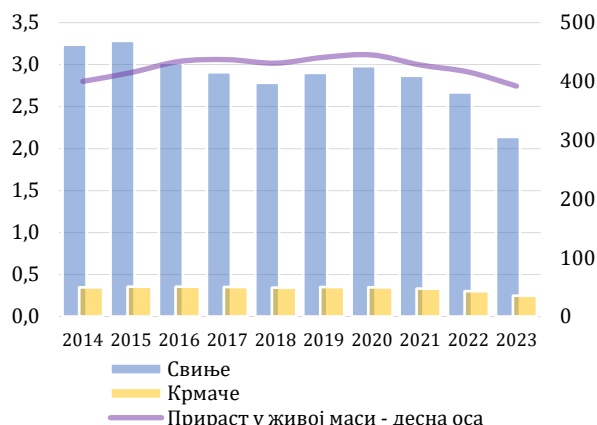
График 58: Број грла свиња (000) и број газдинстава (000) према величини стада у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

График 59: Број свиња (мил. грла) и прираст у живој маси (000 t) (десна оса); 2014-2023

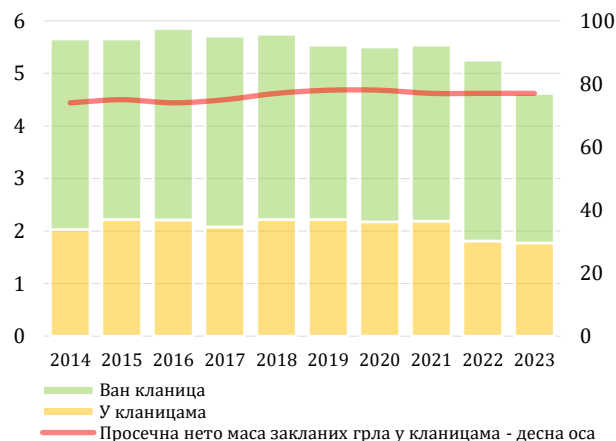
Извор: РЗС

У 2023. години се бележи значајан пад броја закраних грла свиња, пре свега ван кланица, али и у кланицама. Ван кланица је током 2023. године закрано 600 хиљ. грла мање него претходне године (-17%), док је пад броја закраних свиња у кланицама на нивоу од 36 хиљ. грла (-2%) у односу на 2022. годину. Смањено клање свиња директна је последица смањења укупног броја грла, као и пада броја грла у скоро свим категоријама.

Број свиња се током претходних пет година кретао између 3,0 и 2,1 мил. грла, што је испод нивоа неопходног за задовољење потреба домаћег тржишта за свињским месом (стопа самопокрића је испод 90% последњих година, односно 82% у 2023. години).

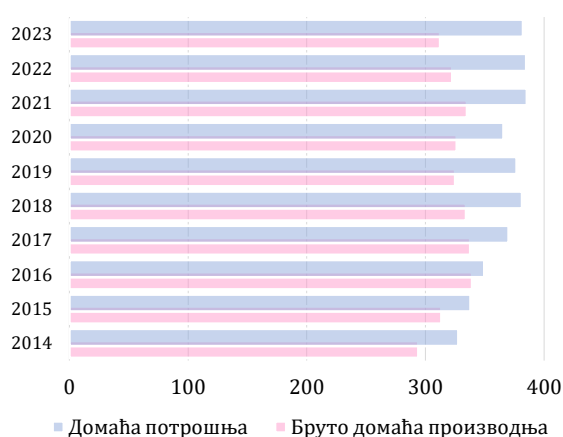
Број крмача у 2023. години мањи је за 100 хиљ. грла у односу на 2019. годину, што је довело и до пада у укупном броју свиња. Велики број свиња принудно је уништен услед избијања више жаришта Афричке куге свиња у Србији у претходном периоду.

График 60: Број закраних грла свиња (мил. грла) и просечна нето маса закраних грла у кланицама (kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

График 61: Бруто домаћа производња и потрошња свињског меса (000 t); 2014-2023

Извор: РЗС

Домаћа производња свињског меса, која је у континуираном паду од 2016. године, не задовољава домаћу потрошњу.

Недостатак свињског меса, потребног за домаћу потрошњу, надокнађује се увозом, при чему је домаћа потрошња од 2014. године у константном порасту.

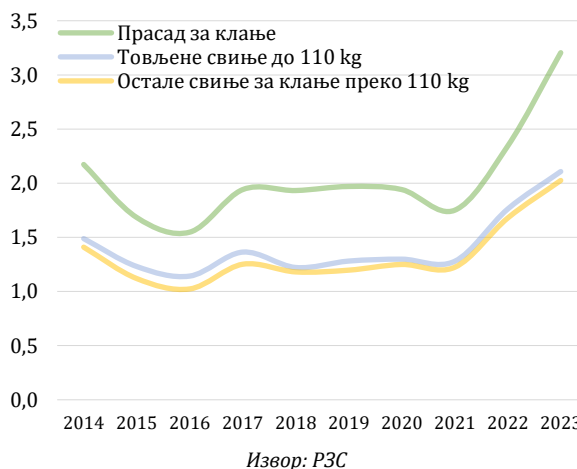

Цене свих категорија свиња током 2023. године бележе пораст у односу на претходни период. Највећи раст цена присутан је код прасади за клање – 36,8%, док је код товних свиња до 110 kg пораст износио 19,7%, а код осталих свиња за клање до 20,7%.

Високе цене живих грла свиња условљене су континуираним недостатком у односу на потребе домаћег тржишта.

С друге стране, пласман живих свиња на страна тржишта онемогућен је услед Афричке куге свиња.

График 62: Откупне цене свиња за клање (EUR/kg); 2014-2023

Табела 12: Спољнотрговинска размена свињског меса (еквивалент масе група) (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	30.605	28.979	26.934	27.958	24.386
УВОЗ	95.255	98.256	99.640	171.321	218.268
САЛДО	-64.650	-69.277	-72.706	-143.363	-193.882

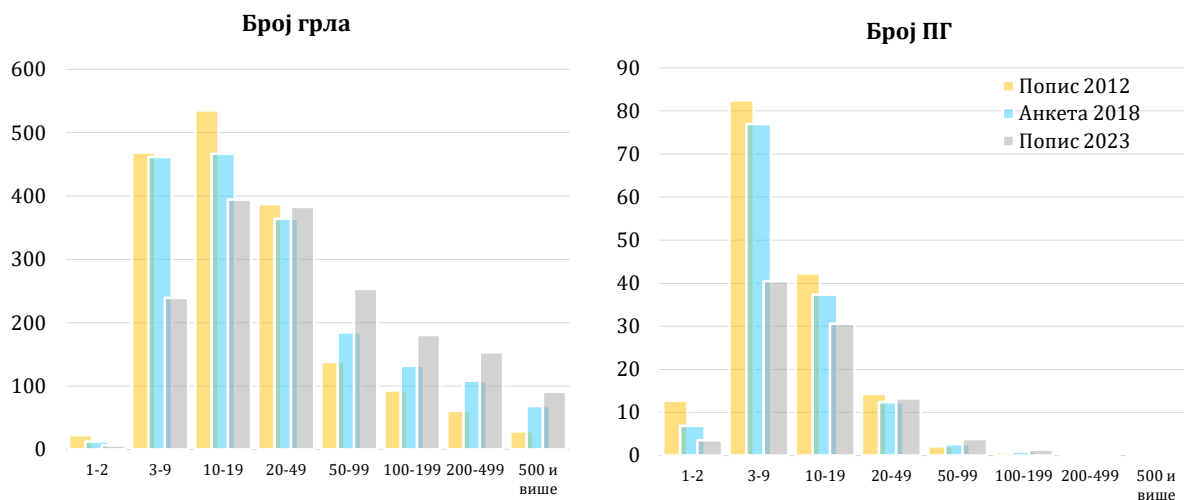
Извор: РЗС

Током 2023. године настава се пад вредности извоза у односу на претходне године, док је истовремено настављен тренд повећаног увоза, ради задовољења потреба домаћег тржишта. Извоз свињског меса током 2023. године био је усмерен на СЕФТА тржиште. Увоз живих грла свиња реализован је из ЕУ земаља (Аустрије, Данске, Шпаније, Француске, Мађарске, Немачке, Холандије и Хрватске), као и Норвешке, док се свињско месо у највећој мери увозило из ЕУ земаља, из Руске Федерације, као и из Црне Горе.

2.3. Овчије месо и козе

Поређењем резултата Пописа пољопривреде 2012 и Пописа пољопривреде 2023, може се уочити процес укрупњавања стада. Према подацима из Пописа 2012, просечан број грла оваца по газдинству износио је 11,2 грла, док је тај број у 2023. години износио 18,1. Посматрајући укупан број грла оваца, он је скоро непромењен и износи 1,7 мил. грла.

График 63: Број грла оваца (000) и број газдинстава (000) према величини стада у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

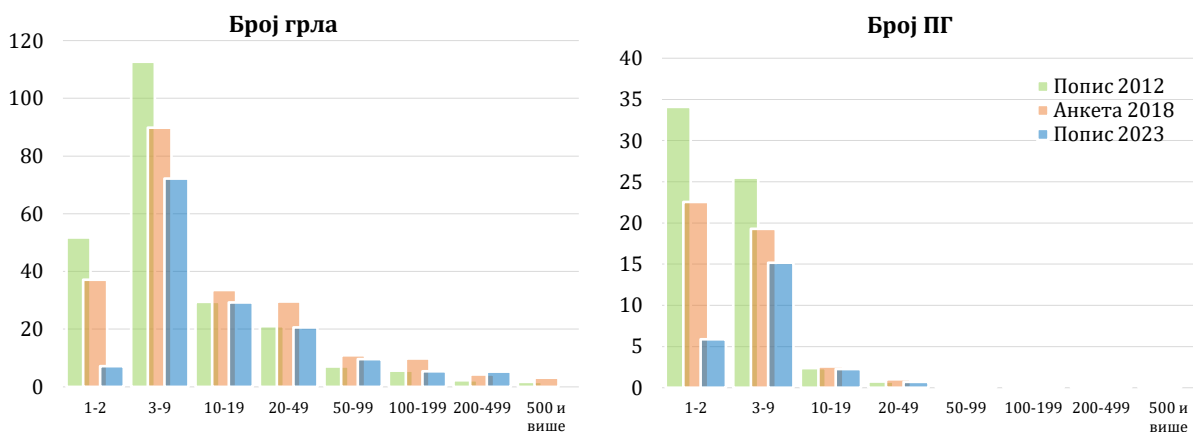

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

Уколико се упореде резултати Пописа пољопривреде 2012 и Пописа пољопривреде 2023, који се односе на бројно стање коза, такође се може уочити тенденција повећања броја грла по газдинству. Према Попису 2012, просечан број грла коза по газдинству био је 3,7, док је према резултатима Пописа 2023, овај показатељ повећан на 6,8 грла по газдинству. Ипак, иако је дошло до повећања броја грла по газдинству, укупан број грла коза се смањио за 36% у 2023. години у односу на 2012.

График 64: Број грла коза (000) и број газдинстава (000) према величини стада у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

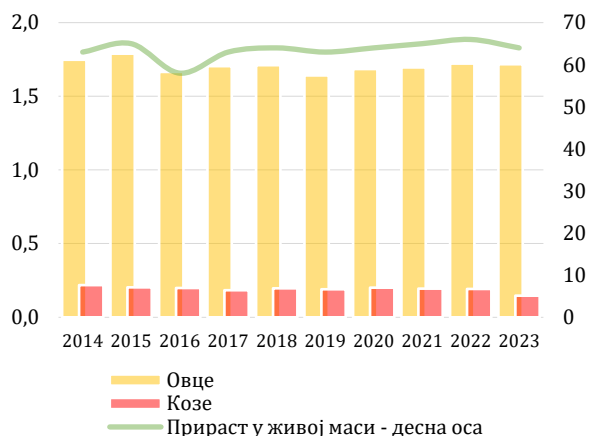

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

Број оваца и коза у последњих десет година на релативно је стабилном нивоу, са благим годишњим осцилацијама и уз приметан тренд благог раста и укрупњавања газдинстава. Број оваца и коза у 2023. години нижи је 0,2% у односу на 2022. годину, али је 1,5% већи од претходног петогодишњег просека.

График 65: Број оваца и коза (мил. грла) и прираст у живој маси (000 t) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

Бројно стање по категоријама оваца је различито и варира, али без већих промена у 2023. години. Највећи пораст броја грла у 2023. години у односу на претходну годину, забележен је у категорији музних оваца (+23%), што је ипак 9% мање од петогодишњег просека. Имајући у виду да је у 2022. години у овој категорији био изражен пад, може се претпоставити да ипак долази до стабилизације у производњи овчијег млека. Бројно стање у осталим категоријама оваца скоро је непромењено у поређењу са 2022. годином.

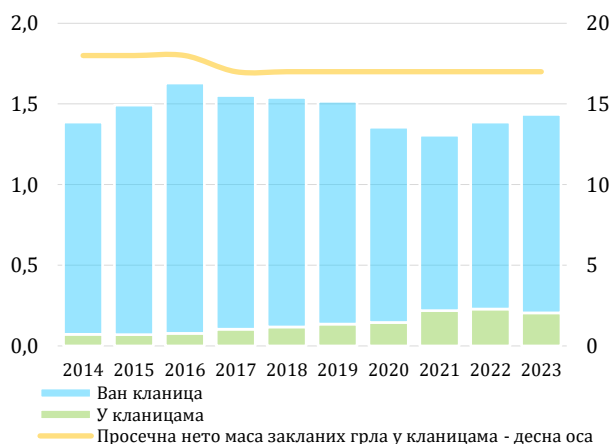
Када је реч о броју коза, у 2023. години забележено је велико смањење броја грла, од 23,4% у односу на претходну годину и 24,7% у односу на петогодишњи просек, при чему се смањење бележи у свим категоријама. Како се козе углавном држе зарад муже, вероватно су осцилације на тржишту млека у 2023. години имале утицај на смањење броја грла.

Прираст у живој маси од 64 хиљ. t у 2023. години 3% је нижи у односу на 2022. годину и за 0,7 % нижи од просека претходног петогодишњег периода.

Број закраних грла оваца у 2023. години већи је за 3,5% у односу на претходну годину, достижући број од близу 1,43 мил. грла, што је на нивоу петогодишњег просека. Број закраних грла оваца током 2023. године већи је за 50 хиљ. грла у односу на претходну годину.

Наставља се тенденција да се највећи број грла оваца закоље ван кланица, док се мали проценат (14,5% у 2023. години) коље у кланицама. Ипак, број закраних грла у кланицама у константном је порасту и у 2023. години достиже ниво 20% изнад петогодишњег просека.

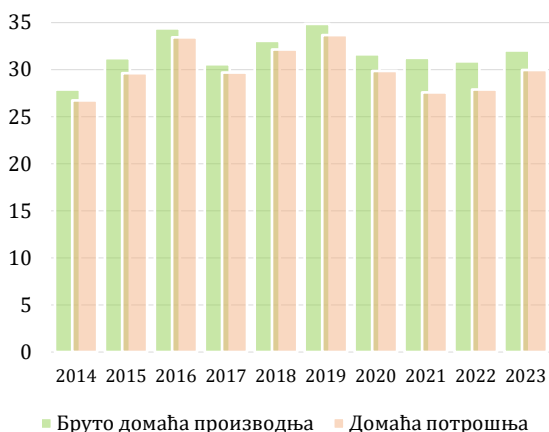
График 66: Број закраних грла оваца (мил. грла) и просечна нето маса закраних грла у кланицама (kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

Годишњем повећању броја закраних грла оваца у кланицама свакако значајно доприносе подстицаји за тов, која се исплаћују за свако грло закрано у кланици.

График 67: Бруто домаћа производња и домаћа потрошња овчијег меса (000 t); 2014-2023

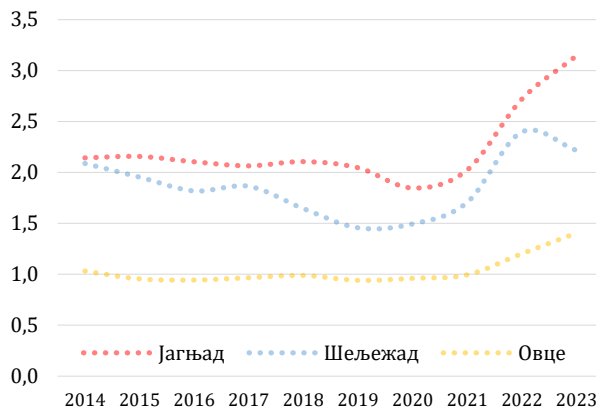
Извор: РЗС

Током 2023. године бележи се међугодишњи раст цена у категоријама јагњади (15,6%), оваца (16,8%) и пад у категорији шиљежади (-7,5%).

Овакво кретање цена пренствено је условљено поскупљењем енегрената, сточне хране, као и инфлацијом. Разлог пада цене у категорији шиљежади могао би да буде слаб промет, с обзиром да су јагњад најтраженија за продају.

Потрошња овчијег меса (еквивалент масе трупа), после вишегодишњег раста до 2019. године и двогодишњег пада, током 2023. године показује знаке благог раста и већа је 1,5% у односу на претходну годину. Бруто домаћа производња је у 2023. години забележила 3,8% виши ниво у односу на 2022 годину, приближно нивоу петогодишњег просека (-0,9%).

График 68: Откупне цене оваца за клање (EUR/kg); 2014-2023

Извор: РЗС

Табела 13: Спољнотрговинска размена овчијег меса (еквивалент масе трупа) (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	6.659	8.989	17.939	18.977	14.361
УВОЗ	1.566	591	212	484	647
САЛДО	5.093	8.398	17.727	18.493	13.714

Извор: РЗС

Када је реч о спољнотрговинској размени овчијег меса, присутан је позитиван спољнотрговински биланс, који се повећава из године у годину. Вредност увоза овчијег меса је константна и на ниском нивоу, док вредност извоза бележи растући тренд, са међугодишњим осцилацијама.

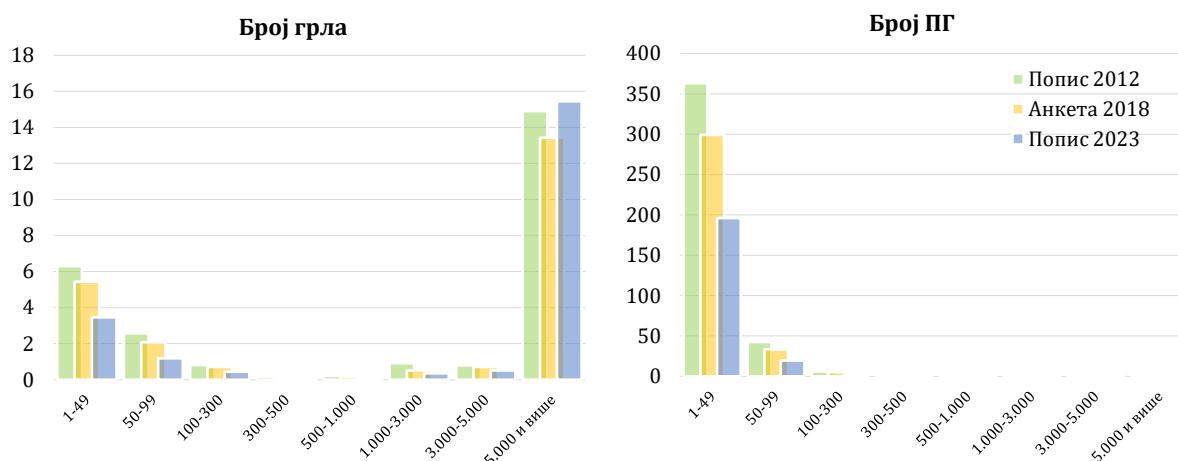
Вредност извоза у 2023. години 25% је нижа у односу на претходну годину, али је и даље на нивоу 21% вишем од вредности просечног петогодишњег извоза. Увоз је током 2023. године повећан за трећину (+33%) у односу на 2022. годину, док је у односу на петогодишњи просек, вредност увоза нижа за 33%. Међутим, треба имати у виду да је реч о малим количинама (400-500 t).

2.4. Живинско месо и јаја

Живинско месо

Поређењем података Пописа пољопривреде 2012. и 2023. године, приметан је процес укрупњавања јата. Према резултатима Пописа пољопривреде 2012, број газдинстава која имају до 50 јединки чинио је 23% укупног броја газдинства, док је према Попису пољопривреде 2023, ово учешће на нивоу од 16%. Истовремено, учешће броја газдинстава која имају преко 5.000 јединици, према подацима Пописа 2012 износио је 58%, док је, према Попису 2023, увећано на 71,5%.

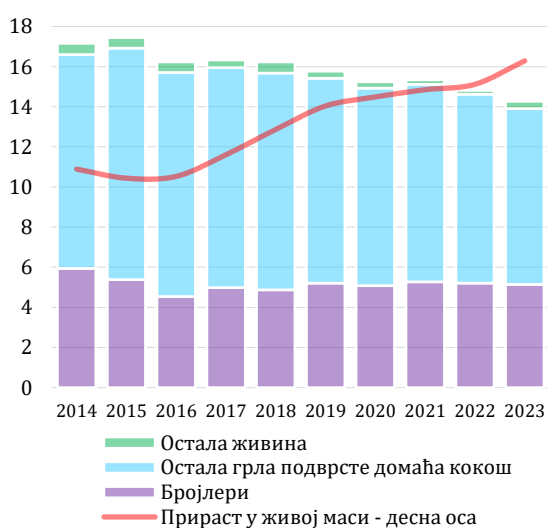
График 69: Број грла живине (мил.) и број газдинстава (000) према величини јата у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

График 70: Број грла живине (мил. грла) и прираст у живој маси (000 t) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

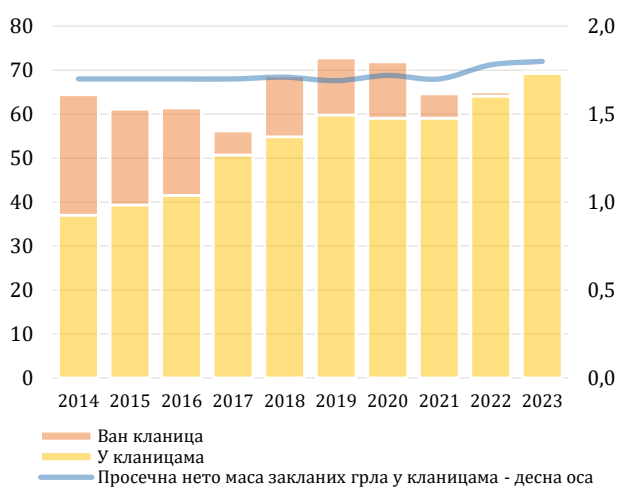
У 2023. години укупан број живине мањи је 3,5% у односу на претходну годину. Код свих врста долази до раста броја, осим код врсте домаћа кокош и подкатегије бројлера (који су и најбројнији). Разлог оваквог кретања бројног стања је повећано клање током 2023. године. Посматрано у односу на петогодишњи просек, укупан број грла живине мањи је за 7,8%.

У односу на петогодишњи просек, наставља се пад броја ћурака (-25%) и патака (-14%), док је број гусака у порасту (+43%), захваљујући, пре свега, великом порасту броја гусака у 2023. у односу на 2022. годину, за 35 хиљ. јединици (+150%).

Број закраних грла живине током последње деценије кретао се у просеку око 65 мил. грла, при чему је највећи број грла закран 2019. године. У 2023. години, тај број је 7% виши него претходне године и износи 69,6 мил. грла. Број закраних грла у 2023. години већи је за 1,5% у односу на петогодишњи просек.

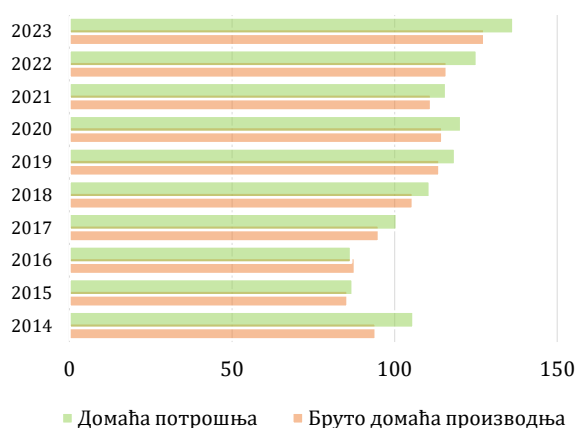
Просечна бруто маса закраних грла живине током 2023. године минимално је порасла, са 2,5 на 2,6 kg, док је нето маса остала непромењена у односу на 2022. годину (1,8 kg).

График 71: Број закраних грла живине (мил. грла) и просечна нето маса закраних грла у кланицама (kg) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

График 72: Бруто домаћа производња и домаћа потрошња живинског меса (000 t); 2014-2023

Извор: РЗС

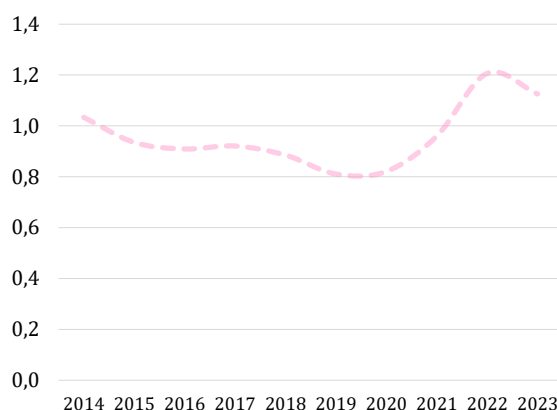
Производња живинског меса се у претходном десетогодишњем периоду кретала у распону од 86 хиљ. t до рекордних 127 хиљ. t, колико је забележено 2023. године. Током 2023. године, остварена је производња живинског меса на 10% вишем нивоу у односу на претходну годину и 13,6% више у односу на петогодишњи просек.

Пораст производње живинског меса резултат је повећања клања живине, при чему је током претходне деценије приметно повећање учешћа закраних грла у кланицама у укупном броју закране живине – од 55% закраних грла у кланицама у 2013. години до 99% закраних грла у кланицама током 2023. године. Овакви резултати говоре у прилог чињеници да живинско месо постаје производ који се полако сели из мале производње на газдинствима у индустријске комплексе.

У односу на 2022. годину, цена бројлера у 2023. години је 7% нижа, док је 19,7% виша у поређењу са просечном петогодишњом ценом.

Велики утицај на цену имају цене сточне хране и енергената, које су значајно порасле у 2022. години, као и цене месних прерађевина од живинског меса, које се у великој мери увозе. Истовремено, повећано клање и већа понуда меса, условили су нижу цену меса на тржишту.

График 73: Откупне цене бројлера (EUR/kg); 2014-2023

Извор: РЗС

Табела 14: Спољнотрговинска размена живинског меса (еквивалент масе трупа) (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	16.827	16.425	17.549	19.832	20.978
УВОЗ	35.348	37.655	43.821	59.925	67.164
САЛДО	-18.521	-21.230	-26.272	-40.093	-46.186

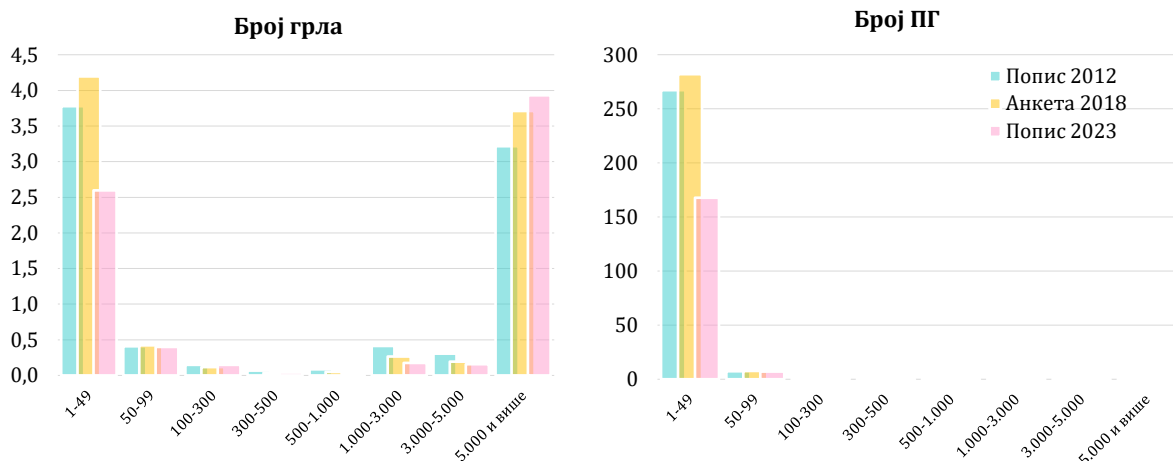
Извор: РЗС

У спољнотрговинској размени живинског меса у протеклом периоду бележи се вишегодишњи дефицит, уз присутан растући тренд. Вредност извоза живинског меса у 2023. години 5,7% је виша него претходне године, што је 20% виши ниво од просечне петогодишње вредности извоза. Током 2023. године увезено је живинско месо у вредности 12% вишој него претходне године, односно чак 61% вишој од просечне петогодишње увозне вредности ове врсте производа.

Јаја

Поредећи податке о броју кока носиља и броја газдинстава која се баве њиховим узојем у Попису пољопривреде 2012 и 2023 и Анкете о структури пољопривредних газдинстава 2018, уочава се благо повећање броја кока носиља према Анкети 2018 у односу на Попис 2012, уз достизање броја од 9 мил. грла, као и непромењен просечан број јединки по газдинству (30 грла по газдинству) у оба истраживања. Међутим, према резултатима Пописа 2023, просечан број грла по газдинству је повећан на 42, што говори у прилог укрупњавању газдинстава. Ипак, иако је дошло до укрупњавања производње, број кока носиља је према Попису 2023 мањи у односу на резултате Пописа 2012 за 12%, док је број газдинстава у истом периоду смањен за 36%.

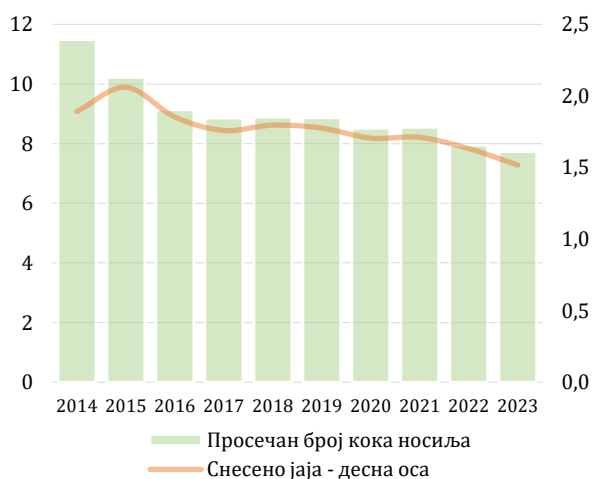
График 74: Број грла кока носиља (мил.) и број газдинстава (000) према величини јага у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

График 75: Просечан број кока носиља (мил. грла) и производња јаја (млрд. ком.) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

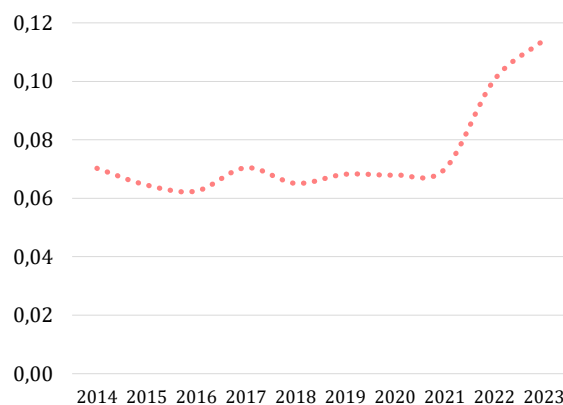
Цена јаја је током 2023. године повећана 13% у односу на претходну годину, достигавши ниво чак 52% виши ниво од просечне петогодишње цене.

Значајан утицај на цену јаја имале су цене сточне хране и енергената, које су значајно повећане током 2022. и 2023. године, уз истовремени инфлаторни притисак.

Укупан број кока носиља у претходној деценији осцилира, уз благу тенденцију пада, која је присутна и током 2023. године, с обзиром на то да се бележи 2,6% мањи број кока носиља у односу на претходну годину, односно 9,5% испод петогодишњег просека.

Кретање броја кока носиља имало је утицај и на број снесених јаја, који је у 2023. години 7% нижи у односу на претходну годину, док је у односу на петогодишњи просек тај број нижи за 12%.

График 76: Годишње цене конзумних јаја (EUR/ком.); 2014-2023

Извор: РЗС

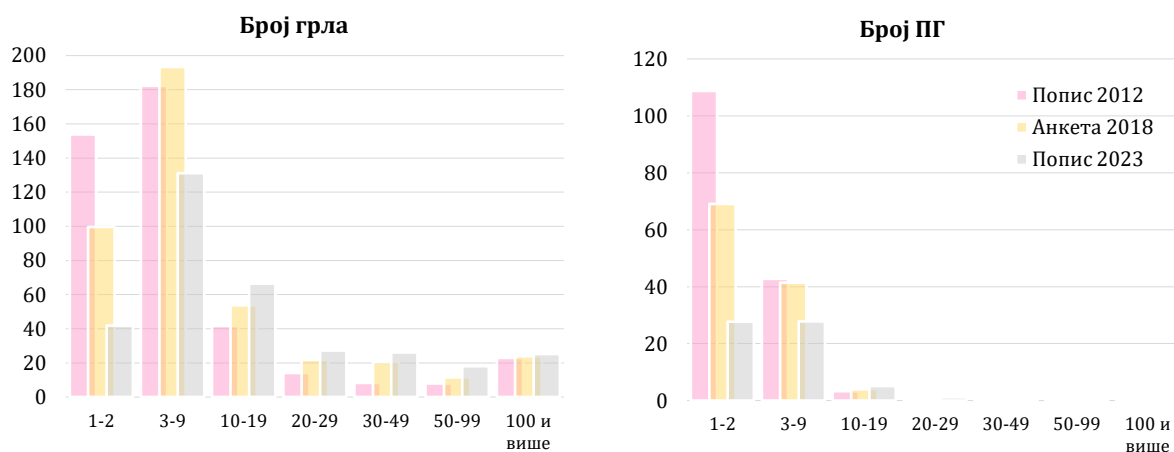
2.5. Млеко

На основу поређења резултата свеобухватних истраживања у претходној деценији (Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018 и Попис пољопривреде 2023) у погледу броја музних грла и структуре стада, уочава се повећање просечног броја музних грла по газдинству од 2,7 грла према Попису 2012, преко 3,6 према Анкети 2018, до последњих података из Пописа 2023 од 5,4 музних грла по газдинству. Ипак, поред евидентног укрупњавања стада, приметан је и пад укупног броја музних грла, као и броја газдинстава на којима се животиње гаје.

Посматрано са аспекта структуре стада, најизразитија промена приметна је код газдинстава са 1 до 2 грла – учешће ове категорије газдинстава у укупном броју газдинстава која гаје музних грла било је на нивоу од 70% у 2012. години, да би према Анкети 2018 било повећано на 59%, док ово учешће, према Попису 2023, износи 44%.

Укупан број газдинстава које држе музних грла значајно је смањен у протеклој деценији – према Попису 2012 број музних грла био је на нивоу од 156 хиљ. грла, да би резултати Пописа 2023 показали смањење тог броја на 63 хиљ. грла, што представља пад од чак 60% у посматраном периоду.

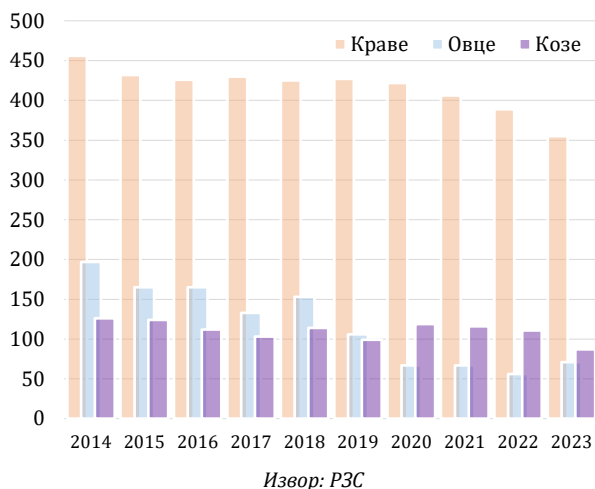
График 77: Број грла музних крава (000) и број газдинстава (000) према величини стада у свеобухватним истраживањима*; 2012-2023

* Попис пољопривреде 2012, Анкета о структури пољопривредних газдинстава 2018, Попис пољопривреде 2023

Извор: РЗС

График 78: Број музних грла (000); 2014-2023

Број музних грла говеда бележи константан пад током претходне деценије, уз благе осцилације. У 2023. години број музних грла говеда бележи ниво од 355 хиљ., што је за 34 хиљ. грла мање него претходне године (-8,7%) и 51 хиљ. грла мање него 2021. године, док се у односу на последњи петогодишњи просек бележи смањење од 14%.

Овако велики пад броја музних грла у кратком периоду утицао је како на производњу млека, тако и на производњу говеђег меса.

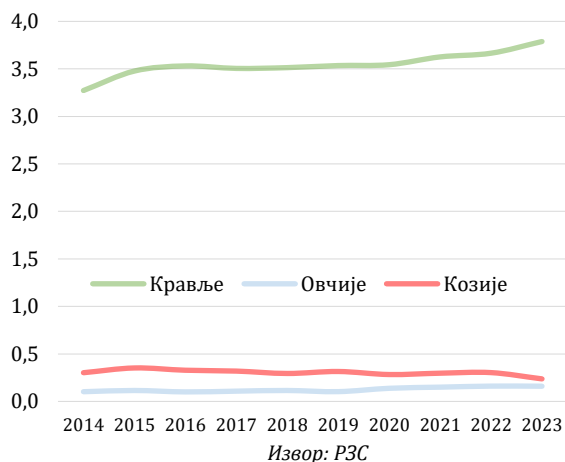
Велике осцилације у ценама млека, уситњена газдинства, високе цене инпута, флукуације у сектору млекарства, приморала су многа домаћинства да смање број грла.

Број музних оваца је у 2023. години виши за 27% у односу на претходну годину, док је истовремено број музних коза опао за 12%. У односу на петогодишњи просек, број музних оваца је нижи је у 2023. години за 21%, док је број музних коза нижи за 22%.

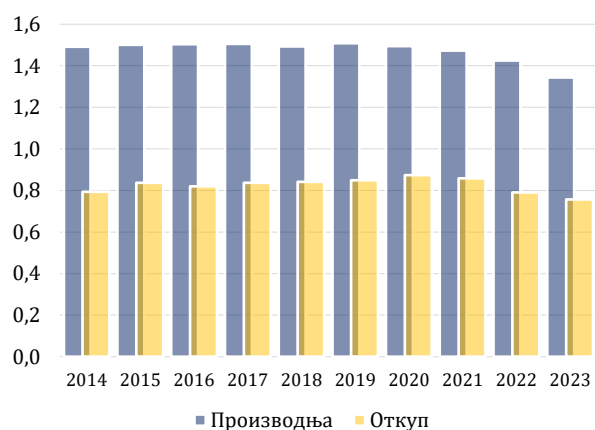
Количина млека по музној крави је у 2023. години у благом порасту (+3,3%) у односу на 2022. годину, чиме се наставља узлазни тренд у последњих десет година, као резултат константног рада на унапређењу селекције. У односу на петогодишњи просек, млечност код крава је у 2023. години већа за 5,6%.

Насупрот томе, до смањења млечности по грлу дошло је код оваца (-0,7%) и код коза (за чак 22%).

График 79: Количина млека по грлу (000 л/музном грлу); 2014-2023

График 80: Производња и откуп крављег млека (млрд. l); 2014-2023

Извор: РЗС

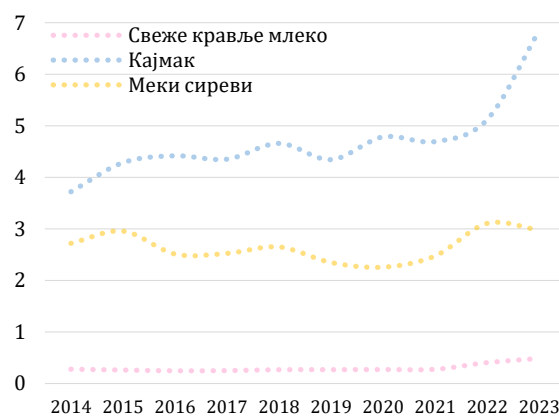
Откупне цене свежег крављег млека, услед поскупљења енергената и сточне хране, повећане су током 2023. године за 13% у односу на претходну годину, односно за чак 62% у односу на петогодишњи просек. Овакав раст цена је донекле очекиван, имајући у виду раст цена инпута, као и смањење броја грла и количине млека у понуди.

Цена млечних производа (сир) порасла је за трећину (+33%) током 2023. године у односу на претходну годину, док је цена кајмака 4,2% нижа.

Током 2023. године производња крављег млека забележила је 5,3% нижи ниво него претходне године. Овакав производни резултат је у највећој мери последица наставка смањењења броја музних крава за 34 хиљ. грла у односу на 2022. годину.

Количина откупљеног крављег млека од стране млекара на нивоу је од 757 мил. l у 2023. години, што је смањење од 4,2% у односу на претходну годину и 10% у односу на петогодишњи просек.

График 81: Просечне годишње цене свежег крављег млека (EUR/l) и млечних производа (EUR/kg); 2014-2023

Извор: РЗС

Табела 15: Спољнотрговинска размена млека и млечних производа (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	84.103	74.765	84.895	99.900	95.276
УВОЗ	95.447	90.110	102.099	195.293	157.220
САЛДО	-11.344	-15.345	-17.203	-95.392	-61.944

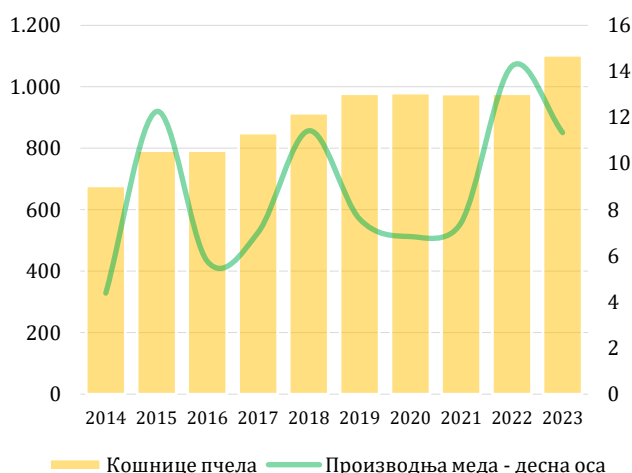
Извор: РЗС

У спољнотрговинској размени млека и млечних производа присутан је негативан спољнотрговински биланс у протеклом периоду, први пут забележен 2018. године, од када је у порасту. Вредност извоза је у благом порасту током протеклог периода, али се, са друге стране, вредност увоза из године у годину значајно повећава. Посматрајући 2023. годину у односу на 2022. ,

Вредност увоза млека и млечних производа у 2023. години нижа је 20% од увоза претходне године, али је у односу на просек последњег петогодишњег периода, виша за 40%. Током 2023. године извезено је 4,5% мање вредности у поређењу са претходном годином, што је 15% испод петогодишњег просека.

2.6. Мед

График 82: Број кошница (000) и производња меда (000 t) (десна оса); 2014-2023

Извор: РЗС

Након стагнације у броју кошница у периоду 2015-2016. година, тренд пораста броја кошница пчела се наставља током претходног десетогодишњег периода. Након повећања броја кошница у 2019. години за 50 хиљ. мг., број кошница се у наредном периоду стабилизује на нивоу од око 980 хиљ., да би у 2023. години био забележен пораст броја кошница за 130 хиљ. (+13%) у односу на претходну годину. У односу на просек петогодишњег периода, реч је о повећању од 14%, што говори у прилог вишегодишњем константном расту броја кошница.

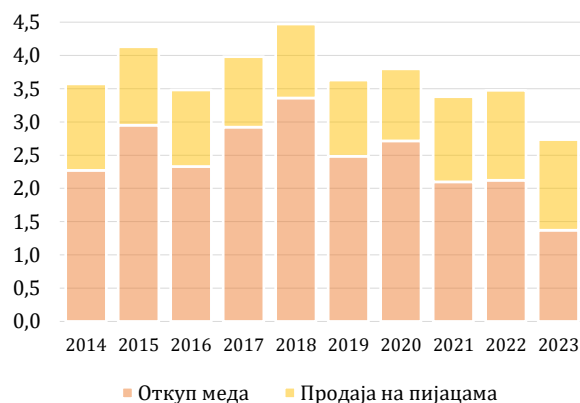
Разлози за стабилност у броју кошница јесу наставак подршке пчеларима од стране ресорног министарства, као и подршка коју пружају локалне самоуправе. Такође, боља организација пчелара у погледу откупа и дистрибуције довела је до повећања броја кошница, с обзиром да је извозна тражња повећана.

Без обзира на повећање броја кошница, производња меда у 2023. години нижа је 20% у односу на 2022. годину, док је у односу на петогодишњи просек, већа за 19%. Овакав ниво производње резултат је временских прилика током 2023. године (велике промене временских услова и велика количине кише), које су условиле лошу производну годину за пчеларе.

Упркос нижој производњи, током 2023. године бележи се смањен откуп меда за 35% у односу на претходну годину, док је у односу на петогодишњи просек, откуп смањен за 46%. До смањења откупа је дошло јер су произвођачи углавном чували мед, очекујући бољу откупну цену, тако да су створене залихе.

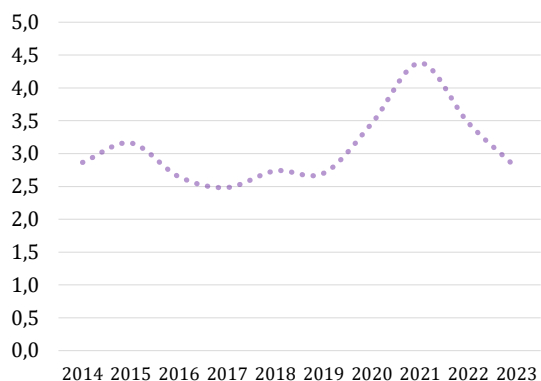
Продаја меда на пијацама је током 2023. године остала на истом нивоу као претходне године (+0,8%), односно на 14% вишем нивоу од петогодишњег просека.

График 83: Откуп и продаја меда на пијацама (000 t); 2014-2023

Извор: РЗС

График 84: Откупне цене меда (EUR/kg); 2014-2023

Извор: РЗС

Откупне цене меда у 2023. години бележе тренд пада у односу на претходну годину за 20%, што је 17% испод просечне петогодишње цене. Разлоге треба тражити у већим залихама из претходне године, смањеном извозу, као и тешкоћама у пласману.

Табела 16: Спољнотрговинска размена меда (000 EUR); 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ИЗВОЗ	8.995	13.096	13.140	9.520	6.937
УВОЗ	264	1.377	2.559	1.718	996
САЛДО	8.731	11.719	10.581	7.802	5.941

Извор: РЗС

Посматрајући вредност спољнотрговинске размене меда у протеклом периоду, уочава се варирање вредности извоза, што је директно условљено производњом меда у тој години, као и продајном ценом. С друге стране, вредност увоза меда константно се повећава, уз мање осцилације у зависности од године. Током 2023. године забележен је пад вредности увоза од 42% у односу на претходну годину, док је истовремено реализован 28% нижи увоз него 2022. године.

3. ПРИЛОЗИ

1. БИЉНА ПРОИЗВОДЊА

1.1. Житарице

Прилог 1.1.1: Број газдинстава и површина под житима према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породично газдинство			
	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
< 0,5 ha	945	0,1	3.802	1,0	943	0,1	3.794	1,0
≥ 0,5 ha - < 1 ha	18.863	1,1	36.809	9,8	18.846	1,2	36.776	9,9
≥ 1 ha - < 2 ha	56.736	3,3	61.462	16,4	56.697	3,7	61.425	16,5
≥ 2 ha - < 5 ha	238.437	14,1	122.822	32,8	238.249	15,6	122.735	32,9
≥ 5 ha - < 10 ha	324.082	19,1	82.065	21,9	323.737	21,2	81.996	22,0
≥ 10 ha - < 20 ha	336.984	19,9	42.360	11,3	335.881	21,9	42.245	11,3
≥ 20 ha - < 30 ha	203.769	12,0	13.988	3,7	202.822	13,3	13.924	3,7
≥ 30 ha - < 50 ha	141.632	8,4	6.350	1,7	140.095	9,2	6.282	1,7
≥ 50 ha - < 100 ha	113.079	6,7	2.910	0,8	109.239	7,1	2.819	0,8
≥ 100 ha	260.251	15,4	1.397	0,4	104.012	6,8	1.084	0,3
Укупно	1.694.777	100,0	373.965	100,0	1.530.519	100,0	373.080	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 1.1.2: Површина, принос и производња жита; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/Ø18-22
Површина (000 ha)												
Укупно	1.817	1.759	1.759	1.710	1.713	1.699	1.740	1.770	1.725	1.766	102,38	102,12
Пшеница	605	590	595	556	643	577	581	599	631	682	108,12	112,54
Кукуруз	1.058	1.010	1.010	1.002	902	962	997	1.020	952	923	96,95	95,49
Јечам	91	96	92	85	106	100	106	98	94	109	115,79	107,98
Раж	6	6	5	5	5	5	5	5	6	5	89,65	104,65
Овас	31	32	28	29	26	23	17	18	15	17	113,51	85,99
Тритикале	22	20	23	27	27	26	28	25	22	25	112,09	96,17
Остала жита	4	5	6	7	4	6	6	5	5	5	98,56	94,77
Принос (t/ha)												
Укупно	6,0	4,8	6,2	4,0	6,1	6,1	6,6	5,8	4,6	6,1	133,06	104,80
Пшеница	3,9	4,1	4,8	4,1	4,6	4,4	4,9	5,7	5,0	5,1	101,10	102,74
Кукуруз	7,5	5,4	7,3	4,0	7,7	7,6	7,9	5,9	4,5	7,2	159,65	106,91

Јечам	3,6	3,8	4,3	3,6	3,9	3,7	4,6	5,6	4,8	4,9	103,02	109,40
Раж	2,1	2,3	2,9	2,4	2,8	2,6	3,2	3,8	3,2	3,4	105,14	107,84
Овас	2,4	2,7	3,0	2,4	2,9	2,5	3,0	3,2	3,0	2,9	97,29	99,95
Тритикале	4,1	4,1	4,3	3,7	4,2	4,0	4,4	5,1	4,4	4,5	102,52	102,06
Остала жита	2,2	2,2	2,6	2,1	2,5	2,1	2,9	2,4	2,0	2,5	125,95	105,84
Производња (000 t)												
Укупно	10.849	8.436	10.869	6.793	10.529	10.437	11.446	10.237	8.012	10.809	134,91	106,68
Пшеница	2.387	2.428	2.885	2.276	2.942	2.535	2.873	3.442	3.109	3.449	110,93	115,72
Кукуруз	7.952	5.455	7.377	4.018	6.965	7.345	7.872	6.027	4.283	6.631	154,82	102,04
Јечам	323	362	396	305	410	373	490	554	452	538	119,07	118,08
Раж	12	13	14	11	13	13	15	19	18	18	100,54	116,01
Овас	75	88	81	70	75	56	52	56	42	50	118,32	88,43
Тритикале	92	80	100	99	113	102	126	126	97	111	114,68	98,61
Остала жита	9	11	16	15	11	13	18	13	11	12	112,85	94,04

Извор: РЗС

Прилог 1.1.3: Откуп жита (000 t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Пшеница меркантилна (са 13% влаге и 2% нечистоће)	1.067,7	1.378,4	1.684,1	1.240,7	1.590,7	1.136,5	1.338,8	1.601,3	1.359,4	1.400,4	103,02	99,65
Раж (са 13% влаге)	0,6	1,3	1,1	1,4	0,9	2,2	0,7	2,0	2,2	2,2	100,00	139,61
Јечам (без пиварског)	25,0	39,9	62,4	52,3	70,0	73,2	90,0	106,3	129,0	171,1	132,63	182,60
Јечам пиварски	43,7	46,9	43,5	61,4	54,0	56,2	61,5	65,5	34,0	69,8	205,05	128,59
Овас	1,8	0,6	1,0	1,4	0,3	0,8	4,3	3,0	1,4	0,4	29,91	21,42
Кукуруз у зрну меркантилни (са 14% влаге и 2% нечистоће)	1.779,1	1.742,2	1.958,7	1.427,1	1.796,8	2.912,5	3.058,4	1.783,5	1.349,8	1.501,6	111,24	68,87
Пшеница за семе	42,6	10,4	10,2	35,1	24,9	34,0	45,7	47,1	42,1	36,0	85,51	92,94
Кукуруз за семе	24,7	16,2	16,4	12,2	19,8	13,6	17,9	12,4	10,6	10,2	96,23	68,71
Семе осталих жита	2,8	7,8	5,2	4,1	2,0	5,1	5,7	3,6	2,2	1,6	72,36	42,79
Остала жита (хељда, крупник, просо, суражица и др.)	11,8	6,9	22,8	5,8	11,1	9,4	9,4	9,4	7,9	8,2	103,91	86,95

Извор: РЗС

1.1.4: Биланс пшенице (еквивалент зрна; 000 t); 2013/14-2022/23

Економска година	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Индекс (22/23)/ (21/22)	Индекс (2022/23) /Ø(17/18 - 21/22)
Почетне залихе	29	30	48	22	53	5	12	119	191	515	269,63	677,63
Производња	2.690	2.387	2.428	2.885	2.276	2.942	2.535	2.873	3.442	3.110	90,35	110,53
Увоз	18	20	21	23	24	32	41	47	53	51	96,23	129,44
Семе	190	181	177	178	167	194	170	174	180	190	105,56	107,34
Сточна храна	63	146	100	180	80	450	450	450	450	400	88,89	106,38
Потрошња за људску исхрану	1.000	1.200	1.050	1.200	1.050	1.150	1.200	1.200	1.200	1.200	100,00	103,45
Губитак	27	24	24	29	23	29	25	29	35	32	91,43	113,48
Домаћа потрошња	1.280	1.551	1.351	1.587	1.320	1.823	1.845	1.853	1.865	1.822	97,69	104,64
Крајње залихе	30	48	22	53	5	12	119	191	515	834	161,94	495,25
Извоз	1.427	838	1.124	1.290	1.027	1.144	624	995	1.306	1.020	78,10	100,08
Потрошња по становнику (kg)	140	169	149	171	150	166	174	176	177	181	102,26	107,35
Степен самодовољности (%)	210	154	180	182	172	161	137	155	185	171	92,43	105,56

Извор: РЗС; МПШВ

1.1.5: Биланс кукуруза (еквивалент зрна; 000 t); 2013/14-2022/23

Економска година	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Индекс (22/23)/ (21/22)	Индекс (2022/23) /Ø(17/18 - 21/22)
Почетне залихе	1.545	1.232	1.743	1.296	1.906	848	706	689	1.223	1.479	120,93	137,66
Производња	5.864	7.952	5.455	7.377	4.018	6.965	7.345	7.873	6.027	4.283	71,06	66,45
Увоз	10	7	8	8	19	8	7	20	12	16	133,33	121,21
Семе	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	100,00	100,00
Сточна храна	3.950	3.943	3.906	3.794	3.847	3.873	3.838	3.788	3.800	3.800	100,00	99,24
Индустријска потрошња	200	220	200	220	220	220	220	220	220	192	87,27	87,27
Губитак	147	199	136	186	101	174	187	197	176	113	64,20	67,66
Домаћа потрошња	4.322	4.387	4.267	4.225	4.193	4.292	4.270	4.230	4.221	4.130	97,84	97,38
Крајње залихе	1.232	1.743	1.296	1.906	848	706	689	1.223	1.479	1.104	74,65	111,63
Извоз	1.865	3.061	1.643	2.550	902	2.823	3.099	3.129	1.562	544	34,83	23,62
Степен самодовољности (%)	136	181	128	175	96	162	172	186	143	104	72,73	68,51

Извор: РЗС; МПШВ

Прилог 1.1.6: Спољнотрговинска размена жита (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	2.813.993	2.613.367	3.065.384	2.148.693	2.495.722	3.507.465	4.217.852	3.499.876	2.162.248	1.840.691	85,13	57,94
Пшеница	394.254	445.559	892.362	414.052	1.107.384	324.408	520.816	1.070.852	788.749	678.714	86,05	89,02
Кукуруз	2.402.693	2.114.694	2.145.680	1.688.807	1.315.086	3.132.822	3.608.206	2.300.638	1.250.061	1.057.444	84,59	45,55
Јечам	15.670	51.968	25.523	43.964	71.146	48.118	87.823	125.030	121.038	102.874	84,99	113,51
Овас	1.290	896	1.233	1.220	1.002	1.266	737	884	959	965	100,63	99,53
Раж	58	193	492	529	765	491	76	1.920	1.218	302	24,79	33,78
Сирак	0	22	43	28	7	7	8	30	14	17	121,43	128,79
Просо	21	29	42	34	29	79	70	118	58	76	131,03	107,34
Хелда	7	6	9	59	303	274	116	404	151	299	198,01	119,79
УВОЗ												
Укупно	16.592	11.682	10.764	16.431	13.345	15.497	19.863	13.159	29.289	26.539	90,61	145,57
Пшеница	2.786	1.122	997	1.186	950	1.085	2.927	1.398	1.182	1.626	137,56	107,80
Кукуруз	7.910	4.921	6.302	10.150	9.920	4.151	3.497	4.918	10.703	14.432	134,84	217,42
Јечам	2.465	3.178	23	1.636	215	5.139	3.962	1.535	10.803	2.037	18,86	47,04
Овас	2.192	783	530	605	491	2.647	5.808	2.211	3.637	4.456	122,52	150,60
Раж	70	329	322	726	76	428	2.083	312	557	1.511	271,27	218,61
Сирак	98	23	630	585	455	74	258	1.048	474	774	163,29	167,61
Просо	516	703	1.075	728	290	859	314	338	1.204	1.064	88,37	177,04
Хелда	555	623	885	815	948	1.114	1.014	1.399	729	639	87,65	61,40
САЛДО												
Укупно	2.797.401	2.601.685	3.054.620	2.132.262	2.482.377	3.491.968	4.197.989	3.486.717	2.132.959	1.814.152		
Пшеница	391.468	444.437	891.365	412.866	1.106.434	323.323	517.889	1.069.454	787.567	677.088		
Кукуруз	2.394.783	2.109.773	2.139.378	1.678.657	1.305.166	3.128.671	3.604.709	2.295.720	1.239.358	1.043.012		
Јечам	13.205	48.790	25.500	42.328	70.931	42.979	83.861	123.495	110.235	100.837		
Овас	-902	113	703	615	511	-1.381	-5.071	-1.327	-2.678	-3.491		
Раж	-12	-136	170	-197	689	63	-2.007	1.608	661	-1.209		
Сирак	-98	-1	-587	-557	-448	-67	-250	-1.018	-460	-757		
Просо	-495	-674	-1.033	-694	-261	-780	-244	-220	-1.146	-988		
Хелда	-548	-617	-876	-756	-645	-840	-898	-995	-578	-340		

Извор: РЗС

Прилог 1.1.7: Спољнотрговинска размена жита (000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	457.997	435.245	482.219	361.793	417.799	559.763	691.099	765.576	693.380	439.145	63,33	70,20
Пшеница	69.556	77.030	128.727	66.784	178.527	59.232	93.809	228.166	248.284	152.572	61,45	94,41
Кукуруз	384.999	349.158	348.158	287.039	226.390	491.161	582.703	510.409	406.599	266.504	65,54	60,10
Јечам	2.953	8.703	4.724	7.486	12.301	8.621	14.140	25.926	37.480	19.300	51,49	98,00
Овас	450	282	465	304	266	489	292	306	333	427	128,23	126,63
Раж	17	39	108	132	183	94	54	416	467	136	29,12	56,01
Сирак	5	3	4	3	4	2	2	8	42	8	19,05	68,97
Просо	10	24	22	10	18	60	34	51	35	41	117,14	103,54
Хелда	9	6	11	35	110	104	65	294	140	157	112,14	110,10
УВОЗ												
Укупно	25.141	19.669	25.421	18.318	16.923	17.467	19.079	20.685	51.396	68.747	133,76	273,78
Пшеница	699	595	748	1.010	729	588	1.236	1.022	956	1.288	134,73	142,13
Кукуруз	22.662	17.629	23.608	16.169	15.534	14.050	14.788	17.282	43.441	63.487	146,15	302,05
Јечам	618	664	8	232	66	1.231	805	405	4.165	1.001	24,03	75,01
Овас	692	175	112	95	89	717	1.084	461	1.123	1.137	101,25	163,64
Раж	81	54	122	209	65	181	520	224	471	745	158,17	254,96
Сирак	18	5	94	107	78	13	51	290	150	361	240,67	310,14
Просо	163	226	244	169	80	294	105	90	487	410	84,19	194,13
Хелда	208	321	485	327	282	393	490	911	603	318	52,74	59,35
САЛДО												
Укупно	432.856	415.576	456.798	343.475	400.876	542.296	672.020	744.891	641.984	370.398		
Пшеница	68.857	76.435	127.979	65.774	177.798	58.644	92.573	227.144	247.328	151.284		
Кукуруз	362.337	331.529	324.550	270.870	210.856	477.111	567.915	493.127	363.158	203.017		
Јечам	2.335	8.039	4.716	7.254	12.235	7.390	13.335	25.521	33.315	18.299		
Овас	-242	107	353	209	177	-228	-792	-155	-790	-710		
Раж	-64	-15	-14	-77	118	-87	-466	192	-4	-609		
Сирак	-13	-2	-90	-104	-74	-11	-49	-282	-108	-353		
Просо	-153	-202	-222	-159	-62	-234	-71	-39	-452	-369		
Хелда	-199	-315	-474	-292	-172	-289	-425	-617	-463	-161		

Извор: РЗС

Прилог 1.1.8: Просечне годишње цене произвођача жита; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD/kg												
Пшеница меркантилна (са 13% влаге и 2% нечистоће)	20,48	17,57	15,06	16,77	16,31	17,83	17,97	21,90	33,18	20,75	62,53	96,78
Раж (са 13% влаге)	17,34	21,63	18,41	17,41	18,2	20,16	19,62	23,05	33,48	23,29	69,57	101,71
Јечам (без пиварског)	17,32	15,93	15,72	14,31	15,8	15,49	14,74	19,51	32,04	16,31	50,90	83,56
Јечам пиварски	15,97	16,95	16,35	16,06	16,12	17,34	16,39	19,38	35,08	20,45	58,30	98,03
Овас	22,45	21,48	18,61	17,87	19,06	15,09	16,04	22,15	35,86	25,48	71,05	117,74
Кукуруз у зрну меркантилни (са 14% влаге и 2% нечистоће)	13,34	15,18	15,14	16,19	14,57	14,39	16,31	23,44	31,07	17,49	56,29	87,63
Пшеница за семе	35,95	44,97	51,58	28,54	20,83	20,17	20,18	21,4	50,59	35,05	69,29	131,60
Кукуруз семе (Пионир)	420,72	413,14	461,84	434,23	388,10	342,62	334,85	336,75	358,74	439,80	122,60	124,87
Кукуруз семе (ЗП, НС)	112,19	111,95	93,73	111,01	100,08	104,31	104,87	105,29	106,54	...		
Цене у EUR/kg												
Пшеница меркантилна (са 13% влаге и 2% нечистоће)	0,17	0,15	0,12	0,14	0,14	0,15	0,15	0,19	0,28	0,18	62,64	97,14
Раж (са 13% влаге)	0,15	0,18	0,15	0,14	0,15	0,17	0,17	0,20	0,29	0,20	69,70	102,10
Јечам (без пиварског)	0,15	0,13	0,13	0,12	0,13	0,13	0,13	0,17	0,27	0,14	50,99	83,88
Јечам пиварски	0,14	0,14	0,13	0,13	0,14	0,15	0,14	0,16	0,30	0,17	58,40	98,40
Овас	0,19	0,18	0,15	0,15	0,16	0,13	0,14	0,19	0,31	0,22	71,18	118,19
Кукуруз у зрну меркантилни (са 14% влаге и 2% нечистоће)	0,11	0,13	0,12	0,13	0,12	0,12	0,14	0,20	0,26	0,15	56,39	87,95
Пшеница за семе	0,31	0,37	0,42	0,24	0,18	0,17	0,17	0,18	0,43	0,30	69,41	132,09
Кукуруз семе (Пионир)	3,59	3,42	3,57	3,58	3,28	2,91	2,85	2,86	3,05	3,75	122,81	125,41
Кукуруз семе (ЗП, НС)	0,96	0,93	0,76	0,91	0,85	0,89	0,89	0,90	0,91	...		

... = не располаже се податком

Извор: РЗС

1.2. Шећерна репа и шећер

Прилог 1.2.1: Број газдинстава и површина под шећерном репом према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породично газдинство			
	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
< 0,5 ha	0	0,0	5	0,2	0	0,0	5	0,3
≥ 0,5 ha - < 1ha	4	0,0	21	1,0	4	0,0	21	1,1
≥ 1 ha - < 2 ha	38	0,1	73	3,5	38	0,2	73	3,7
≥ 2 ha - < 5 ha	241	0,6	216	10,3	236	1,4	214	10,8
≥ 5 ha - < 10 ha	497	1,3	273	13,1	497	2,9	273	13,8
≥ 10 ha - < 20 ha	1.866	4,8	420	20,1	1.844	10,6	415	21,0
≥ 20 ha - < 30 ha	3.116	8,1	426	20,4	3.099	17,8	422	21,4
≥ 30 ha - < 50 ha	2.815	7,3	258	12,3	2.807	16,2	256	13,0
≥ 50 ha - < 100 ha	3.627	9,4	201	9,6	3.270	18,8	189	9,6
≥ 100 ha	26.292	68,3	198	9,5	5.584	32,1	105	5,3
Укупно	38.497	100,0	2.091	100,0	17.380	100,0	1.973	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 1.2.2: Површина, принос и производња шећерне репе; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/Ø18-22
Површина (ха)	64.111	42.123	49.237	53.857	48.125	42.539	37.418	39.411	34.728	41.673	120,00	103,04
Принос (t/ха)	54,7	51,8	54,5	46,7	48,3	54,2	53,9	52,0	48,0	49,0	102,08	95,55
Производња (000 t)	3.507	2.183	2.684	2.513	2.325	2.305	2.018	2.048	1.667	2.041	122,41	98,46

Извор: РЗС

Прилог 1.2.3: Откуп шећерне репе (000 t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/Ø18-22
Откуп	2.636	2.044	2.466	2.182	1.593	1.164	1.655	1.285	1.196	1.369	114,49	99,31

Извор: РЗС

Прилог 1.2.4: Биланс шећера (000 t); 2013/14-2022/23

Економска година	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Индекс (22/23)/ (21/22)	Индекс (2022/23) /Ø(17/18 - 21/22)
Почетне залихе	63	78	143	24	139	257	269	232	172	142	82,56	66,42
Производња	511	591	290	565	469	352	247	330	298	236	79,19	69,58
Увоз	30	31	34	37	37	37	42	39	44	62	140,91	155,78
Директна потрошња за људску исхрану	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100,00	100,00
Индустријска потрошња	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	100,00	100,00
Крајње залихе	78	143	24	139	257	269	232	172	119	138	115,97	65,78
Извоз	276	307	193	237	138	127	76	179	145	52	35,86	39,10
Домаћа потрошња	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	100,00	100,00
Потрошња по становнику (kg)	14	14	14	14	14	14	14	14	15	15	101,96	104,50
Степен самодовољности (%)	204	236	116	226	188	141	99	132	119	94	78,86	69,26

Извор: РЗС; МПШВ

Прилог 1.2.5: Спољнотрговинска размена шећерне репе и шећера (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	274.016	248.727	317.076	188.298	131.855	100.954	98.652	186.653	112.225	60.488	53,90	47,98
Шећерна репа	33.505	46.744	99.213	29.604	18.227	4	1	11	10	0	0,00	0,00
Шећер (сахароза) 1701	236.338	197.128	211.505	152.658	109.703	97.477	94.851	183.409	107.314	56.533	52,68	47,69
Остали шећер 1702	4.173	4.855	6.358	6.036	3.925	3.473	3.800	3.233	4.901	3.955	80,70	102,29
УВОЗ												
Укупно	48.711	55.307	55.573	58.136	61.920	58.833	72.973	67.260	72.466	64.827	89,46	97,21
Шећерна репа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Шећер (сахароза) 1701	395	484	1.907	2.245	1.117	1.909	7.591	2.730	6.899	9.737	141,14	240,47
Остали шећер 1702	48.316	50.823	53.666	55.891	60.803	56.924	65.382	64.530	65.567	55.090	84,02	87,95
САЛДО												
Укупно	225.305	197.420	261.503	131.425	69.935	42.121	25.679	119.393	39.759	-4.339		
Шећерна репа	33.505	46.744	99.213	29.604	18.227	4	1	11	10	0		
Шећер (сахароза) 1701	235.943	196.644	209.598	150.413	108.586	95.568	87.260	180.679	100.415	46.796		
Остали шећер 1702	-44.143	-45.968	-47.308	-48.592	-56.878	-53.451	-61.582	-61.297	-60.666	-51.135		

Извор: РЗС

Прилог 1.2.6: Спољнотрговинска размена шећерне репе и шећера (000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	101.772	83.124	118.885	83.816	38.989	42.862	43.138	86.930	80.007	52.947	66,18	90,69
Шећерна репа	1.144	1.629	3.548	1.312	632	1	0	3	4	0	0,00	0,00
Шећер (сахароза) 1701	99.146	79.917	113.185	80.348	36.516	40.773	41.095	84.786	75.443	48.555	64,36	87,14
Остали шећер 1702	1.482	1.578	2.152	2.156	1.841	2.088	2.043	2.141	4.560	4.392	96,32	173,28
УВОЗ												
Укупно	22.535	19.682	21.787	23.268	24.256	20.752	24.908	24.015	37.165	50.091	134,78	191,05
Шећерна репа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Шећер (сахароза) 1701	341	335	1.130	1.293	787	1.192	3.533	1.758	4.873	8.698	178,49	358,15
Остали шећер 1702	22.194	19.347	20.657	21.975	23.469	19.560	21.375	22.257	32.292	41.393	128,18	173,99
САЛДО												
Укупно	79.237	63.442	97.098	60.548	14.733	22.110	18.230	62.915	42.842	2.856		
Шећерна репа	1.144	1.629	3.548	1.312	632	1	0	3	4	0		
Шећер (сахароза) 1701	98.805	79.582	112.055	79.055	35.729	39.581	37.562	83.028	70.570	39.857		
Остали шећер 1702	-20.712	-17.769	-18.505	-19.819	-21.628	-17.472	-19.332	-20.116	-27.732	-37.001		

Извор: РЗС

Прилог 1.2.7: Просечне годишње цене произвођача шећерне репе; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD/kg	3,49	3,24	4,07	4,24	3,56	3,80	4,00	4,37	4,77	6,08	127,46	148,29
Цене у EUR/kg	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,05	127,69	148,89

Извор: РЗС

1.3. Уљарице

Прилог 1.3.1: Број газдинстава и површина под сунцокретом према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породична газдинства			
	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
< 0,5 ha	15	0,0	56	0,1	15	0,0	56	0,1
≥ 0,5 ha - < 1 ha	398	0,2	709	1,5	398	0,2	709	1,5
≥ 1 ha - < 2 ha	1.591	0,7	1.891	3,9	1.589	0,8	1.888	4,0
≥ 2 ha - < 5 ha	9.888	4,2	7.788	16,2	9.881	4,8	7.782	16,3
≥ 5 ha - < 10 ha	23.753	10,1	12.153	25,3	23.735	11,6	12.144	25,4
≥ 10 ha - < 20 ha	44.915	19,0	12.793	26,6	44.829	22,0	12.777	26,8
≥ 20 ha - < 30 ha	38.041	16,1	6.693	13,9	37.906	18,6	6.671	14,0
≥ 30 ha - < 50 ha	30.193	12,8	3.329	6,9	29.889	14,7	3.304	6,9
≥ 50 ha - < 100 ha	28.089	11,9	1.746	3,6	27.124	13,3	1.703	3,6
≥ 100 ha	59.021	25,0	897	1,9	28.412	13,9	703	1,5
Укупно	235.905	100,0	48.055	100,0	203.779	100,0	47.737	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 1.3.2: Број газдинстава и површина под сојом према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породична газдинства			
	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
< 0,5 ha	28	0,0	97	0,3	28	0,0	97	0,3
≥ 0,5 ha - < 1 ha	449	0,2	792	2,5	444	0,3	785	2,5
≥ 1 ha - < 2 ha	1.655	0,9	1.880	5,9	1.651	1,1	1.876	6,0
≥ 2 ha - < 5 ha	9.312	5,0	6.489	20,4	9.292	6,4	6.480	20,6
≥ 5 ha - < 10 ha	18.958	10,2	8.051	25,3	18.924	13,0	8.042	25,5
≥ 10 ha - < 20 ha	32.538	17,5	7.434	23,4	32.396	22,2	7.415	23,5
≥ 20 ha - < 30 ha	30.050	16,1	3.867	12,2	29.938	20,5	3.854	12,2
≥ 30 ha - < 50 ha	20.900	11,2	1.835	5,8	20.624	14,1	1.819	5,8
≥ 50 ha - < 100 ha	16.361	8,8	839	2,6	15.796	10,8	812	2,6
≥ 100 ha	56.045	30,1	479	1,5	16.687	11,4	309	1,0
Укупно	186.296	100,0	31.763	100,0	145.780	100,0	31.489	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 1.3.3: Површина, принос и производња уљарица; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Површина (000 ha)												
Укупно	339	364	396	441	482	480	484	474	516	490	95,05	100,65
Сунцокрет	175	166	200	219	239	219	221	213	251	241	95,82	105,21
Соја	154	185	182	202	196	229	237	237	235	211	89,80	93,04
Уљана репица	10	12	13	19	46	31	25	23	29	38	131,10	123,44
Остали усеви за производњу уља	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	88,67	81,43
Принос (t/ha)												
Укупно	3,2	2,5	3,1	2,4	3,1	3,2	3,0	2,6	2,2	2,9	131,70	102,75
Сунцокрет	2,9	2,6	3,1	2,5	3,1	3,3	3,0	2,9	2,6	2,9	109,74	95,75
Соја	3,5	2,5	3,2	2,3	3,3	3,1	3,2	2,3	1,7	2,8	167,22	104,51
Уљана репица	3,2	2,7	2,9	2,5	2,9	2,7	3,0	3,2	3,0	3,5	117,27	118,86
Остали усеви за производњу уља	0,8	1,0	1,6	1,9	1,6	1,4	1,6	1,1	0,9	1,1	121,67	82,95
Производња (000 t)												
Укупно	1.087	925	1.238	1.052	1.517	1.516	1.465	1.222	1.131	1.421	125,64	103,69
Сунцокрет	509	437	621	541	734	729	637	608	644	686	106,56	102,37
Соја	546	454	576	461	646	701	752	540	399	600	150,35	98,73
Уљана репица	31	33	39	49	135	84	74	73	87	134	153,74	147,63
Остали усеви за производњу уља	0	1	2	1	2	2	2	1	1	1	109,23	55,30

... = не расположе се податком
0 = податак је мањи од 0,5 од дате јединице мере

Извор: РЗС

Прилог 1.3.4: Откуп уљарица (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Сунцокрет	291.970	303.429	387.508	370.684	489.741	464.950	477.559	516.215	509.293	491.461	96,50	99,98
Уљана репица	21.982	21.069	33.547	62.298	101.516	51.438	60.658	71.935	80.745	145.771	180,53	198,98
Соја (суво зрно)	347.833	448.421	517.056	272.617	457.581	527.555	469.145	334.769	272.578	284.952	104,54	69,11

Извор: РЗС

Прилог 1.3.5: Биланс сунцокрета (000 t); 2013/14-2022/23

Економска година	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Индекс (22/23)/ (21/22)	Индекс (2022/23) /Ø(17/18 - 21/22)
Почетне залихе	18	0	11	0	40	5	36	51	62	58	93,55	149,48
Производња	513	509	437	621	541	734	729	637	608	643	105,76	98,95
Увоз	4	21	20	18	77	4	29	19	16	4	23,71	13,08
Домаћа потрошња	432	440	335	475	544	668	608	566	545	586	107,52	99,97
Индустријска прерада	411	420	314	450	520	640	580	540	520	560	107,69	100,00
Друге сврхе	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100,00	100,00
Губитак	11	10	11	15	14	18	18	16	15	16	106,67	98,77
Крајње залихе	0	14	0	40	5	2	51	62	58	39	67,24	109,55
Извоз	103	76	133	124	109	73	135	79	83	80	96,74	83,81
Степен самодовољности (%)	119	116	130	131	99	110	120	113	112	110	97,97	99,03

Извор: РЗС; МПШВ

Прилог 1.3.6: Биланс соје (000 t); 2013/14-2022/23

Економска година	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Индекс (22/23)/ (21/22)	Индекс (2022/23) /Ø(17/18 - 21/22)
Почетне залихе	14	5	5	17	3	79	53	4	85	127	149,41	283,48
Производња	385	546	455	576	461	646	701	752	540	398	73,70	64,19
Увоз	75	36	105	24	156	6	0	4	69	156	226,09	331,91
Домаћа потрошња	446	487	488	519	513	572	510	543	532	550	103,38	103,00
Индустријска прерада	395	428	425	450	450	500	440	470	470	490	104,26	105,15
Сточна храна	32	32	40	40	40	40	35	35	35	40	114,29	108,11
Губитак	19	27	23	29	23	32	35	38	27	20	74,07	64,52
Крајње залихе	5	5	11	3	79	46	4	85	147	126	85,71	174,52
Извоз	23	95	66	95	28	113	240	132	15	5	33,33	4,73
Степен самодовољности(%)	86	112	93	111	90	113	137	138	101	72	71,65	62,45

Извор: РЗС; МПШВ

Прилог 1.3.7: Спољнотрговинска размена уљарица (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	77.882	246.827	306.335	295.147	349.182	368.001	463.060	232.439	161.378	214.121	132,68	68,02
Сунцокрет	57.057	84.600	137.539	101.535	146.574	135.608	145.447	90.520	84.538	69.733	82,49	57,85
Соја	16.946	135.842	127.607	114.872	70.078	182.326	250.068	70.034	7.014	4.992	71,17	4,31
Уљана репица	3.879	26.385	41.188	78.740	132.531	50.067	67.545	71.885	69.826	139.396	199,63	177,87
УВОЗ												
Укупно	41.634	121.432	15.816	156.647	38.314	19.239	11.903	69.207	107.396	111.693	104,00	226,96
Сунцокрет	15.022	24.180	3.432	73.073	21.414	18.033	11.599	17.516	7.969	3.865	48,50	25,25
Соја	25.461	97.183	12.269	83.431	15.741	960	195	51.631	99.271	107.607	108,40	320,64
Уљана репица	1.151	69	115	143	1.159	246	109	60	156	221	141,67	63,87
САЛДО												
Укупно	36.248	125.395	290.518	138.500	310.869	348.762	451.157	163.232	53.982	102.428		
Сунцокрет	42.035	60.420	134.107	28.462	125.160	117.575	133.848	73.004	76.569	65.868		
Соја	-8.515	38.659	115.338	31.441	54.337	181.366	249.873	18.403	-92.257	-102.615		
Уљана репица	2.728	26.316	41.073	78.597	131.372	49.821	67.436	71.825	69.670	139.175		

Извор: РЗС

Прилог 1.3.8: Спољнотрговинска размена уљарица (000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	32.930	94.813	113.112	113.408	126.849	133.713	178.399	124.523	113.785	113.996	100,19	84,16
Сунцокрет	24.129	34.928	51.151	39.591	56.116	50.720	56.804	49.637	59.802	50.130	83,83	91,79
Соја	7.273	50.344	47.676	46.016	26.690	64.188	95.233	37.656	6.737	4.310	63,98	9,35
Уљана репица	1.528	9.541	14.285	27.801	44.043	18.805	26.362	37.230	47.246	59.556	126,06	171,45
УВОЗ												
Укупно	18.713	53.642	17.315	71.603	31.782	21.865	15.221	55.672	84.793	78.535	92,62	187,58
Сунцокрет	8.280	18.829	11.853	37.280	23.353	19.573	13.989	21.862	19.166	20.761	108,32	105,99
Соја	9.793	34.324	4.310	32.834	6.302	373	100	33.141	63.929	54.409	85,11	261,97
Уљана репица	640	489	1.152	1.489	2.127	1.919	1.132	669	1.698	3.365	198,17	223,00
САЛДО												
Укупно	14.217	41.171	95.797	41.806	95.067	111.848	163.178	68.851	28.992	35.461		
Сунцокрет	15.849	16.099	39.298	2.311	32.763	31.147	42.815	27.775	40.636	29.369		
Соја	-2.520	16.020	43.366	13.182	20.388	63.815	95.133	4.515	-57.192	-50.099		
Уљана репица	888	9.052	13.133	26.312	41.916	16.886	25.230	36.561	45.548	56.191		

Извор: РЗС

Прилог 1.3.9: Просечне годишње цене произвођача уљарица; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Откупне цене у RSD/kg												
Сунцокрет	26,74	36,67	30,68	33,22	26,95	28,18	32,44	51,79	57,86	35,36	61,11	89,65
Уљана репица	35,71	38,95	38,91	38,08	34,85	37,74	38,84	55,52	74,19	40,66	54,81	84,31
Соја (суво зрно)	37,91	38,31	37,64	45,02	35,39	34,67	40,24	67,28	74,89	49,87	66,59	98,76
Откупне цене у EUR/kg												
Сунцокрет	0,23	0,30	0,25	0,27	0,23	0,24	0,28	0,44	0,49	0,30	61,22	89,97
Уљана репица	0,30	0,32	0,32	0,31	0,29	0,32	0,33	0,47	0,63	0,35	54,91	84,62
Соја (суво зрно)	0,32	0,32	0,31	0,37	0,30	0,29	0,34	0,57	0,64	0,43	66,71	99,12

Извор: РЗС

1.4. Дуван

Прилог 1.4.1: Број газдинстава и површина под дуваном према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породична газдинства			
	Површина (ha)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Површина (ha)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
< 0,5 ha	0	0,0	1	0,1	0	0,0	1	0,1
≥ 0,5 ha - < 1 ha	3	0,1	6	0,9	3	0,1	6	0,9
≥ 1 ha - < 2 ha	23	0,6	26	3,8	23	0,6	26	3,8
≥ 2 ha - < 5 ha	200	5,3	110	16,0	197	5,2	109	15,8
≥ 5 ha - < 10 ha	618	16,2	163	23,7	618	16,2	163	23,7
≥ 10 ha - < 20 ha	1.658	43,6	251	36,4	1.658	43,6	251	36,5
≥ 20 ha - < 30 ha	774	20,3	96	13,9	774	20,4	96	14,0
≥ 30 ha - < 50 ha	290	7,6	27	3,9	290	7,6	27	3,9
≥ 50 ha - < 100 ha	129	3,4	6	0,9	129	3,4	6	0,9
≥ 100 ha	110	2,9	3	0,4	110	2,9	3	0,4
Укупно	3.806	100,0	689	100,0	3.803	100,0	688	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 1.4.2: Површина, принос и производња дувана; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Површина (ha)	4.899	5.012	5.256	5.069	5.762	7.023	6.745	5.803	5.145	4.825	93,78	79,16
Принос (t/ha)	1,91	1,75	1,49	1,42	1,24	1,14	1,32	1,74	1,28	1,53	119,77	114,06
Производња (t)	9.341	8.776	7.810	7.173	7.169	7.992	8.924	10.097	6.601	7.397	112,06	90,69

Извор: РЗС

Прилог 1.4.3: Откуп дувана (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Откуп	10.355	6.321	8.597	7.329	7.169	3.466	6.957	7.512	5.518	5.501	99,68	89,82

Извор: РЗС

Прилог 1.4.4: Спољнотрговинска размена дувана (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ	6.442	5.991	6.895	7.822	6.506	5.832	5.731	6.190	8.476	5.589	65,94	85,37
УВОЗ	7.128	12.926	22.156	24.886	19.962	25.830	22.762	22.630	25.094	25.306	100,84	108,82
САЛДО	-886	-6.935	-15.261	-17.064	-13.456	-19.998	-17.031	-16.440	-16.618	-19.717	118,65	118,01

Извор: РЗС

Прилог 1.4.5: Спољнотрговинска размена дувана (000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ	23.388	21.912	21.742	25.711	18.750	19.504	21.145	21.260	30.451	30.477	100,09	137,15
УВОЗ	32.852	61.766	106.254	111.255	76.919	107.326	89.718	80.715	92.944	105.990	114,04	118,39
САЛДО	-9.762	-39.854	-84.512	-85.544	-58.169	-87.822	-68.573	-59.455	-62.493	-75.513	120,83	112,20

Извор: РЗС

Прилог 1.4.6: Просечне годишње цене произвођача дувана; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD/kg	233,68	221,71	246,42	205,15	214,69	214,91	256,43	249,73	330,95	455,72	137,70	179,88
Цене у EUR/kg	1,99	1,84	2,00	1,69	1,82	1,82	2,18	2,12	2,82	3,89	137,94	180,59

Извор: РЗС

1.5. Кромпир, свеже поврће и пасуљ

Прилог 1.5.1: Број газдинстава и површина под појединим повртним усевима, према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породична газдинства			
	Површина (ha)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Површина (ha)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
	Поврће, бостан и јагоде укупно				Кромпир			
< 0,5 ha	402	0,9	3.748	3,5	117	0,4	1.974	1,8
≥ 0,5 ha - < 1 ha	2.143	5,1	13.524	12,6	966	3,3	10.546	9,4
≥ 1 ha - < 2 ha	3.990	9,4	19.238	17,9	2.448	8,4	17.962	16,0
≥ 2 ha - < 5 ha	10.799	25,4	36.612	34,0	8.835	30,2	40.994	36,4
≥ 5 ha - < 10 ha	8.932	21,0	21.612	20,1	8.904	30,5	27.207	24,2
≥ 10 ha - < 20 ha	5.993	14,1	9.296	8,6	5.418	18,5	10.823	9,6
≥ 20 ha - < 30 ha	2.636	6,2	2.078	1,9	1.309	4,5	1.889	1,7
≥ 30 ha - < 50 ha	1.892	4,5	919	0,9	717	2,5	734	0,7
≥ 50 ha - < 100 ha	1.644	3,9	380	0,4	285	1,0	286	0,3
≥ 100 ha	4.005	9,4	167	0,2	237	0,8	81	0,1
Укупно	42.437	100,0	107.574	100,0	29.236	100,0	112.496	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 1.5.2: Површина, принос и производња поврћа; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Површина (ha)												
Укупно	125.422	122.975	121.704	124.384	92.972	96.478	91.593	87.327	86.441	82.522	95,47	90,72
Кромпир (рани и касни)	51.987	41.658	40.105	38.472	28.232	34.110	29.676	26.388	24.870	23.145	93,06	80,77
Шаргарепа	2.980	2.696	2.465	1.932	1.385	1.915	2.662	2.592	2.704	2.816	104,14	125,07
Црни лук	4.979	5.587	4.772	4.145	3.618	3.349	4.080	4.169	4.114	4.022	97,76	104,04
Бели лук	2.808	1.950	1.581	1.820	1.441	1.145	1.313	1.295	1.311	1.359	103,66	104,46
Пасуљ ¹⁾	10.531	12.694	12.404	13.181	9.112	9.091	8.512	8.045	8.627	7.035	81,55	81,07
Грашак - зрно и махуна	5.571	9.872	7.502	8.097	6.736	6.282	6.038	5.785	5.541	5.310	95,83	87,39
Краставци	4.179	3.990	3.843	4.271	3.220	3.020	2.883	2.769	2.814	3.038	107,96	103,29
Купус и кељ ²⁾	11.116	11.039	10.804	10.213	8.251	7.957	7.547	7.513	7.335	7.111	96,95	92,10
Парадајз	9.162	8.869	10.065	10.917	8.629	7.888	7.347	7.593	7.863	7.782	98,97	98,96
Паприка (свежа)	11.865	14.845	16.977	17.386	12.016	10.097	9.974	10.278	10.186	9.915	97,34	94,34
Диње и лубенице	6.396	6.824	6.314	8.372	6.814	5.709	5.237	5.035	5.168	5.229	101,18	93,50
Остало поврће	4.030	2.951	4.872	5.578	3.518	5.915	6.324	5.865	5.908	5.760	97,49	104,61
Принос (t/ha)												
Укупно	12,3	14,1	15,3	13,6	14,2	15,0	15,2	16,2	13,7	15,9	116,23	106,95
Кромпир (рани и касни)	11,4	15,3	17,8	15,3	17,3	20,6	22,4	23,3	21,1	25,9	122,77	123,71
Шаргарепа	16,8	23,7	19,7	16,3	16,0	20,6	19,8	21,1	19,2	15,8	82,08	81,49
Црни лук	8,6	8,2	12,1	8,0	7,7	8,8	8,0	8,9	8,5	6,9	81,59	82,76
Бели лук	3,8	3,6	3,0	2,8	2,5	2,7	2,4	2,9	2,6	2,3	88,81	88,13
Пасуљ ¹⁾	1,1	1,0	1,1	1,0	1,2	1,0	1,1	1,1	1,0	1,1	111,80	103,52
Грашак - зрно и махуна	3,8	4,5	5,5	4,7	4,3	4,1	4,6	4,1	3,8	3,7	97,68	88,80
Краставци	12,6	13,2	14,3	13,6	13,2	9,8	10,9	10,5	11,0	9,8	88,80	88,16
Купус и кељ ²⁾	23,5	26,2	26,8	25,7	25,4	22,4	23,8	24,7	22,5	22,3	99,16	93,91
Парадајз	13,9	16,6	15,9	15,6	15,3	14,2	14,1	17,8	19,0	14,6	77,04	91,03
Паприка (свежа)	9,6	11,1	13,4	11,4	11,2	11,7	10,7	14,4	14,1	12,0	85,40	96,96
Диње и лубенице	35,7	35,4	32,9	29,6	29,3	28,6	27,0	28,8	35,5	30,8	86,71	103,16
Остало поврће	12,4	9,1	8,1	7,5	6,7	6,6	6,1	5,8	5,5	4,7	85,13	76,13
Производња (t)												
Укупно	1.541.407	1.734.386	1.860.715	1.688.951	1.323.959	1.449.557	1.391.150	1.418.505	1.182.487	1.312.135	110,96	96,97
Кромпир (рани и касни)	592.046	639.410	714.350	589.241	487.909	702.086	664.891	613.785	523.762	599.574	114,47	100,18
Шаргарепа	49.936	63.925	48.509	31.395	22.203	39.541	52.740	54.703	51.790	44.380	85,69	100,42
Црни лук	42.755	45.538	57.880	33.102	27.967	29.588	33.011	37.295	35.031	27.893	79,62	85,62

Бели лук	10.583	7.059	4.803	5.025	3.615	3.092	3.176	3.750	3.337	3.138	94,03	92,45
Пасуљ ¹⁾	11.382	12.581	13.235	13.034	11.140	9.027	9.253	8.986	7.997	7.865	98,35	84,75
Грашак - зрно и махуна	21.159	43.970	41.148	37.853	29.261	25.612	27.612	23.690	21.139	19.711	93,24	77,41
Краставци	52.672	52.664	55.059	57.957	42.539	29.711	31.281	29.177	30.751	29.675	96,50	90,77
Купус и кељ ²⁾	261.240	288.698	290.001	262.546	209.353	178.308	179.377	185.317	165.426	158.661	95,91	86,44
Парадајз	127.562	147.021	160.456	170.764	131.868	111.639	103.277	135.108	148.131	113.913	76,90	90,40
Паприка (свежа)	114.472	165.195	227.645	198.583	135.072	118.256	106.562	147.663	144.061	119.396	82,88	91,62
Диње и лубенице	228.407	241.576	207.983	247.493	199.419	163.483	141.258	145.089	183.578	160.959	87,68	96,63
Остало поврће	49.928	26.749	39.646	41.958	23.613	39.214	38.713	33.942	32.484	26.970	83,03	80,28

¹⁾ Пожњевена површина и принос по ха исказани су за чист усеv, а производња за чист усеv и међуусев заједно.

²⁾ Пожњевена површина и принос по ха исказани су за главни усеv, а производња за главни и пострни усеv заједно.

Извор: РЗС

Прилог 1.5.3: Откуп поврћа (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Кромпир	29.585	37.573	39.295	42.271	33.613	34.436	50.361	52.434	33.282	65.325	196,28	160,01
Парадајз	6.987	13.544	12.662	15.154	12.615	10.713	11.174	20.887	14.131	17.467	123,61	125,63
Паприка	23.968	28.137	31.197	31.716	30.371	31.692	25.960	23.148	16.306	34.146	209,40	133,93
Пасуљ	14	32	48	72	79	94	121	92	145	101	69,58	95,08
Остало поврће:	101.353	121.173	129.497	141.965	142.311	182.363	157.181	184.073	165.172	137.752	83,40	82,87
Зелена салата	562	718	807	929	905	1.253	1.534	1.124	1.012	1.514	149,60	129,89
Краставци	4.596	14.558	12.947	25.129	17.375	13.604	8.372	13.040	9.273	8.875	95,71	71,96
Лубенице и диње	6.777	5.340	7.880	12.518	8.203	7.982	7.751	11.830	8.733	10.044	115,01	112,86
Боранија	12.409	17.661	11.743	9.997	18.237	19.434	12.128	22.251	12.453	9.583	76,95	56,70
Грашак (зелено зрно укључујући шећерац)	28.632	17.981	9.338	11.004	12.644	12.711	18.453	20.329	40.423	12.659	31,32	60,53
Купус (главице)	8.859	10.508	12.487	14.044	14.731	16.809	18.695	15.852	15.991	15.903	99,45	96,88
Карфиол	1.040	1.311	1.354	2.524	914	1.217	1.169	760	1.296	532	41,04	49,65
Мрква (шаргарепа)	4.143	2.260	3.192	4.074	5.866	5.608	6.707	7.122	7.265	6.922	95,28	106,27
Мрква (шаргарепа) за прераду	2.478	1.917	5.811	8.663	4.343	7.439	2.952	5.802	4.235	4.289	101,27	86,57
Црни лук (зреле главице)	13.034	16.150	15.279	14.717	15.201	13.767	15.923	13.135	18.084	20.213	111,78	132,79
Бели лук (зреле главице)	77	70	53	84	159	117	93	88	416	148	35,61	84,85
Остало свеже поврће	18.633	32.570	48.557	38.197	43.669	82.248	63.404	72.740	45.886	47.012	102,45	76,33
Арпаџик (лук за сетву)	2	4	11	10	-	-	26	32	33	11	33,09	36,17
Семе поврћа	111	125	38	75	64	174	59	138	72	47	65,52	46,38

Извор: РЗС

Прилог 1.5.4: Продаја поврћа на пијацама (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Кромпир	30.994	31.326	33.290	32.806	34.872	32.770	29.012	27.190	25.411	24.355	95,84	81,59
Парадајз	12.367	13.286	14.002	13.734	13.000	15.075	13.654	11.898	12.291	10.777	87,68	81,75
Паприка свежа (без феферона)	10.798	11.291	11.731	12.044	11.684	14.428	12.985	12.901	12.349	10.220	82,76	79,41
Пасуљ	3.514	4.011	3.600	3.292	3.408	3.453	3.106	3.475	3.334	3.150	94,48	93,88
Друго поврће	72.461	77.852	84.196	80.676	77.665	84.173	75.015	72.399	75.596	66.052	87,37	85,82
Плави патлиџан	1.131	1.209	1.300	1.303	1.431	1.466	1.577	1.580	1.526	1.374	90,04	90,63
Краставци	8.771	9.316	9.722	10.038	10.614	11.899	9.741	8.639	8.485	7.645	90,10	77,41
Лубенице и диње	7.919	8.472	12.388	8.429	7.006	8.134	6.329	5.626	6.400	4.903	76,61	73,19
Тиквице	2.255	2.439	2.462	4.212	2.525	4.557	2.761	2.900	2.921	2.857	97,81	91,20
Боранија	973	916	947	951	935	1.049	1.039	1.037	1.038	1.026	98,84	100,63
Грашак (махуна)	395	325	337	289	291	269	305	272	252	299	118,65	107,63
Купус (свеж)	15.641	16.557	18.323	17.001	16.622	16.615	15.670	14.460	15.079	13.517	89,64	86,15
Кел	718	675	703	698	738	770	785	932	943	950	100,74	113,96
Карфиол	1.987	1.959	2.003	2.020	1.957	2.252	2.139	2.335	2.502	2.071	82,77	92,58
Мрква (шаргарепа)	8.987	9.545	9.697	9.861	9.628	9.698	9.197	9.066	12.237	8.261	67,51	82,90
Цвекла	1.696	1.792	1.822	1.816	1.817	2.057	1.843	2.064	2.001	1.879	93,90	96,04
Спанаћ	1.856	2.227	1.950	1.859	1.846	2.047	1.708	1.845	1.862	1.810	97,21	97,23
Зелена салата	1.947	2.269	2.095	2.151	2.055	2.250	1.914	2.148	2.132	3.374	158,26	160,68
Црни лук (главице)	12.414	13.510	13.457	13.933	13.657	13.453	12.264	12.396	11.524	9.916	86,05	78,33
Бели лук (главице)	1.414	1.469	1.498	1.706	1.500	1.544	1.522	1.777	1.779	1.588	89,26	97,76
Остало свежо поврће	4.357	5.172	5.492	4.409	5.043	6.113	6.221	5.322	4.915	4.582	93,22	82,97

Извор: РЗС

Прилог 1.5.5: Спољнотрговинска размена поврћа (t; 000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Извоз (t)	100.516	130.908	160.126	174.349	175.175	181.916	152.349	154.680	144.874	127.448	87,97	78,77
Извоз (000 EUR)	69.079	81.451	93.680	98.963	106.376	115.738	108.516	113.967	133.249	135.185	101,45	116,97
Увоз (t)	127.419	117.822	102.447	102.474	134.994	148.299	132.985	153.775	169.752	196.440	115,72	132,76
Увоз (000 EUR)	58.967	60.063	54.275	59.163	73.149	98.121	105.388	120.248	155.075	185.771	119,79	168,28
Салдо (t)	-26.903	13.086	57.679	71.875	40.181	33.617	19.364	905	-24.878	-68.992		
Салдо (000 EUR)	10.112	21.388	39.405	39.800	33.227	17.617	3.128	-6.281	-21.826	-50.586		

Извор: РЗС

Прилог 1.5.6: Просечне годишње цене произвођача поврћа; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD/kg												
Кромпир меркантилни	24,33	23,95	20,24	22,78	32,02	30,59	22,85	25,96	55,91	52,94	94,69	158,19
Кромпир семе	57,25	56,40	59,75	52,24	51,06	63,22	52,69	62,55	59,09	105,55	178,62	182,85
Пасуљ (суво зрно без махуне)	259,62	208,99	145,47	173,45	203,12	210,62	195,20	161,71	205,37	230,39	112,18	118,02
Свежа паприка (без феферона)	52,20	52,61	49,22	54,34	62,19	76,03	75,46	55,20	68,49	104,43	152,48	154,77
Свежа паприка за јело под заштитом	78,21	75,79	119,11	112,78	124,42	124,79	92,39	104,75	113,63	133,47	117,46	119,18
Парадајз	67,36	40,22	50,99	47,75	48,93	62,65	58,58	71,51	77,41	101,28	130,84	158,71
Парадајз за јело под заштитом	82,62	89,76	82,31	83,83	81,38	85,93	93,95	114,30	108,99	126,42	115,99	130,45
Зелена салата	89,73	116,63	108,97	95,39	94,99	92,20	83,05	94,51	109,99	181,29	164,83	190,94
Краставци	38,21	27,55	36,60	27,71	37,34	46,07	43,91	42,31	57,71	62,38	108,10	137,21
Краставци за јело под заштитом	51,25	53,89	53,68	44,41	56,11	56,22	54,67	60,54	66,89	82,85	123,87	140,70
Боранија	83,16	72,27	103,10	101,69	100,64	123,45	112,84	147,00	181,63	140,02	77,09	105,19
Грашак (зелено зрно укључујући шећерац)	...	92,36	84,65	71,55	83,43	97,57	...	...	129,63	185,18	142,85	178,84
Купус (главице)	19,24	22,12	17,12	21,07	21,92	23,84	18,65	33,26	30,56	31,61	103,43	123,25
Мрква (шаргарепа)	27,69	37,02	26,27	31,08	36,53	30,61	25,16	36,01	39,15	55,81	142,54	166,62
Црни лук (зреле главице)	21,05	22,04	24,61	19,31	31,84	41,77	28,74	26,68	31,80	52,63	165,51	163,62
Цене у EUR/kg												
Кромпир меркантилни	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,5	0,5	94,86	158,82
Кромпир семе	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,9	178,93	183,60
Пасуљ (суво зрно без махуне)	2,2	1,7	1,2	1,4	1,7	1,8	1,7	1,4	1,7	2,0	112,38	118,53
Свежа паприка (без феферона)	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	0,9	152,75	155,42
Свежа паприка за јело под заштитом	0,7	0,6	1,0	0,9	1,1	1,1	0,8	0,9	1,0	1,1	117,67	119,70
Парадајз	0,6	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7	0,9	131,07	159,33
Парадајз за јело под заштитом	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	1,0	0,9	1,1	116,19	130,96
Зелена салата	0,8	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,9	1,5	165,12	191,74
Краставци	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	108,29	137,75
Краставци за јело под заштитом	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	124,09	141,28

Боранија	0,7	...	...	...	0,9	1,0	1,0	1,3	1,5	1,2	77,22	105,59
Грашак (зелено зрно укључујући шећерац)	...	0,8	0,6	0,6	0,7	0,8	...	...	1,1	1,6	143,11	179,68
Купус (главице)	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	103,62	123,74
Мрква (шаргарепа)	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,5	142,80	167,33
Црни лук (зреле главице)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,2	0,2	0,3	0,4	165,80	164,34

... = не располаже се податком

Извор: РЗС

Прилог 1.5.7: Доминантне цене поврћа на зеленим и кванташким пијацама; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD/kg												
Доминантне цене на зеленим пијацама												
Кромпир	50	50	50	40	50	50	50	50	80	100	125,00	178,57
Купус	30	40	40	40	40	40	40	60	70	60	85,71	120,00
Паприка	100	80	80	80	100	100	100	120	150	300	200,00	263,16
Парадајз	100	80	100	80	100	100	100	150	150	200	133,33	166,67
Доминантне цене на кванташким пијацама												
Кромпир	30	30	30	30	40	40	30	40	60	80	133,33	190,48
Купус	25	30	20	30	30	25	20	50	60	40	66,67	108,11
Паприка	50	60	60	60	80	80	90	100	120	250	208,33	265,96
Парадајз	70	50	50	60	70	80	80	100	100	150	150,00	174,42
Цене у EUR/kg												
Доминантне цене на зеленим пијацама												
Кромпир	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,7	0,9	125,22	179,28
Купус	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,6	0,5	85,87	120,46
Паприка	0,9	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	1,0	1,3	2,6	200,35	264,20
Парадајз	0,9	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	0,9	1,3	1,3	1,7	133,57	167,32
Доминантне цене на кванташким пијацама												
Кромпир	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,7	133,57	191,25
Купус	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,4	0,5	0,3	66,78	108,51
Паприка	0,4	0,5	0,5	0,5	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	2,1	208,70	267,00
Парадајз	0,6	0,4	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,9	0,9	1,3	150,27	175,11

Извор: МПШВ, СТИПС

1.6. Воће

Прилог 1.6.1: Број газдинстава и површина под појединим врстама воћа, према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породично газдинство			
	Површина (ha)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Површина (ha)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
Воће и бобичасто воће								
< 0,5 ha	1.782	0,9	10.026	4,1	1.777	1,0	10.003	4,1
≥ 0,5 ha - < 1 ha	10.997	5,6	33.936	14,0	10.949	5,9	33.850	14,0
≥ 1 ha - < 2 ha	21.751	11,1	46.714	19,2	21.650	11,7	46.620	19,3
≥ 2 ha - < 5 ha	59.800	30,5	81.976	33,8	59.475	32,1	81.831	33,8
≥ 5 ha - < 10 ha	51.860	26,4	47.183	19,4	51.547	27,8	47.113	19,5
≥ 10 ha - < 20 ha	26.475	13,5	17.810	7,3	25.748	13,9	17.734	7,3
≥ 20 ha - < 30 ha	5.979	3,0	3.085	1,3	5.445	2,9	3.046	1,3
≥ 30 ha - < 50 ha	4.069	2,1	1.288	0,5	3.427	1,9	1.252	0,5
≥ 50 ha - < 100 ha	4.685	2,4	528	0,2	3.472	1,9	477	0,2
≥ 100 ha	8.730	4,5	223	0,1	1.600	0,9	143	0,1
Укупно	196.129	100,0	242.769	100,0	185.091	100,0	242.069	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 1.6.2: Површина, принос и производња дрвенастих воћних врста; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Површина (ha)												
Укупно	147.836	147.170	147.326	147.178	148.962	149.786	152.274	152.791	155.447	159.147	102,38	104,80
Јабукe	24.441	24.703	24.818	25.134	25.917	26.089	26.360	27.034	27.253	27.412	100,58	103,32
Крушке	6.322	6.082	5.949	5.703	4.982	4.970	5.036	5.074	5.011	5.046	100,70	100,63
Трешње	4.052	4.191	4.403	4.613	4.212	4.273	4.348	4.453	4.518	4.435	98,16	101,70
Вишње	15.405	16.034	16.797	17.566	18.841	19.114	19.601	19.551	19.875	19.614	98,69	101,12
Кајсије	5.412	5.471	5.670	5.707	5.860	5.913	5.985	6.023	6.092	6.011	98,67	100,61
Дуње	1.745	1.789	1.844	1.901	1.893	1.915	1.984	2.009	2.040	2.086	102,25	105,99
Шљиве	75.626	74.172	73.319	72.024	72.224	72.316	73.010	72.569	72.323	74.418	102,90	102,66
Брескве	5.379	5.218	5.043	4.974	5.034	5.072	5.106	5.063	5.007	5.116	102,18	101,18
Ораси	4.108	3.935	3.583	3.307	2.798	2.782	3.037	3.016	3.411	3.492	102,37	116,06
Остало дрвенасто воће	5.346	5.575	5.900	6.249	7.201	7.342	7.807	7.999	9.917	11.517	116,13	143,01
Принос (t/ha)												
Укупно	7,9	7,8	8,1	7,0	8,2	5,3	9,4	8,2	8,6	6,6	77,42	83,64
Јабукe	16,5	17,5	16,1	15,1	17,8	19,1	18,6	19,0	17,8	13,9	77,82	75,03
Крушке	10,2	11,8	10,2	9,2	10,8	11,0	13,3	11,0	11,9	9,5	79,98	82,05
Трешње	5,4	5,5	4,7	5,9	4,5	4,0	3,4	3,6	5,1	3,5	68,86	85,24
Вишње	6,7	6,6	5,8	5,2	6,8	5,1	8,5	7,9	8,3	7,4	88,98	100,89
Кајсије	5,6	5,0	4,5	7,2	4,3	6,9	5,1	5,2	7,3	4,8	66,29	84,01
Дуње	14,2	8,5	6,6	5,5	6,5	5,8	5,6	5,2	5,3	5,1	95,91	89,49
Шљиве	5,6	4,8	6,4	4,6	6,0	7,7	8,0	6,0	6,7	4,9	72,75	70,84
Брескве	11,9	12,6	11,2	11,0	10,0	9,5	8,1	6,1	6,3	6,0	95,60	75,29
Ораси	3,9	4,2	3,8	3,7	3,3	3,2	2,8	2,5	3,5	2,8	81,00	92,65
Остало дрвенасто воће	6,3	6,8	5,4	5,1	4,2	3,8	3,2	2,5	2,4	2,2	89,80	66,93
Производња (000 t)												
Укупно	1.174	1.150	1.190	1.031	1.217	1.365	1.434	1.253	1.344	1.056	78,58	79,85
Јабукe	404	432	400	379	460	500	489	513	486	380	78,13	77,55
Крушке	65	72	61	52	54	55	67	56	60	48	80,05	82,24
Трешње	22	23	21	27	19	17	15	16	23	16	67,72	86,53
Вишње	103	105	97	92	128	97	166	155	164	145	88,32	102,01
Кајсије	30	28	26	41	25	41	30	31	44	29	66,11	85,05
Дуње	14	15	12	10	12	11	11	10	11	11	96,39	96,39
Шљиве	422	355	471	331	430	559	582	413	488	363	74,33	73,36
Брескве	64	66	57	55	50	48	41	31	32	31	96,29	76,27
Ораси	16	17	14	12	9	9	8	8	12	10	82,50	107,61
Остало дрвенасто воће	34	38	32	32	30	28	25	20	24	25	103,42	97,72

Извор: РЗС

Прилог 1.6.3: Површина, принос и производња јагодичастих воћних врста; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Површина (000 ha)												
Укупно	25	27	32	36	38	38	39	36	36	41	114,11	109,84
Купина	4	4	4	5	6	6	6	5	5	6	115,68	101,83
Малине	15	16	20	22	23	23	24	21	20	19	95,08	85,66
Јагоде	5	5	6	7	7	7	7	7	7	7	103,27	103,27
Остало бобичасто воће*	1	1	2	2	2	2	2	3	4	9	226,30	348,15
Принос (t/ha)												
Укупно	5,3	5,8	5,3	4,9	4,9	3,0	4,7	5,1	5,6	5,1	90,24	108,25
Купина	5,5	6,5	6,0	5,6	6,0	5,4	5,2	5,7	6,4	5,3	82,94	92,34
Малине	5,6	6,0	5,6	5,0	5,6	5,2	4,9	5,3	5,9	5,2	87,95	96,50
Јагоде	4,7	5,1	4,0	4,3	3,2	3,0	4,5	3,1	4,7	3,3	69,77	88,42
Остало бобичасто воће*	3,5	4,0	3,5	3,1	3,3	3,0	2,9	5,9	5,3	6,0	114,75	148,02
Производња (000 t)												
Укупно	132	157	169	174	189	177	185	183	202	208	102,78	110,90
Купина	21	28	27	28	35	32	30	31	32	31	95,94	95,94
Малине	83	97	113	110	127	120	119	111	116	99	85,06	83,20
Јагоде	23	26	23	30	22	20	30	22	33	24	71,83	93,32
Остало бобичасто воће*	4	6	6	6	5	5	6	18	21	55	259,68	495,75

*Од 2021. године у категорију "остало бобичасто воће" укључени су и подаци о боровници.

Извор: РЗС

Прилог 1.6.4: Откуп воћа (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Укупно	184.831	248.879	288.318	283.912	329.982	386.251	342.175	374.973	325.804	277.878	85,29	78,98
Шљиве свеже	2.008	2.604	3.482	6.006	2.966	4.234	6.596	8.492	6.701	6.474	96,62	111,67
Шљиве за прераду	12.858	26.642	44.089	25.883	38.738	35.796	32.680	51.416	32.246	26.031	80,73	68,19
Јабуре за јело	57.599	73.399	82.543	69.531	104.157	126.918	112.283	117.634	96.594	76.492	79,19	68,59
Јабуре за прераду	23.321	28.444	29.570	26.204	35.516	45.598	34.481	54.498	37.446	43.624	116,50	105,10
Крушке	2.215	2.661	3.714	3.853	7.334	4.719	5.716	5.227	4.231	4.927	116,45	90,48
Крушке за прераду	1.327	2.002	1.819	1.905	1.499	1.911	3.389	2.403	4.929	2.428	49,27	85,92
Дуње	31	158	226	182	98	388	452	294	507	293	57,88	84,34
Трешње	484	588	963	2.502	2.950	2.348	2.861	2.822	2.505	933	37,26	34,60
Вишње	1.865	582	4.226	2.210	1.799	3.239	4.851	2.263	6.691	4.450	66,51	118,08
Вишње за прераду	20.287	20.581	34.526	29.432	47.004	53.503	47.887	39.446	43.041	31.941	74,21	69,17
Кајсије	1.191	537	667	3.679	1.079	4.015	1.245	1.643	2.290	3.223	140,74	156,89

Кајсије за прераду	1.188	275	864	4.133	422	3.706	255	1.638	5.605	2.487	44,38	106,97
Брескве	5.018	9.519	10.098	16.719	12.784	13.399	16.632	11.307	8.148	6.740	82,72	54,12
Брескве за прераду	1.827	3.046	1.965	5.054	2.295	2.662	1.078	1.298	2.402	2.448	101,91	125,74
Ораси у љусци	50	83	119	62	35	48	36	37	47	16	34,64	40,00
Јагоде	2.727	3.414	4.555	4.843	5.548	6.227	5.810	6.420	5.730	3.569	62,28	60,01
Јагоде под заштитом (фолија, пластеник и др.)	57	332	550	710	391	722	770	1.606	577	942	163,34	115,85
Малине	37.764	58.885	44.722	60.270	51.232	51.026	47.118	43.553	46.465	41.407	89,11	86,48
Купине	12.508	14.161	18.457	19.152	12.505	23.144	15.292	18.668	14.148	14.602	103,21	87,17
Боровнице (плантажне)	8	93	107	343	362	764	814	1.770	2.183	1.352	61,94	114,72
Остало воће (свеже смокве, рибизле, кестен нар и др.)	498	873	1.056	1.239	1.268	1.884	1.929	2.538	3.319	3.497	105,35	159,85

Извор: РЗС

Прилог 1.6.5: Продаја воћа на пијацама (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Укупно	42.286	46.126	45.463	46.309	44.335	44.751	39.230	39.647	38.658	27.352	70,75	66,19
Свеже шљиве	1.994	2.166	2.210	1.855	2.266	1.914	1.734	1.726	1.650	1.566	94,91	84,28
Јабукe за јело	17.357	18.014	18.597	20.372	18.010	17.496	14.582	14.498	13.185	12.289	93,20	79,01
Крушке	2.133	2.432	2.311	2.357	2.210	2.228	2.164	2.251	2.276	2.165	95,12	97,27
Дуње	171	176	183	181	173	223	205	190	232	187	80,60	91,40
Трешње	743	1.065	775	944	904	933	970	862	927	894	96,44	97,26
Вишње	753	757	591	528	573	573	569	522	579	493	85,15	87,54
Кајсије	955	1.014	977	1.247	742	1.070	904	821	1.078	903	83,77	97,83
Брескве	2.869	3.409	3.550	3.398	3.624	3.513	3.148	2.805	2.845	2.503	87,98	78,54
Ораси у љусци	270	317	353	314	301	349	365	396	458	391	85,37	104,60
Ораси без љуске	1.902	2.022	1.972	1.857	1.868	1.967	1.896	2.079	2.059	2.022	98,20	102,44
Лешници и бадеми у љусци	9	35	19	6	15	10	11	11	20	18	90,00	134,33
Лешници и бадеми без љуске	440	476	456	472	566	594	544	678	686	734	107,00	119,62
Кестени	80	88	88	83	103	110	110	104	123	112	91,06	101,82
Јагоде	1.441	1.592	1.554	1.513	1.637	1.714	1.456	1.404	1.799	1.387	77,10	86,58
Малине	380	639	466	610	664	122	493	207	405	412	101,73	108,94
Поморанце и мандарине	7.497	7.969	7.416	7.069	6.376	6.355	5.319	6.389	6.168	...	/	/
Лимун	2.713	3.111	2.964	2.832	2.789	2.853	2.766	3.084	3.106	...	/	/
Остало свеже воће	579	844	981	671	1.514	2.727	1.994	1.620	1.062	1.276	120,15	71,55

... = не располаже се податком

Извор: РЗС

Прилог 1.6.6: Спољнотрговинска размена воћа (t; 000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Извоз (t)	383.805	445.764	517.304	535.054	444.913	544.977	508.006	486.754	420.675	387.435	92,10	80,54
Извоз (000 EUR)	415.847	523.361	546.596	585.086	494.644	545.258	646.886	825.704	851.063	731.533	85,96	108,74
Увоз (t)	193.707	226.682	289.076	308.265	290.644	286.938	337.831	336.275	305.991	296.626	96,94	95,21
Увоз (000 EUR)	129.668	148.960	164.078	193.675	188.483	210.556	265.728	286.254	295.660	310.909	105,16	124,69
Салдо (t)	190.098	219.081	228.228	226.789	154.269	258.039	170.175	150.479	114.684	90.809		
Салдо (000 EUR)	286.179	374.401	382.518	391.411	306.161	334.702	381.158	539.450	555.403	420.624		

Извор: РЗС

Прилог 1.6.7: Учешће малине у укупној вредности извоза воћа (мил. EUR; %); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Укупно воће	416	523	547	585	495	545	647	826	851	729	85,66	108,35
Малине	187	253	230	214	194	215	259	367	360	280	77,78	100,36
% учешћа	45	48	42	36	39	39	40	44	43	39	90,70	94,61

Извор: РЗС

Прилог 1.6.8: Просечне годишње цене произвођача воћа; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD/kg												
Шљиве свеже	44,52	55,50	46,51	60,97	57,54	40,43	53,54	59,77	58,16	60,41	103,87	112,11
Јабуре за јело	40,76	42,93	46,09	54,96	44,58	41,23	49,66	50,94	45,39	51,38	113,20	110,83
Крушке	67,71	69,39	75,92	75,48	69,72	69,66	78,27	93,15	88,23	103,90	117,76	130,19
Трешње	142,29	173,15	193,19	168,67	154,46	161,91	188,18	164,15	195,07	234,12	120,02	135,52
Вишње	54,46	142,39	108,56	96,22	127,04	114,51	78,14	118,75	84,13	84,30	100,21	80,66
Кајсије	61,53	93,74	89,68	67,29	89,35	63,00	114,40	123,56	95,44	115,14	120,64	118,51
Брескве	55,59	61,60	74,99	68,42	67,95	57,67	67,56	88,35	80,48	72,31	89,85	99,88
Ораси у љусци	215,38	230,48	216,06	266,40	234,14	180,31	159,04	191,49	217,90	271,78	124,73	138,26
Јагоде	76,23	86,97	170,73	148,03	126,16	130,42	144,93	145,13	190,46	157,30	82,59	106,71
Малине	152,27	192,89	194,23	131,72	96,26	143,64	196,29	377,37	488,13	189,83	38,89	72,92
Цене у EUR/kg												
Шљиве свеже	0,38	0,46	0,38	0,50	0,49	0,34	0,46	0,51	0,50	0,52	104,06	112,57
Јабуре за јело	0,35	0,36	0,37	0,45	0,38	0,35	0,42	0,43	0,39	0,44	113,40	111,29
Крушке	0,58	0,57	0,62	0,62	0,59	0,59	0,67	0,79	0,75	0,89	117,97	130,71

Трешње	1,21	1,43	1,57	1,39	1,31	1,37	1,60	1,40	1,66	2,00	120,23	136,07
Вишње	0,46	1,18	0,88	0,79	1,07	0,97	0,66	1,01	0,72	0,72	100,38	81,03
Кајсије	0,52	0,78	0,73	0,55	0,76	0,53	0,97	1,05	0,81	0,98	120,85	118,98
Брескве	0,47	0,51	0,61	0,56	0,57	0,49	0,57	0,75	0,69	0,62	90,01	100,28
Ораси у љусци	1,84	1,91	1,75	2,20	1,98	1,53	1,35	1,63	1,86	2,32	124,95	138,86
Јагоде	0,65	0,72	1,39	1,22	1,07	1,11	1,23	1,23	1,62	1,34	82,74	107,13
Малине	1,30	1,60	1,58	1,09	0,81	1,22	1,67	3,21	4,16	1,62	38,96	73,14

Извор: РЗС

1.7. Грожђе и вино

Прилог 1.7.1: Број газдинстава и површина под виноградима према површини винограда; 2023.

Укупно (сва газдинства)

	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
< 0,5 ха	98	0,5	926	1,8
≥ 0,5 ха - < 1 ха	849	4,7	5.423	10,3
≥ 1 ха - < 2 ха	1.672	9,2	8.734	16,6
≥ 2 ха - < 5 ха	4.873	26,8	19.133	36,4
≥ 5 ха - < 10 ха	4.346	23,9	12.099	23,0
≥ 10 ха - < 20 ха	2.200	12,1	4.727	9,0
≥ 20 ха - < 30 ха	787	4,3	891	1,7
≥ 30 ха - < 50 ха	1.068	5,9	380	0,7
≥ 50 ха - < 100 ха	868	4,8	174	0,3
≥ 100 ха	1.440	7,9	70	0,1
Укупно	18.201	100,0	52.557	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 1.7.2: Површина под виноградима, принос грозђа и производња грозђа и вина; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Површина (ha)	21.200	21.201	21.201	21.201	20.333	20.501	19.840	20.113	19.973	18.349	91,87	91,05
Производња грозђа (t)	122.489	170.647	145.829	165.568	149.474	163.516	160.307	155.718	162.481	131.526	80,95	83,09
Принос (t/ha)	5,8	8,0	6,9	7,8	7,4	8,0	8,0	7,7	8,1	7,2	88,49	91,43
Производња вина (000 hl) ¹⁾	198	241	362	375	331	279	240	251	233	215	92,27	80,58

¹⁾ До 2014. године подаци о производњи вина се односе на производњу вина на пољопривредним газдинствима од сопственог грозђа и грозђа набављеног од других и производњу вина регистровану у индустрији. Од 2014. године РЗС не прати производњу вина на пољопривредним газдинствима. Податак за 2014 и 2015. годину представља само производњу вина регистровану у индустрији, а за период 2010-2013 обухватају укупну производњу вина из индустрије и пољопривреде.

Извор: РЗС

Прилог 1.7.3: Спољнотрговинска размена вина (искључујући ароматизовано вино) (000 kg); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	11.968	10.591	9.866	11.375	11.792	13.350	10.871	10.391	11.444	10.673	93,26	92,25
СЕФТА	5.155	5.776	4.869	4.878	4.695	4.783	3.262	3.359	3.655	3.675	100,55	93,02
ЕУ	569	603	486	899	1.410	1.477	764	759	851	904	106,23	85,92
Остали	6.244	4.212	4.511	5.598	5.687	7.090	6.845	6.273	6.938	6.094	87,84	92,80
УВОЗ												
Укупно	26.309	24.855	29.226	27.492	22.355	22.061	23.000	23.983	22.946	21.010	91,56	91,87
СЕФТА	24.484	23.005	27.407	25.842	20.773	19.001	19.350	20.133	17.915	16.811	93,84	86,50
ЕУ	1.730	1.787	1.764	1.581	1.839	2.873	3.502	3.635	4.823	4.019	83,33	120,53
Остали	95	63	55	69	-257	187	148	215	208	180	86,54	179,64
САЛДО												
Укупно	-14.341	-14.264	-19.360	-16.117	-10.563	-8.711	-12.129	-13.592	-11.502	-10.337		
СЕФТА	-19.329	-17.229	-22.538	-20.964	-16.078	-14.218	-16.088	-16.774	-14.260	-13.136		
ЕУ	-1.161	-1.184	-1.278	-682	-429	-1.396	-2.738	-2.876	-3.972	-3.115		
Остали	6.149	4.149	4.456	5.529	5.944	6.903	6.697	6.058	6.730	5.914		

Извор: РЗС

Прилог 1.7.4: Спољнотрговинска размена вина (искључујући ароматизовано вино) (000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	12.880	12.863	13.451	16.385	17.087	18.663	15.489	16.846	21.009	22.110	105,24	124,08
СЕФТА	5.935	6.741	6.746	7.384	7.471	7.918	4.901	6.632	7.348	7.830	106,56	114,24
ЕУ	1.109	1.309	1.244	1.591	1.745	2.168	1.941	1.617	2.265	2.927	129,23	150,32
Остали	5.836	4.813	5.461	7.410	7.871	8.577	8.647	8.597	11.396	11.353	99,62	125,90
УВОЗ												
Укупно	25.369	25.356	27.321	26.991	26.906	27.949	27.282	34.032	36.758	42.627	115,97	139,37
СЕФТА	20.069	19.725	21.640	21.330	20.074	18.623	16.207	19.066	19.883	21.893	110,11	116,63
ЕУ	5.010	5.434	5.517	5.428	6.875	8.861	10.559	14.344	16.188	19.957	123,28	175,59
Остали	290	197	164	233	-43	465	516	622	687	777	113,10	172,90
САЛДО												
Укупно	-12.489	-12.493	-13.870	-10.606	-9.819	-9.286	-11.793	-17.186	-15.749	-20.517		
СЕФТА	-14.134	-12.984	-14.894	-13.946	-12.603	-10.705	-11.306	-12.434	-12.535	-14.063		
ЕУ	-3.901	-4.125	-4.273	-3.837	-5.130	-6.693	-8.618	-12.727	-13.923	-17.030		
Остали	5.546	4.616	5.297	7.177	7.914	8.112	8.131	7.975	10.709	10.576		

Извор: РЗС

Прилог 1.7.5: Спољнотрговинска размена ароматизованог вина (000 kg); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	12	12	16	811	981	654	603	343	271	70	25,83	12,27
СЕФТА	8	12	15	19	15	14	6	17	23	36	156,52	240,00
ЕУ	4	0	0	0	0	0	0	24	0	22	#DIV/0!	458,33
Остали	0	0	1	792	966	640	597	302	248	12	4,84	2,18
УВОЗ												
Укупно	256	223	169	187	111	202	246	229	261	154	59,00	73,40
СЕФТА	0	0	0	0	0	1	0	0	16	11	68,75	323,53
ЕУ	256	223	169	187	111	201	246	229	239	142	59,41	69,20
Остали	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	16,67	83,33
САЛДО												
Укупно	-244	-211	-153	624	870	452	357	114	10	-84		
СЕФТА	8	12	15	19	15	13	6	17	7	25		
ЕУ	-252	-223	-169	-187	-111	-201	-246	-205	-239	-120		
Остали	0	0	1	792	966	640	597	302	242	11		

Извор: РЗС

Прилог 1.7.6: Спољнотрговинска размена ароматизованог вина (000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	33	38	51	839	849	666	556	341	323	191	59,13	34,92
СЕФТА	26	36	47	54	48	70	18	57	91	119	130,77	209,51
ЕУ	5	1	0	1	5	0	2	14	1	31	3.100,00	704,55
Остали	2	1	4	785	796	596	536	270	231	41	17,75	8,44
УВОЗ												
Укупно	368	288	235	302	224	324	332	371	514	387	75,29	109,63
СЕФТА	0	0	0	0	0	1	0	0	19	18	94,74	450,00
ЕУ	368	288	235	302	224	321	332	370	445	362	81,35	106,97
Остали	0	0	0	0	0	2	0	1	50	7	14,00	66,04
САЛДО												
Укупно	-335	-250	-184	538	625	342	224	-30	-191	-196		
СЕФТА	26	36	47	54	48	69	18	57	72	101		
ЕУ	-363	-287	-235	-301	-219	-321	-330	-356	-444	-331		
Остали	2	1	4	785	796	594	536	269	181	34		

Извор: РЗС

Прилог 1.7.7: Просечне годишње цене произвођача грожђа; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD/kg												
Грожђе за јело	79,9	70,6	63,1	75,2	53,7	70,7	82,6	96,1	90,94	116,16	127,73	147,42
Грожђе за прераду	24,8	39,2	31,3	37,5	40,0	47,3	45,1	45,0	47,51	85,69	180,37	190,54
Цене у EUR/kg												
Грожђе за јело	0,7	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	1,0	127,95	147,97
Грожђе за прераду	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,7	180,69	191,32

Извор: РЗС

Прилог 1.7.8: Малопродајне цене вина; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD/l												
Бело вино	224,4	228,3	234,1	240,8	243,5	245,6	249,0	270,9	305,0	334,2	109,58	127,19
Црвено вино	232,5	244,9	246,4	253,7	257,3	261,8	269,7	285,1	327,1	353,3	108,01	126,08
Цене у EUR/l												
Бело вино	1,9	1,9	1,9	2,0	2,1	2,1	2,1	2,3	2,6	2,9	109,78	127,70
Црвено вино	2,0	2,0	2,0	2,1	2,2	2,2	2,3	2,4	2,8	3,0	108,20	126,60

Извор: РЗС

1.8 Семе

Прилог 1.8.1: Површина под семеном (ha); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Озима и јара пшеница	19.003	17.362	15.972	10.795	13.148	13.382	15.050	14.088	12.020	21.039	175,03	155,41
Озими јечам	2.211	1.873	1.869	1.787	2.099	450	2.487	2.141	1.888	2.757	146,03	152,05
Јари јечам	302	45	25	31	0	43	64	0	0	0	/	/
Озими овас	110	128	0	0	103	164	0	139	130	188	144,62	175,41
Јари овас	75	65	189	127	0	0	1.547	0	0	0	/	/
Озиме и јаре тритикале	795	869	918	566	491	490	643	609	330	664	201,21	129,56
Озима раж	51	23	89	10	15	16	34	28	23	25	108,70	108,04
Кукуруз	11.662	7.428	10.086	5.002	8.246	6.336	2.472	7.847	10.516	7.413	70,49	104,65
Соја	8.208	8.372	9.227	9.582	10.357	9.874	3.849	5.388	5.377	5.822	108,28	83,54
Сунцокрет	1.590	1.438	2.180	2.792	3.207	1.425	891	1.563	1.948	1.373	70,48	75,99
Шећерна репа	0	10	7	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Уљана репица	2	4	5	29	121	304	113	61	94	144	153,19	103,96
Црни лук	70	79	12	26	22	30	29	17	24	40	166,67	163,95
Празилук	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	/	/
Пасуљ	15	39	37	13	2	3	5	8	1	7	700,00	193,10
Грашак	77	121	47	23	6	11	9	374	258	140	54,26	106,44
Бели лук	0	0	1	1	0	1	1	1	0	2	/	483,09
Сточни кељ	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Јари сточни грашак	56	104	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Озими сточни грашак	394	218	419	242	254	331	305	0	0	0	/	/
Озима грахорица	173	166	35	48	13	46	28	0	7	0	/	/
Јара грахорица	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	/	/
Краставац	16	12	12	7	10	4	3	4	5	4	80,00	75,27
Боранија	22	30	12	11	31	14	23	15	7	18	257,14	100,33

Цвекла	11	1	16	0	6	0	16	1	2	6	300,00	120,68
Диња	3	3	3	2	1	0	1	1	1	1	100,00	127,55
Лубеница	3	4	2	1	6	7	1	2	0	0	/	/
Паштрнак	3	2	1	1	1	0	2	0	1	2	200,00	303,03
Целер	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Салата	9	5	8	10	16	4	1	4	2	2	100,00	36,52
Мрква	32	14	91	84	49	8	32	10	16	56	350,00	242,74
Першун	2	3	9	3	5	1	8	1	4	0	/	/
Мирођија	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Блитва	6	0	0	1	0	0	2	0	0	0	/	/
Купус	4	1	2	1	1	0	1	1	2	2	100,00	174,52
Спанаћ	7	4	14	41	15	6	1	6	2	3	150,00	49,18
Ротквица	5	4	11	13	4	6	2	2	2	10	500,00	311,33
Тиквица	2	8	4	6	24	5	7	2	4	3	75,00	36,51
Паприка	131	88	102	96	76	72	26	155	45	307	682,22	409,87
Парадајз	16	13	14	7	3	1	3	4	2	6	300,00	227,63
Келераба	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Карфиол	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Броколи	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	/	/
Крмни сирак	52	40	0	7	22	20	22	0	0	0	/	/
Сирак метлаш	17	6	9	15	5	13	4	39	10	6	60,00	42,40
Ротква	1	0	3	5	0	2	3	2	0	0	/	/
Патлиџан	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	/	/
Уљана тиква голица	2	7	4	9	0	0	0	0	0	0	/	/
Бундева	0	11	1	0	7	0	0	0	4	0	/	/
Мускатна тиква	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	/	/
Кромпир	341	404	362	322	269	299	408	321	286	311	108,74	98,21
Лековито биље	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Разно цвеће	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Разне траве	133	125	93	33	165	160	146	213	70	25	35,71	16,58
Црвена детелина	91	149	188	140	75	100	96	31	18	2	11,11	3,14
Жути звездан	11	17	8	2	1	0	0	0	0	0	/	/
Луцерка	1.118	1.378	2.139	2.607	2.402	4.619	961	1.075	1.244	1.486	119,45	72,13
Лан	0	0	0	0	0	0	1	6	0	0	/	/
Питомо зеље	0	0	0	0	0	0	1	3	1	0	/	/
Дуван	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Хелда	0	2	2	3	2	7	5	5	8	3	37,50	55,56
Просо	0	2	1	0	0	3	2	5	0	0	/	/
Бамња	0	0	0	0	0	0	0	0,07	1	0	/	/
Сточна репа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Конопља	0	7	20	20	47	11	15	21	3	4	133,33	20,60
Укупно	46.832	40.688	44.246	34.516	41.330	38.268	29.318	34.193	34.359	41.872	121,87	117,97

Извор: МПШВ, Управа за заштиту биља (на основу издатих уверења о признавању семенских усева)

Прилог 1.8.2: Производња семена (kg); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Озима пшеница и јара пшеница	104.011.930	109.217.032	107.028.581	71.981.278	83.521.823	77.967.179	98.883.889	101.560.973	71.971.198	83.062.893	115,41	95,72
Озими јечам	11.639.737	11.686.333	11.267.171	11.503.454	11.342.407	2.744.806	16.794.850	15.838.771	11.838.979	15.825.712	133,67	135,12
Јари јечам	1.179.317	213.408	97.110	136.050	0	92.833	254.068	0	0	0	/	/
Озими овас	392.217	410.108	0	0	435.014	717.852	0	465.350	509.589	677.082	132,87	159,10
Јари овас	212.068	355.392	863.971	582.336	0	0	5.246.169	0	0	0	/	/
Озим и јаре тритикале	3.968.404	4.656.919	5.235.308	3.565.820	2.766.036	2.425.594	3.845.459	4.164.458	2.113.799	1.087.938	51,47	35,52
Озима раж	194.210	60.300	294.720	38.500	72.694	65.881	29.816	132.220	93.800	75.630	80,63	95,88
Кукуруз	41.736.064	16.670.810	31.991.281	11.934.137	29.741.554	19.624.011	5.947.410	21.076.653	16.850.321	21.339.206	126,64	114,43
Соја	27.757.470	22.380.474	28.953.590	21.442.369	30.957.232	28.826.623	12.224.336	15.480.625	11.150.189	17.572.009	157,59	89,07
Сунцокрет	1.304.391	1.289.294	3.117.252	2.628.573	2.727.316	1.508.995	1.229.272	1.891.285	2.003.525	1.370.757	68,42	73,22
Шећерна репа	0	10.000	8.746	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Уљана репица	3.000	9.660	16.471	63.650	152.551	345.094	260.705	132.600	265.240	600.875	226,54	259,85
Црни лук	622.396	284.625	184.610	296.659	192.668	230.989	204.683	134.821	25.081	386.956	1.542,83	245,46
Празилук	0	0	0	0	0	0	0	0	155	0	/	/
Пасуљ	10.213	35.644	41.567	8.190	2.464	1.887	7.739	3.748	1.453	7.039	484,45	203,55
Грашак	159.470	353.946	80.817	71.456	4.870	16.022	7.850	755.220	553.136	194.155	35,10	72,60
Бели лук	0	0	1.852	4.018	0	6.527	3.706	3.250	0	11.400	/	422,75
Сточни кељ	0	21.670	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Јари сточни грашак	161.855	301.779	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Озими сточни грашак	1.033.741	666.452	973.485	782.882	759.016	655.414	818.159	0	0	0	/	/
Озима грахорица	165.923	438.990	98.170	143.994	9.000	60.404	22.056	0	3.325	0	/	/
Јара грахорица	0	0	0	0	0	0	12.568	0	0	0	/	/
Краставац	4.248	4.712	2.881	1.004	2.098	2.008	1.266	1.581	808	1.221	151,11	78,66
Боранија	19.279	31.385	22.191	9.235	55.472	19.282	21.998	13.342	3.044	19.546	642,12	86,38
Цвекла	9.894	918	19.400	0	12.354	0	35.150	1.425	4.600	7.124	154,87	66,54
Диња	159	423	564	225	130	19	152	436	145	213	146,90	120,73
Лубеница	311	542	660	98	1.974	2.491	106	36	0	0	/	/
Паштрнак	1.109	1.109	1.250	695	617	0	1.963	0	1.425	4.431	310,95	553,18
Целер	0	0	10	0	178	230	0	0	0	0	/	/

Салата	2.823	3.000	3.825	3.500	5.026	1.380	621	2.145	1.150	1.925	167,39	93,25
Мрква	26.751	16.435	89.445	94.863	44.568	4.631	28.659	5.077	16.359	81.988	501,18	412,85
Першун	1.603	2.358	4.729	2.915	3.310	843	11.540	665	5.681	0	/	/
Мирођија	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Блитва	17.126	0	0	1.176	0	0	1.940	0	0	0	/	/
Купус	5.030	185	1.157	347	72	0	1.252	155	1.855	1.240	66,85	185,95
Спанаћ	8.710	4.573	36.437	39.000	19.683	4.882	803	26.700	5.118	2.645	51,68	23,13
Ротквица	2.716	3.169	6.955	2.958	859	2.416	1.053	1.301	390	8.490	2.176,92	705,31
Тиквица	1.013	3.250	3.220	2.815	10.612	2.721	3.408	1.984	3.728	1.307	35,06	29,11
Паприка	23.227	22.316	25.467	16.956	14.681	13.336	5.854	10.841	4.625	10.233	221,25	103,70
Парадајз	608.112	1.365	1.656	863	422	93	437	14.730	91	727	798,90	23,05
Келераба	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Карфиол	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Броколи	0	0	0	0	0	0	0	0	450	0	/	/
Крмни сирак	190.300	90.418	0	2.300	49.150	39.032	39.043	0	0	0	/	/
Сирак метлаш	51.772	11.200	22.200	34.400	11.200	12.625	5.767	65.287	10.000	20.280	202,80	96,68
Ротква	713	107	1.985	2.317	0	1.901	2.601	55	0	0	/	/
Патлиџан	41	118	74	0	0	0	0	0	79	0	/	/
Уљана тиква	1.585	2.817	2.321	3.056	0	0	0	0	0	0	/	/
голица												
Бундева	0	3.788	419	0	3.256	15	125	0	1.400	0	/	/
Мускатна тиква	0	0	0	0	0	0	0	0	0	110	/	/
Кромпир	7.744.161	9.306.634	7.249.160	6.582.116	6.138.146	6.731.638	8.397.130	7.327.870	6.702.830	7.007.975	104,55	99,27
Лековито биље	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Разно цвеће	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Разне траве	271.178	203.002	227.090	77.319	370.359	254.632	298.569	405.791	121.973	34.713	28,46	11,96
Црвена детелина	45.333	102.370	141.968	84.716	48.398	60.031	78.096	10.968	6.265	486	7,76	1,19
Жути звездан	2.764	2.756	1.575	291	300	0	0	0	0	0	/	/
Луцерка	331.790	804.599	1.014.082	1.685.807	1.342.906	822.594	767.944	979.043	1.071.041	1.675.098	156,40	168,06
Лан	352	0	0	0	0	0	860	7.000	0	360	/	22,90
Питомо зеље	0	0	0	0	0	0	1.202	2.286	190	0	/	/
Дуван	4	2	1	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Хељда	0	2.400	3.000	3.500	2.600	6.515	5.610	7.000	1.000	4.800	480,00	105,61
Просо	0	3.500	3.600	0	0	9.906	3.603	10.000	0	0	/	/
Бамња	0	0	2	0	0	0	0	48	87	0	/	/
Сточна репа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65	/	/
Конопља	0	6.468	11.617	5.976	38.130	11.800	10.300	21.000	1.500	7.319	487,93	44,23

Укупно 203.924.510 179.698.755 199.153.643 133.841.812 170.861.146 143.295.132 155.519.787 170.556.739 125.345.624 151.103.948 120,55 98,69

Извор: МПШВ, Управа за заштиту биља (на основу процене приноса дорађеног семена)

1.9 Крмно биље

Прилог 1.9.1: Број газдинстава и површина под крмним биљем према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породично газдинство			
	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Површина (ха)	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
< 0,5 ha	233	0,1	1.240	0,9	233	0,1	1.239	0,9
≥ 0,5 ha - < 1 ha	2.673	1,2	7.559	5,7	2.666	1,3	7.548	5,7
≥ 1 ha - < 2 ha	7.044	3,3	14.822	11,1	7.033	3,6	14.812	11,1
≥ 2 ha - < 5 ha	34.053	15,9	43.570	32,7	34.027	17,2	43.548	32,8
≥ 5 ha - < 10 ha	55.811	26,0	38.563	29,0	55.744	28,2	38.544	29,0
≥ 10 ha - < 20 ha	51.979	24,2	19.485	14,6	51.902	26,2	19.466	14,6
≥ 20 ha - < 30 ha	18.771	8,8	4.414	3,3	18.675	9,4	4.402	3,3
≥ 30 ha - < 50 ha	12.462	5,8	2.030	1,5	12.332	6,2	2.015	1,5
≥ 50 ha - < 100 ha	9.351	4,4	969	0,7	9.113	4,6	951	0,7
≥ 100 ha	22.122	10,3	413	0,3	6.155	3,1	349	0,3
Укупно	214.499	100,0	133.065	100,0	197.879	100,0	132.874	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 1.9.2: Површина, принос и производња крмног биља; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/Ø18-22
Површина (ха)												
Укупно	230.176	250.359	236.684	240.088	230.484	243.480	234.842	228.495	222.650	208.122	93,47	89,71
Детелина ¹⁾	75.395	76.625	73.281	70.453	63.699	61.725	60.235	57.045	55.348	53.119	95,97	89,11
Луцерка ¹⁾	108.834	109.230	107.430	112.218	103.366	106.095	104.191	106.340	108.238	103.667	95,78	98,13
Кукуруз за крму	32.143	34.046	30.524	33.244	29.831	37.401	35.663	33.120	30.764	27.340	88,87	81,96
Остало крмно биље	13.804	30.458	25.449	24.173	33.588	38.259	34.753	31.990	28.300	23.996	84,79	71,89
Принос (t/ha)												
Укупно	7	6	7	6	6	7	8	6	5	7	135,22	108,90
Детелина ¹⁾	3	3	4	3	4	5	5	4	3	4	147,73	106,54
Луцерка ¹⁾	5	4	6	4	5	6	6	5	4	6	138,25	106,51

Кукуруз за крму	19	17	21	16	20	20	21	16	15	20	131,79	107,79
Остало крмно биље	6	4	5	4	5	5	5	4	3	6	164,55	129,23
Производња (t)												
Укупно	1.505.515	1.402.295	1.679.034	1.328.312	1.497.554	1.823.927	1.882.003	1.424.773	1.175.770	1.486.112	126,39	95,21
Детелина ¹⁾	244.658	222.596	291.365	213.543	240.910	283.503	305.271	223.160	173.129	235.423	135,98	96,01
Луцерка ¹⁾	565.886	481.003	611.062	475.580	513.316	594.981	650.360	539.995	441.936	573.279	129,72	104,59
Кукуруз за крму	617.447	589.166	650.741	534.521	588.178	763.354	746.926	524.654	462.568	540.484	116,84	87,58
Остало крмно биље	77.524	109.530	125.866	104.668	155.150	182.089	179.446	136.964	98.138	136.925	139,52	91,07

¹⁾ Укључене површине главног усева и подусава заједно.

Извор: РЗС

Прилог 1.9.3: Спољнотрговинска размена крмног биља (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	55.825	61.187	66.475	76.853	71.011	86.968	81.041	70.504	102.277	69.181	67,64	84,00
Слама и плева од житарица, сирови, неприпремљени	400	2.583	1.415	393	2.121	2.329	2.234	708	1.193	1.048	87,85	61,04
Брашно и пелете од луцерке (Алфалфа)	24	0	0	0	0	0	2	0	7.260	2.639	36,35	181,70
Бросква, сточна репа, сено, детелина и сл., за сточну храну	277	638	26	161	764	892	733	1.358	40.918	15.293	37,37	171,20
Мекиње и др. остаци од житарица и легуминозног биља	52.916	55.790	61.953	72.304	66.258	81.738	76.312	68.328	47.476	49.428	104,11	72,66
Материјали биљни и отпаци за исхрану животиња, нн	2.208	2.176	3.081	3.995	1.868	2.009	1.760	110	5.430	773	14,24	34,58
УВОЗ												
Укупно	4.868	1.961	2.944	2.912	1.957	2.214	2.393	2.459	2.381	1.927	80,93	84,49
Слама и плева од житарица, сирови, неприпремљени	6	3	17	38	43	0	1	1	91	1	1,10	3,68
Брашно и пелете од луцерке (Алфалфа)	740	1.684	2.372	1.190	1.472	1.578	1.703	1.608	1.487	824	55,41	52,50
Бросква, сточна репа, сено, детелина и сл., за сточну храну	317	42	302	168	221	272	279	154	309	244	78,96	98,79
Мекиње и др. остаци од житарица и легуминозног биља	3.694	176	186	1.257	108	331	320	508	181	797	440,33	275,21

Материјали биљни и отпаци за исхрану животиња, нн	111	56	67	259	113	33	90	188	313	61	19,49	41,38
САЛДО												
Укупно	50.957	59.226	63.531	73.941	69.054	84.754	78.648	68.045	99.896	67.254		
Слама и плева од житарица, сирови, неприпремљени	394	2.580	1.398	355	2.078	2.329	2.233	707	1.102	1.047		
Брашно и пелете од луцерке (Алфалфа)	-716	-1.684	-2.372	-1.190	-1.472	-1.578	-1.701	-1.608	5.773	1.815		
Бросква, сточна репа, сено, детелина и сл., за сточну храну	-40	596	-276	-7	543	620	454	1.204	40.609	15.049		
Мекиње и др. остаци од житарица илегуминозног биља	49.222	55.614	61.767	71.047	66.150	81.407	75.992	67.820	47.295	48.631		
Материјали биљни и отпаци за исхрану животиња, нн	2.097	2.120	3.014	3.736	1.755	1.976	1.670	-78	5.117	712		

Извор: РЗС

Прилог 1.9.4: Спољнотрговинска размена крмног биља (000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/Ø18-22
ИЗВОЗ												
Укупно	6.507	7.441	7.785	8.903	8.447	9.976	9.865	11.906	25.493	12.772	50,10	97,22
Слама и плева од житарица, сирови, неприпремљени	58	190	154	53	212	175	163	108	226	88	38,94	49,77
Брашно и пелете од луцерке (Алфалфа)	6	0	0	0	0	0	1	0	2.138	690	32,27	161,29
Бросква, сточна репа, сено, детелина и сл., за сточну храну	55	115	2	42	83	90	91	223	11.416	3.814	33,41	160,21
Мекиње и др. остаци од житарица и легуминозног биља	6.145	6.861	7.271	8.341	7.928	9.458	9.358	11.533	10.153	7.918	77,99	81,75
Материјали биљни и отпаци за исхрану животиња, нн	243	275	358	467	224	253	252	42	1.560	262	16,79	56,20
УВОЗ												
Укупно	2.307	584	763	682	564	810	840	753	1.128	999	88,56	121,98
Слама и плева од житарица, сирови, неприпремљени	7	7	12	4	5	0	1	2	18	4	22,22	76,92
Брашно и пелете од луцерке (Алфалфа)	161	342	500	260	322	353	378	363	502	288	57,37	75,08
Бросква, сточна репа, сено, детелина и сл., за сточну храну	167	31	131	43	88	104	118	87	222	166	74,77	134,09
Мекиње и др. остаци од житарица и	1.915	171	89	290	108	152	90	175	221	416	188,24	278,82

легуминозног биља													
Материјали биљни и отпаци за исхрану животиња, нн	57	33	31	85	41	201	253	126	165	125	75,76	79,52	
САЛДО													
Укупно	4.200	6.857	7.022	8.221	7.883	9.166	9.025	11.153	24.365	11.773			
Слама и плева од житарица, сирови, неприпремљени	51	183	142	49	207	175	162	106	208	84			
Брашно и пелете од луцерке (Алфалфа)	-155	-342	-500	-260	-322	-353	-377	-363	1.636	402			
Бросква, сточна репа, сено, детелина и сл., за сточ. храну	-112	84	-129	-1	-5	-14	-27	136	11.194	3.648			
Мекиње и др. остаци од житарица и легуминозног биља	4.230	6.690	7.182	8.051	7.820	9.306	9.268	11.358	9.932	7.502			
Материјали биљни и отпаци за исхрану животиња, нн	186	242	327	382	183	52	-1	-84	1.395	137			

Извор: РЗС

2. СТОЧАРСКА ПРОИЗВОДЊА

2.1 Говеђе месо

Прилог 2.1.1: Број газдинстава и грла према величини стада говеда; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породична газдинства			
	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
1-2	32.219	4,4	21.094	29,5	32.207	4,8	21.087	29,6
3-9	163.720	22,6	31.550	44,2	163.627	24,4	31.534	44,2
10-19	145.845	20,1	10.931	15,3	145.634	21,7	10.915	15,3
20-29	85.808	11,8	3.629	5,1	85.537	12,8	3.618	5,1
30-49	91.824	12,7	2.474	3,5	91.511	13,7	2.466	3,5
50-99	82.670	11,4	1.251	1,8	81.578	12,2	1.236	1,7
100 и више	123.322	17,0	470	0,7	69.769	10,4	411	0,6
Укупно	725.408	100,0	71.399	100,0	669.863	100,0	71.267	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 2.1.2: Број говеда (000); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Говеда, укупно	920	916	893	899	878	898	886	860	800	725	90,63	83,87
Говеда до 1 године старости	294	297	271	281	264	264	260	246	228	199	87,28	78,84
за клање	24	28	15	25	22	19	19	26	25	19	76,00	85,59
остала мушка	164	150	158	156	150	146	144	134	118	102	86,44	73,70
остала женска	106	120	98	100	92	99	98	86	84	78	92,86	84,97
Говеда од 1 до 2 године старости	124	125	150	140	108	142	140	142	148	133	89,86	97,79
Мушка грла	40	41	54	46	51	58	58	51	63	63	100,00	112,10
Јунице за приплод	78	81	91	90	53	76	74	79	65	61	93,85	87,90
Јунице за клање	6	3	5	4	5	8	8	12	20	9	45,00	84,91
Говеда старости 2 и више година	502	493	472	477	506	492	486	472	424	394	92,92	82,77
Мушка грла	8	12	9	10	16	12	12	21	18	22	122,22	139,24
Јунице за приплод	34	25	25	31	55	45	45	29	17	17	100,00	44,50
Јунице за клање	1	1	1	1	2	1	1	3	4	2	50,00	90,91
Краве укупно	460	455	438	436	434	434	429	419	384	353	91,93	84,05
-Музне краве	437	430	426	429	423	423	417	408	374	336	89,84	82,15

Извор: РЗС

Прилог 2.1.3: Биланс броја говеда (000); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Број на почетку године	913	920	916	893	899	878	898	886	860	800	93,02	90,48
Приплод	381	374	350	349	347	348	343	335	288	265	92,01	79,77
Увоз ¹⁾	1	2	1	3	8	9	11	7	12	14	116,67	148,94
Извоз ¹⁾	33	64	34	48	35	34	43	39	29	26	89,66	72,22
Заклано	320	302	324	284	325	289	309	316	317	314	99,05	100,90
Угинуло	22	15	16	14	15	15	14	14	13	14	107,69	98,59
Број на крају године	920	916	893	899	878	898	886	860	800	725	90,63	83,87

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.1.4: Прираст и домаћа производња говеђег меса (000 t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Прираст у живој маси	155	155	152	153	152	155	153	150	142	134	94,37	89,10
Укупно заклана стока на територији ¹⁾	73	70	75	66	76	67	69	72	76	77	101,32	106,94
Бруто домаћа производња ²⁾	78	81	82	76	81	73	78	80	81	82	101,23	104,33
Производња меса ³⁾	73	77	77	71	76	71	75	77	79	79	100,00	104,50
Заклана стока у кланицама (нето маса закланих животиња)	37	40	42	45	45	47	47	48	44	43	97,73	93,07

¹⁾ Укључена увезена жива стока, искључена извезена жива стока; нето маса.

²⁾ Укључена извезена жива стока, искључена увезена жива стока; нето маса.

³⁾ Бруто домаћа производња без сирових масноћа.

Извор: РЗС

Прилог 2.1.5: Клање говеда и просечна маса закланих грла; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Укупно (000 грла)	320	302	324	284	325	289	309	316	317	314	99,05	100,90
У кланицама (000 грла)	151	162	170	178	173	173	172	181	164	160	97,56	92,70
Просечна бруто маса закланих грла у кланицама (kg)	468	473	478	490	495	511	521	510	513	515	100,39	100,98
Просечна нето маса закланих грла у кланицама (kg)	244	247	248	253	257	269	275	267	268	269	100,37	100,67

Извор: РЗС

Прилог 2.1.6: Спољнотрговинска размена говеђег меса (t, еквивалент масе трупа); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	1.049	1.645	1.650	1.774	4.232	3.446	3.531	3.799	5.348	5.237	97,92	128,64
Живе животиње ¹⁾	166	251	231	453	1.554	1.184	1.679	1.595	2.361	2.695	114,15	160,93
Месо	631	1.226	1.222	1.098	2.399	1.937	1.522	1.859	2.634	2.219	84,24	107,19
Месне прерађевине	252	168	197	223	279	325	330	345	353	323	91,50	98,96

ИЗВОЗ

Укупно	7.060	12.925	9.136	14.181	14.079	11.739	15.900	21.284	18.005	13.794	76,61	85,14
Живе животиње ¹⁾	5.119	11.307	6.724	10.154	6.532	6.883	10.366	16.471	12.381	11.366	91,80	107,97
Месо	1.646	1.351	2.068	3.580	6.474	3.785	4.580	3.821	4.017	1.482	36,89	32,68
Месне прерађевине	295	267	344	447	1.073	1.071	954	992	1.607	946	58,87	83,03
САЛДО												
Укупно	6.011	11.280	7.486	12.407	9.847	8.293	12.369	17.485	12.657	8.557		
Живе животиње	4.953	11.056	6.493	9.701	4.978	5.699	8.687	14.876	10.020	8.671		
Месо	1.015	125	846	2.482	4.075	1.848	3.058	1.962	1.383	-737		
Месне прерађевине	43	99	147	224	794	746	624	647	1.254	623		

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.1.7: Спољнотрговинска размена говеђег меса (000 EUR, еквивалент масе трупа); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	4.699	7.262	6.605	7.825	18.520	17.436	18.507	14.509	24.539	27.105	110,46	144,93
Живе животиње ¹⁾	902	1.869	539	2.206	8.235	7.526	10.164	4.556	7.815	9.901	126,69	129,27
Месо	2.306	4.684	4.773	4.378	8.932	8.176	6.596	7.967	14.100	14.227	100,90	155,42
Месне прерађевине	1.491	709	1.293	1.241	1.353	1.734	1.747	1.986	2.624	2.977	113,45	157,61
ИЗВОЗ												
Укупно	30.350	48.605	34.217	52.844	58.055	43.809	56.877	50.116	56.536	43.809	77,49	82,54
Живе животиње ¹⁾	22.176	42.247	25.502	38.295	26.764	26.465	37.090	34.431	34.173	33.429	97,82	105,17
Месо	6.610	5.082	7.776	13.138	29.108	14.847	17.234	13.156	18.656	7.122	38,18	38,29
Месне прерађевине	1.564	1.276	939	1.411	2.183	2.497	2.553	2.529	3.707	3.258	87,89	120,94
САЛДО												
Укупно	25.651	41.343	27.612	45.019	39.535	26.373	38.370	35.607	31.997	16.704		
Живе животиње	21.274	40.378	24.963	36.089	18.529	18.939	26.926	29.875	26.358	23.528		
Месо	4.304	398	3.003	8.760	20.176	6.671	10.638	5.189	4.556	-7.105		
Месне прерађевине	73	567	-354	170	830	763	806	543	1.083	281		

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.1.8: Биланс говеђег меса (еквивалент масе трупа) (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Бруто домаћа производња ¹⁾	78.445	80.773	81.863	75.638	80.598	72.648	77.612	79.670	81.481	81.759	100,34	104,28
Увоз живих животиња ²⁾	166	251	231	453	1.554	1.184	1.679	836	1.231	1.408	114,38	108,57
Извоз живих животиња ²⁾	5.119	11.307	6.724	10.154	6.532	6.883	10.366	8.637	6.457	5.940	91,99	76,40
Нето домаћа производња ³⁾	73.492	69.717	75.370	65.937	75.619	66.949	68.925	71.869	76.255	77.228	101,28	107,38
Увоз меса ⁴⁾	1.050	1.765	2.447	1.694	3.073	2.532	2.253	2.630	3.337	3.163	94,78	114,40
Извоз меса ⁴⁾	2.490	1.754	2.625	4.286	9.100	5.553	6.328	5.435	6.641	2.746	41,35	41,53
Домаћа потрошња	72.052	69.728	75.192	63.345	69.592	63.927	64.850	69.064	72.951	77.645	106,43	114,05
Потрошња по становнику (kg)	10,1	9,8	10,6	9,0	9,9	9,2	9,4	10,1	10,9	11,7	107,18	118,24
Стопа самопокрића	109	116	109	119	116	114	120	115	112,0	105,0	93,75	91,02

¹⁾ Укључена извезена жива стока, искључена увезена жива стока, нето маса.

²⁾ По специјалном систему трговине.

³⁾ Бруто домаћа производња минус извезена жива стока + увезена жива стока (укупно заклана стока на територији).

⁴⁾ Обрачунато на основу увоза и извоза меса и месних прерађевина и специфичних коефицијената за посматране тарифне линије.

Извор: РЗС; МПШВ

Прилог 2.1.9: Просечне годишње откупне цене говеда за клање; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Откупне цене у RSD/kg												
Телад за клање	324,65	328,33	316,91	322,82	333,16	351,15	338,95	354,89	419,43	514,05	122,56	142,98
Јунад за клање	222,96	220,48	219,30	217,18	236,56	220,75	201,53	226,07	297,80	317,37	106,57	134,17
Краве за клање	148,13	144,29	130,78	141,20	153,35	140,06	133,07	144,29	198,91	212,81	106,99	138,25
Бикови за клање	217,72	204,50	220,69	207,51	214,97	202,80	183,46	228,66	308,11	323,44	104,98	142,11
Откупне цене у EUR/kg												
Телад за клање	2,77	2,72	2,57	2,66	2,82	2,98	2,88	3,02	3,57	4,38	122,78	143,57
Јунад за клање	1,90	1,83	1,78	1,79	2,00	1,87	1,71	1,92	2,54	2,71	106,76	134,73
Краве за клање	1,26	1,20	1,06	1,16	1,30	1,19	1,13	1,23	1,69	1,81	107,18	138,81
Бикови за клање	1,86	1,69	1,79	1,71	1,82	1,72	1,56	1,94	2,62	2,76	105,16	142,68

Извор: РЗС

2.2 Свињско месо

Прилог 2.2.1: Број газдинстава и грла према величини стада свиња; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породично газдинство			
	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
1-2	133.205	5,9	82.130	42,7	133.196	7,8	82.125	42,7
3-9	326.061	14,4	71.214	37,0	326.001	19,0	71.201	37,0
10-19	324.340	14,3	23.813	12,4	324.232	18,9	23.806	12,4
20-49	327.217	14,5	11.437	5,9	326.682	19,0	11.420	5,9
50-99	145.734	6,4	2.176	1,1	145.022	8,4	2.167	1,1
100-199	126.444	5,6	946	0,5	123.014	7,2	922	0,5
200-399	104.950	4,6	399	0,2	103.420	6,0	393	0,2
400 и више	775.754	34,3	326	0,2	236.709	13,8	264	0,1
Укупно	2.263.705	100,0	192.441	100,0	1.718.276	100,0	192.298	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 2.2.2: Број свиња (000); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Свиње, укупно	3.236	3.284	3.021	2.911	2.782	2.903	2.983	2.868	2.669	2.141	80,22	75,36
Прасад до 20 kg	953	1.068	927	945	917	965	980	930	880	657	74,66	70,31
Свиње од 20-49 kg	715	658	664	579	549	584	594	573	512	323	63,09	57,43
Товне свиње масе 50 и више kg	1.042	1.058	943	915	849	886	938	932	876	830	94,75	92,61
50-79 kg	450	389	374	352	325	337	337	353	313	253	80,83	75,98
80-109 kg	312	329	286	305	267	266	313	298	290	301	103,79	104,95
110 и више kg	280	339	284	259	257	283	288	281	273	276	101,10	99,86
Приплодне свиње масе 50 и више kg	526	501	487	471	467	467	472	434	399	331	82,96	73,92
Мушка назимад	39	28	33	23	23	25	28	14	12	15	125,00	73,53
Женска назимад укупно	118	91	78	77	80	67	78	66	69	54	78,26	75,00
-од тога супрасне назимице	33	25	23	20	28	23	29	20	23	17	73,91	69,11
Нерастови	23	28	20	20	21	25	19	22	17	12	70,59	57,69
Крмаче укупно	346	354	356	350	343	350	346	331	301	250	83,06	74,81
- од тога супрасне крмаче	171	149	143	157	154	171	151	135	134	63	47,01	42,28

Извор: РЗС

Прилог 2.2.3: Биланс броја свиња (000); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Број на почетку године	3.144	3.236	3.284	3.021	2.911	2.782	2.903	2.983	2.868	2.667	92,99	92,30
Приплод	5.668	5.763	5.824	5.725	5.611	5.733	5.670	5.415	4.936	4.091	82,88	74,75
Увоз ¹⁾	330	217	77	123	252	160	163	246	327	288	88,07	125,44
Извоз ¹⁾	26	46	28	23	22	16	0	0	0	0	/	/
Заклано	5.657	5.654	5.853	5.706	5.745	5.538	5.502	5.536	5.250	4.620	88,00	83,78
Угинуло	223	232	283	229	224	218	251	240	215	285	132,56	124,13
Број на крају године	3.236	3.284	3.021	2.911	2.782	2.903	2.983	2.868	2.667	2.141	80,28	75,37

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.2.4: Прираст и домаћа производња свињског меса (000 t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Прираст у живој маси	400	415	434	437	431	441	445	428	416	392	94,23	90,70
Укупно заклана стока на територији ¹⁾	320	324	342	344	345	329	331	340	330	318	96,36	94,93
Бруто домаћа производња ²⁾	294	314	339	338	334	325	326	335	323	312	96,59	94,95
Производња меса ³⁾	258	278	301	307	303	298	299	307	299	289	96,66	95,95
Заклана стока у кланицама (нето маса закраних животиња)	151	167	165	156	171	173	171	169	139	136	97,84	82,62

¹⁾ Укључена увезена жива стока, искључена извезена жива стока; нето маса.

²⁾ Укључена извезена жива стока, искључена увезена жива стока; нето маса.

³⁾ Бруто домаћа производња без сирових масноћа.

Извор: РЗС

Прилог 2.2.5: Клање стоке и просечна маса закланих грла; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Укупно (000 грла)	5.657	5.654	5.853	5.706	5.745	5.538	5.502	5.536	5.250	4.620	88,00	83,78
У кланицама (000 грла)	2.031	2.218	2.212	2.079	2.217	2.219	2.176	2.190	1.812	1.776	98,01	83,66
Просечна бруто маса закланих грла у кланицама (kg)	97	98	98	99	101	102	104	102	102	102	100,00	99,80
Просечна нето маса закланих грла у кланицама (kg)	74	75	74	75	77	78	78	77	77	77	100,00	99,48

Извор: РЗС

Прилог 2.2.6: Спољнотрговинска размена свињског меса (t, еквивалент масе трупа); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	47.675	34.052	28.107	36.745	45.887	32.514	32.722	41.527	60.106	57.420	95,53	134,94
Живе животиње ¹⁾	26.980	11.664	2.993	7.067	11.309	4.422	4.638	7.235	9.255	8.214	88,75	111,42
Месо	17.443	18.898	21.333	26.026	29.765	21.981	22.427	28.767	44.050	43.178	98,02	146,87
Месне прерађевине	3.252	3.490	3.781	3.652	4.813	6.111	5.657	5.525	6.801	6.028	88,63	104,27
ИЗВОЗ												
Укупно	19.694	15.571	9.392	12.888	11.311	11.379	12.013	9.902	8.685	5.694	65,56	53,42
Живе животиње ¹⁾	708	801	802	652	598	537	0	0	0	0	#DIV/0!	0,00
Месо	16.017	12.063	6.322	7.492	5.166	3.444	964	1.189	759	404	53,23	17,53
Месне прерађевине	2.969	2.707	2.268	4.744	5.547	7.398	11.049	8.713	7.926	5.290	66,74	65,09
САЛДО												
Укупно	-27.981	-18.481	-18.715	-23.857	-34.576	-21.135	-20.709	-31.625	-51.421	-51.726		
Живе животиње	-26.272	-10.863	-2.191	-6.415	-10.711	-3.885	-4.638	-7.235	-9.255	-8.214		
Месо	-1.426	-6.835	-15.011	-18.534	-24.599	-18.537	-21.463	-27.578	-43.291	-42.774		
Месне прерађевине	-283	-783	-1.513	1.092	734	1.287	5.392	3.188	1.125	-738		

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.2.7: Спољнотрговинска размена свињског меса (000 EUR, еквивалент масе трупа); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	102.847	71.869	65.253	88.953	104.932	95.255	98.256	99.640	171.321	218.268	127,40	191,66
Живе животиње ¹⁾	47.501	19.125	6.192	12.954	22.881	12.961	13.558	13.473	22.418	33.301	148,55	195,22
Месо	41.659	38.913	44.195	61.058	63.331	56.668	58.075	60.235	113.896	147.912	129,87	209,98
Месне прерађевине	13.687	13.831	14.866	14.941	18.720	25.626	26.623	25.932	35.007	37.055	105,85	140,46
ИЗВОЗ												
Укупно	56.115	36.207	23.110	35.048	30.929	30.605	28.979	26.934	27.958	24.386	87,22	83,86
Живе животиње ¹⁾	1.478	1.551	1.606	1.524	1.402	1.138	0	0	0	0	/	/
Месо	44.005	25.073	13.366	16.676	11.199	7.219	1.733	2.802	2.767	1.476	53,34	28,69
Месне прерађевине	10.632	9.583	8.138	16.848	18.328	22.248	27.246	24.132	25.191	22.910	90,95	97,78
САЛДО												
Укупно	-46.732	-35.662	-42.143	-53.905	-74.003	-64.650	-69.277	-72.706	-143.363	-193.882		
Живе животиње	-46.023	-17.574	-4.586	-11.430	-21.479	-11.823	-13.558	-13.473	-22.418	-33.301		
Месо	2.346	-13.840	-30.829	-44.382	-52.132	-49.449	-56.342	-57.433	-111.129	-146.436		
Месне прерађевине	-3.055	-4.248	-6.728	1.907	-392	-3.378	623	-1.800	-9.816	-14.145		

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.2.8: Биланс свињског меса (еквивалент масе трупа) (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Бруто домаћа производња ¹⁾	294.092	313.603	339.314	337.877	334.200	325.002	326.366	334.976	322.552	312.272	96,81	95,03
Увоз живих животиња ²⁾	26.980	11.664	2.993	7.067	11.309	4.422	4.638	5.445	6.954	6.191	89,03	94,47
Извоз живих животиња ²⁾	708	801	802	652	598	537	0	0	0	0	/	/
Нето домаћа производња ³⁾	320.363	324.466	341.505	344.292	344.911	328.887	331.003	340.421	329.507	318.462	96,65	95,08
Увоз меса ⁴⁾	35.619	35.775	23.374	47.180	56.090	66.017	50.734	60.302	69.791	75.703	108,47	124,95
Извоз меса ⁴⁾	28.247	22.301	15.310	21.488	19.688	18.041	16.037	15.269	14.353	11.843	82,51	71,01
Домаћа потрошња	327.735	337.940	349.568	369.985	381.313	376.863	365.701	385.454	384.945	382.321	99,32	100,91
Потрошња по становнику (kg)	45,8	47,5	49,4	52,6	54,5	54,1	52,8	56,1	57,6	57,6	100,01	104,66
Стопа самопокрића	90	93	97	91	88	86	89	87	84	82	97,70	94,40

¹⁾ Укључена извезена жива стока, искључена увезена жива стока, нето маса.

²⁾ По специјалном систему трговине.

³⁾ Бруто домаћа производња минус извезена жива стока + увезена жива стока (укупно заклана стока на територији).

⁴⁾ Обрачунато на основу увоза и извоза меса и месних прерађевина и специфичних коефицијената за посматране тарифне линије.

Извор: РЗС; МПШВ

Прилог 2.2.9: Просечне годишње цене произвођача (откупне цене); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Откупне цене у RSD/kg												
Прасад за клање	254,87	203,27	190,56	235,50	228,54	232,15	228,25	205,81	275,26	375,81	136,53	160,60
Товљене свиње до 110 kg	174,62	148,64	140,65	165,47	144,48	150,98	152,69	150,38	206,93	247,15	119,44	153,42
Остале свиње за клање преко 110 kg	165,33	135,20	126,03	151,89	139,66	141,07	146,96	143,86	197,14	237,48	120,46	154,47
Откупне цене у EUR/kg												
Прасад за клање	2,17	1,68	1,55	1,94	1,93	1,97	1,94	1,75	2,34	3,21	136,77	161,27
Товљене свиње до 110 kg	1,49	1,23	1,14	1,36	1,22	1,28	1,30	1,28	1,76	2,11	119,65	154,04
Остале свиње за клање преко 110 kg	1,41	1,12	1,02	1,25	1,18	1,20	1,25	1,22	1,68	2,03	120,68	155,09

Извор: РЗС

2.3 Овчије месо и козе

Прилог 2.3.1: Број газдинстава и грла према величини стада оваца и коза; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породично газдинство			
	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
ОВЦЕ								
1-2	6.285	0,4	3.521	3,8	6.284	0,4	3.520	3,8
3-9	239.240	14,1	40.456	43,2	239.213	14,1	40.451	43,2
10-19	394.355	23,2	30.568	32,6	394.173	23,3	30.555	32,7
20-49	382.907	22,5	13.269	14,2	381.875	22,6	13.239	14,1
50-99	253.787	14,9	3.836	4,1	252.326	14,9	3.813	4,1
100-199	180.944	10,6	1.372	1,5	179.117	10,6	1.359	1,5
200-499	153.580	9,0	537	0,6	148.993	8,8	522	0,6
500 и више	91.584	5,4	114	0,1	90.209	5,3	112	0,1
Укупно	1.702.682	100,0	93.673	100,0	1.692.190	100,0	93.571	100,0
КОЗЕ								
1-2	7.235	4,8	5.896	24,3	7.230	4,9	5.893	24,3
3-9	72.152	48,2	15.159	62,4	72.105	48,9	15.150	62,5
10-19	29.241	19,6	2.288	9,4	29.177	19,8	2.283	9,4

20-49	20.650	13,8	729	3,0	20.521	13,9	725	3,0
50-99	9.599	6,4	146	0,6	9.539	6,5	145	0,6
100-199	5.391	3,6	42	0,2	5.061	3,4	40	0,2
200-499	5.290	3,5	17	0,1	3.778	2,6	13	0,1
500 и више	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Укупно	149.558	100,0	24.277	100,0	147.411	100,0	24.249	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 2.3.2: Број газдинстава и грла оваца и коза према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породично газдинство			
	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
ОВЦЕ								
< 0,5 ha	27.013	1,6	2.583	2,8	26.032	1,5	2.577	2,8
≥ 0,5 ha - < 1 ha	44.984	2,6	4.900	5,2	44.978	2,7	4.899	5,2
≥ 1 ha - < 2 ha	113.174	6,6	10.898	11,6	112.365	6,6	10.892	11,6
≥ 2 ha - < 5 ha	391.811	23,0	30.591	32,7	391.532	23,1	30.582	32,7
≥ 5 ha - < 10 ha	471.808	27,7	26.967	28,8	471.422	27,9	26.955	28,8
≥ 10 ha - < 20 ha	354.706	20,8	13.122	14,0	353.449	20,9	13.108	14,0
≥ 20 ha - < 30 ha	109.988	6,5	2.624	2,8	108.984	6,4	2.613	2,8
≥ 30 ha - < 50 ha	87.935	5,2	1.303	1,4	86.785	5,1	1.291	1,4
≥ 50 ha - < 100 ha	57.372	3,4	503	0,5	55.851	3,3	488	0,5
≥ 100 ha	43.891	2,6	182	0,2	40.792	2,4	166	0,2
Укупно	1.702.682	100,0	93.673	100,0	1.692.190	100,0	93.571	100,0
КОЗЕ								
< 0,5 ha	9.132	6,1	1.693	7,0	9.120	6,2	1.692	7,0
≥ 0,5 ha - < 1 ha	11.265	7,5	2.513	10,4	11.259	7,6	2.512	10,4
≥ 1 ha - < 2 ha	20.333	13,6	4.014	16,5	20.182	13,7	4.012	16,5
≥ 2 ha - < 5 ha	42.798	28,6	7.702	31,7	42.774	29,0	7.699	31,7
≥ 5 ha - < 10 ha	31.701	21,2	4.994	20,6	31.690	21,5	4.991	20,6
≥ 10 ha - < 20 ha	17.854	11,9	2.359	9,7	17.671	12,0	2.357	9,7
≥ 20 ha - < 30 ha	6.283	4,2	571	2,4	6.137	4,2	567	2,3
≥ 30 ha - < 50 ha	5.376	3,6	268	1,1	4.559	3,1	264	1,1
≥ 50 ha - < 100 ha	2.226	1,5	123	0,5	2.155	1,5	119	0,5
≥ 100 ha	2.590	1,7	40	0,2	1.864	1,3	36	0,1
Укупно	149.558	100,0	24.277	100,0	147.411	100,0	24.249	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 2.3.3: Број оваца и коза (000); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Овце, укупно	1.748	1.789	1.665	1.704	1.712	1.642	1.685	1.695	1.721	1.717	99,77	101,54
Јагњад и шиљежад до 1 године старости	377	396	343	328	334	359	410	423	429	419	97,67	107,16
Овце 1 и више година старости	1.371	1.393	1.322	1.376	1.378	1.283	1.274	1.272	1.291	1.298	100,54	99,88
Овце за приплод укупно	1.266	1.287	1.231	1.287	1.264	1.197	1.178	1.186	1.211	1.210	99,92	100,23
од тога музне	155	129	139	92	126	77	58	62	56	69	123,21	91,03
Остале овце	105	106	91	89	114	86	96	86	80	87	108,75	94,16
Козе, укупно	219	203	200	183	196	191	202	195	192	147	76,56	75,31
Козе до 1 године старости	48	35	38	35	43	41	45	44	43	33	76,74	76,39
Козе 1 и више година старости	171	168	162	147	153	150	157	151	149	114	76,51	75,00
Козе јарене	138	128	132	122	138	126	127	125	118	89	75,42	70,19
Козе припуштене први пут	19	26	18	14	11	14	20	16	21	14	66,67	85,37
Остале козе	13	15	12	12	3	10	11	10	10	12	120,00	136,36

Извор: РЗС

Прилог 2.3.4: Биланс броја оваца (000); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Број на почетку године	1.616	1.748	1.789	1.665	1.704	1.712	1.642	1.685	1.695	1.721	101,53	101,98
Приплод	1.645	1.702	1.600	1.674	1.643	1.556	1.531	1.542	1.575	1.573	99,87	100,23
Увоз ¹⁾	0	0	1	5	8	3	2	2	2	4	200,00	117,65
Извоз ¹⁾	66	117	66	57	66	75	100	192	129	110	85,27	97,86
Заклано	1.387	1.493	1.630	1.552	1.541	1.517	1.356	1.306	1.387	1.436	103,53	101,03
Угинуло	62	51	29	30	37	36	35	35	36	35	97,22	97,77
Број на крају године	1.748	1.789	1.665	1.704	1.712	1.642	1.685	1.695	1.721	1.717	99,77	101,54

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.3.5: Прираст и домаћа производња овчијег меса (000 t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Прираст у живој маси	63	65	58	63	64	63	64	65	66	64	96,97	99,38
Укупно заклана стока на територији ¹⁾	27	30	33	30	32	34	30	28	29	30	103,45	98,04
Бруто домаћа производња ²⁾	28	31	34	31	33	35	32	31	31	32	103,23	98,77
Производња меса ³⁾	27	30	34	30	32	34	31	31	31	32	103,23	100,63
Заклана стока у кланицама (нето маса закланих животиња)	1	1	1	2	2	2	2	4	4	3	75,00	107,14

¹⁾ Укључена увезена жива стока, искључена извезена жива стока; маса закланих животиња.

²⁾ Укључена извезена жива стока, искључена увезена жива стока; маса закланих животиња.

³⁾ Бруто домаћа производња без сирових масноћа.

Извор: РЗС

Прилог 2.3.6: Клање оваца и просечна маса закланих грла; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Укупно (000 грла)	1.387	1.493	1.630	1.552	1.541	1.517	1.356	1.306	1.387	1.436	103,53	101,03
У кланицама (000 грла)	72	70	78	104	118	136	145	219	229	204	89,08	120,43
Просечна бруто маса закланих грла у кланицама (kg)	34	34	34	33	32	32	34	33	33	33	100,00	100,61
Просечна нето маса закланих грла у кланицама (kg)	18	18	18	17	17	17	17	17	17	17	100,00	100,00

Извор: РЗС

Прилог 2.3.7: Спољнотрговинска размена овчијег меса (t, еквивалент масе трупа); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	63	49	198	259	321	238	125	94	82	207	252,44	120,35
Живе животиње ¹⁾	2	2	22	114	184	72	48	88	68	194	285,29	210,87
Месо	61	46	175	144	136	166	77	6	14	12	85,71	15,04
Месне прерађевине	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	/	500,00
ИЗВОЗ												
Укупно	1.216	1.639	1.169	1.125	1.269	1.431	1.894	6.894	5.214	3.946	75,68	118,13
Живе животиње ¹⁾	1.092	1.594	1.135	1.058	1.192	1.382	1.809	6.546	4.506	3.593	79,74	116,39
Месо	124	45	34	67	56	49	84	342	708	353	49,86	142,45
Месне прерађевине	0	0	0	0	21	0	1	6	0	0	/	/
САЛДО												
Укупно	1.153	1.590	971	866	948	1.193	1.769	6.800	5.132	3.739		
Живе животиње	1.090	1.592	1.113	944	1.008	1.310	1.761	6.458	4.438	3.399		
Месо	63	-1	-141	-77	-80	-117	7	336	694	341		
Месне прерађевине	0	-1	-1	-1	20	0	1	6	0	-1		

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.3.8: Спољнотрговинска размена овчијег меса (000 EUR, еквивалент масе трупа); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	308	315	1.000	1.197	2.006	1.566	591	212	484	647	133,68	66,58
Живе животиње ¹⁾	6	72	161	484	1.291	557	204	145	240	431	179,58	88,43
Месо	298	239	834	711	713	1.007	385	65	241	211	87,55	43,76
Месне прерађевине	4	4	5	2	2	2	2	2	3	5	166,67	227,27
ИЗВОЗ												
Укупно	5.146	7.184	5.743	5.529	6.647	6.659	8.989	17.939	18.977	14.361	75,68	121,27
Живе животиње ¹⁾	4.617	6.984	5.589	5.229	6.364	6.437	8.613	15.935	14.397	11.658	80,98	112,65
Месо	526	199	154	300	275	222	374	1.997	4.580	2.703	59,02	181,46
Месне прерађевине	3	1	0	0	8	0	2	7	0	0	#DIV/0!	0,00
САЛДО												
Укупно	4.838	6.869	4.743	4.332	4.641	5.093	8.398	17.727	18.493	13.714		
Живе животиње	4.611	6.912	5.428	4.745	5.073	5.880	8.409	15.790	14.157	11.227		
Месо	228	-40	-680	-411	-438	-785	-11	1.932	4.339	2.492		
Месне прерађевине	-1	-3	-5	-2	6	-2	0	5	-3	-5		

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.3.9: Биланс овчијег меса (еквивалент масе трупа) (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Бруто домаћа производња ¹⁾	27.907	31.211	34.394	30.576	33.064	34.861	31.640	31.268	30.874	32.047	103,80	99,09
Увоз живих животиња ²⁾	2	2	22	114	184	72	48	45	35	98	280,00	127,60
Извоз живих животиња ²⁾	1.092	1.594	1.135	1.058	1.192	1.382	1.809	3.374	2.321	1.825	78,63	90,54
Нето домаћа производња ³⁾	26.816	29.620	33.281	29.632	32.055	33.550	29.878	27.939	28.588	30.320	106,06	99,73
Увоз меса	61	44	175	144	136	166	77	6	14	12	85,71	15,04
Извоз меса	123	45	34	67	56	49	84	342	708	353	49,86	142,45
Домаћа потрошња	26.754	29.619	33.422	29.709	32.135	33.667	29.871	27.603	27.894	29.979	107,47	99,16
Потрошња по становнику (kg)	3,7	4,2	4,7	4,2	4,6	4,8	4,3	4,0	4,2	4,5	108,23	102,95
Стопа самопокрића	104	105	103	103	104	104	106	113	111	107	96,58	99,49

¹⁾ Укључена извезена жива стока, искључена увезена жива стока, нето маса;

²⁾ По специјалном систему трговине

³⁾ Бруто домаћа производња - извезена жива стока+ увезена жива стока (укупно заклана стока на територији)

Извор: РЗС; МПШВ

Прилог 2.3.10: Просечне годишње цене произвођача (откупне цене); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Откупне цене у RSD/kg												
Јагњад	251,39	260,41	259,10	250,54	249,13	241,14	217,16	237,93	319,34	368,63	115,43	145,74
Шилежад	244,94	235,92	223,88	226,14	194,59	171,68	175,69	200,58	281,58	259,93	92,31	126,90
Овце	121,03	115,25	116,19	117,24	116,94	110,84	112,91	116,94	141,22	164,64	116,58	137,46
Откупне цене у EUR/kg												
Јагњад	2,14	2,16	2,10	2,06	2,11	2,05	1,85	2,02	2,72	3,14	115,64	146,34
Шилежад	2,09	1,95	1,82	1,86	1,65	1,46	1,49	1,71	2,40	2,22	92,47	127,41
Овце	1,03	0,95	0,94	0,97	0,99	0,94	0,96	0,99	1,20	1,40	116,79	138,03

Извор: РЗС

2.4 Живинско месо и јаја

Прилог 2.4.1: Број газдинстава и грла живине према величини јата; 2023.

Укупно живина				
	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
1-49	3.462.199	16,0	195.992	89,0
50-99	1.187.450	5,5	19.722	9,0
100-300	449.532	2,1	3.350	1,5
300-500	90.752	0,4	264	0,1
500-1.000	89.081	0,4	147	0,1
1.000-3.000	362.810	1,7	216	0,1
3.000-5.000	514.777	2,4	139	0,1
5.000 и више	15.448.092	71,5	504	0,2
Укупно	21.604.693	100,0	220.334	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 2.4.2: Број газдинстава и грла живине, бројлера и кока носиља према величини јата; 2023.

	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
	Бројлери				Коке носиље			
1-49	429.484	3,4	19.933	79,6	2.597.329	34,7	167.745	95,0
50-99	204.587	1,6	3.679	14,7	401.300	5,4	7.211	4,1
100-300	92.367	0,7	733	2,9	146.837	2,0	1.132	0,6
300-500	22.960	0,2	70	0,3	42.511	0,6	128	0,1
500-1.000	33.420	0,3	56	0,2	37.860	0,5	64	0,0
1.000-3.000	172.110	1,4	101	0,4	175.437	2,3	110	0,1
3.000-5.000	316.807	2,5	86	0,3	158.850	2,1	42	0,0
5.000 и више	11.197.096	89,8	395	1,6	3.929.518	52,5	98	0,1
Укупно	12.468.831	100,0	25.053	100,0	7.489.642	100,0	176.530	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 2.4.3: Број живине (000); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Укупно	17.167	17.450	16.242	16.338	16.232	15.780	15.249	15.348	14.817	14.278	96,36	92,20
Бројлери	5.949	5.382	4.545	4.981	4.877	5.212	5.082	5.280	5.216	5.143	98,60	100,19
Остала грла подврсте домаћа кокош	10.650	11.538	11.163	10.964	10.807	10.205	9.845	9.842	9.408	8.770	93,22	87,51
Бурке	185	204	159	157	207	88	84	72	69	78	113,04	75,00
Гуске	65	56	71	59	75	48	31	23	22	57	259,09	143,22
Патке	188	152	145	135	166	109	128	103	88	102	115,91	85,86
Остала живина	131	119	159	42	99	119	78	27	13	128	984,62	190,48

Извор: РЗС

Прилог 2.4.4: Биланс броја живине (000); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Број на почетку године	17.860	17.167	17.450	16.242	16.338	16.232	15.780	15.249	15.348	14.817	96,54	93,84
Приплод	58.197	56.964	55.020	52.077	65.478	68.723	68.820	62.345	61.432	65.378	106,42	100,03
Увоз ¹⁾	9.035	9.488	8.860	9.008	8.213	8.569	7.449	7.114	7.224	7.529	104,22	97,60
Извоз ¹⁾	1.010	3.095	2.304	3.056	3.110	3.076	3.056	3.083	2.329	2.026	86,99	69,13
Заклано	64.390	61.133	61.397	56.168	68.689	72.740	71.848	64.586	65.019	69.661	107,14	101,58
Угинуло	2.524	1.942	1.386	1.765	1.998	1.928	1.897	1.718	1.838	1.808	98,37	96,39
Број на крају године	17.167	17.450	16.242	16.338	16.232	15.780	15.249	15.348	14.817	14.278	96,36	92,20

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.4.5: Прираст и домаћа производња живинског меса (000 t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Прираст у живој маси	121	116	117	129	143	156	161	165	168	181	107,74	114,12
Укупно заклана стока на територији ¹⁾	96	86	88	96	106	114	114	111	116	127	109,48	113,19
Бруто домаћа производња ²⁾	94	86	88	95	106	114	115	111	116	128	110,34	113,88
Производња меса ³⁾	94	86	88	95	106	114	115	111	116	128	110,34	113,88
Заклана стока у кланицама (нето маса закланих животиња)	62	66	71	88	94	101	102	101	114	126	110,53	123,05

¹⁾ Укључена увезена жива стока, искључена извезена жива стока; нето маса.

²⁾ Укључена извезена жива стока, искључена увезена жива стока; нето маса.

³⁾ Бруто домаћа производња без сирових масноћа.

Извор: РЗС

Прилог 2.4.6: Клање живине и просечна маса закланих грла; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Укупно (000 грла)	64.390	61.133	61.397	56.168	68.689	72.740	71.848	64.586	65.019	69.661	107,14	101,58
У кланицама (000 грла)	36.969	39.339	41.500	50.670	54.850	59.801	59.064	59.062	64.071	69.227	108,05	116,60
Просечна бруто маса закланих грла у кланицама (kg)	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5	2,6	103,17	107,71
Просечна нето маса закланих грла у кланицама (kg)	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	101,12	104,65

Извор: РЗС

Прилог 2.4.7: Спољнотрговинска размена живинског меса (t, еквивалент масе трупа); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	18.610	14.804	14.862	17.059	18.466	18.192	18.550	19.634	23.316	23.562	101,06	120,02
Живе животиње ¹⁾	2.329	1.552	1.621	1.597	1.554	1.208	816	1.314	1.242	651	52,42	53,06
Месо	13.939	10.249	10.003	11.712	12.762	11.817	12.338	11.934	14.644	14.696	100,36	115,73
Месне прерађевине	2.342	3.003	3.238	3.750	4.150	5.167	5.396	6.386	7.430	8.215	110,57	143,98
ИЗВОЗ												
Укупно	7.822	7.888	7.313	7.886	10.250	9.638	8.914	10.443	8.775	8.630	98,35	89,86
Живе животиње ¹⁾	201	965	1.104	1.120	1.389	1.456	1.583	2.328	1.842	2.256	122,48	131,19
Месо	6.445	6.055	5.400	5.735	7.455	6.622	5.770	6.606	4.968	4.617	92,93	73,47
Месне прерађевине	1.176	868	809	1.031	1.406	1.560	1.561	1.509	1.965	1.757	89,41	109,80
САЛДО												
Укупно	-10.788	-6.916	-7.549	-9.173	-8.216	-8.554	-9.636	-9.191	-14.541	-14.932		
Живе животиње	-2.128	-587	-517	-477	-165	248	767	1.014	600	1.605		
Месо	-7.494	-4.194	-4.603	-5.977	-5.307	-5.195	-6.568	-5.328	-9.676	-10.079		
Месне прерађевине	-1.166	-2.135	-2.429	-2.719	-2.744	-3.607	-3.835	-4.877	-5.465	-6.458		

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.4.8: Спољнотрговинска размена живинског меса (000 EUR, еквивалент масе трупа); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	26.397	23.893	26.222	28.223	30.711	35.348	37.655	43.821	59.925	67.164	112,08	161,87
Живе животиње ¹⁾	8.074	6.663	6.414	6.334	6.855	6.874	6.624	6.595	6.748	6.584	97,57	97,70
Месо	10.000	7.855	9.914	10.736	11.443	13.789	15.048	16.904	26.392	29.579	112,08	176,96
Месне прерађевине ИЗВОЗ	8.323	9.375	9.894	11.153	12.413	14.685	15.983	20.322	26.785	31.001	115,74	171,87
Укупно	13.231	13.235	12.162	13.188	16.390	16.827	16.425	17.549	19.832	20.978	105,78	120,53
Живе животиње ¹⁾	579	1.338	1.625	1.839	2.017	2.030	2.454	2.639	2.423	2.733	112,79	118,18
Месо	9.155	9.284	8.043	8.404	10.278	10.390	9.226	10.297	10.403	10.514	101,07	103,91
Месне прерађевине	3.497	2.613	2.494	2.945	4.095	4.407	4.745	4.613	7.006	7.731	110,35	155,45
САЛДО												
Укупно	-13.166	-10.658	-14.060	-15.035	-14.321	-18.521	-21.230	-26.272	-40.093	-46.186		
Живе животиње	-7.495	-5.325	-4.789	-4.495	-4.838	-4.844	-4.170	-3.956	-4.325	-3.851		
Месо	-845	1.429	-1.871	-2.332	-1.165	-3.399	-5.822	-6.607	-15.989	-19.065		
Месне прерађевине	-4.826	-6.762	-7.400	-8.208	-8.318	-10.278	-11.238	-15.709	-19.779	-23.270		

¹⁾ По специјалном систему трговине.

Извор: РЗС

Прилог 2.4.9: Биланс живинског меса (t, еквивалент масе трупа); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Бруто домаћа производња ¹⁾	94.202	85.594	87.795	95.184	105.668	113.825	114.745	111.245	116.042	127.636	109,99	113,65
Увоз живих животиња ²⁾	2.329	1.552	1.621	1.597	1.554	1.208	816	928	877	459	52,34	42,63
Извоз живих животиња ²⁾	201	965	1.104	1.120	1.389	1.456	1.583	1.645	1.300	1.589	122,23	107,76
Нето домаћа производња ³⁾	96.330	86.182	88.312	95.661	105.505	113.577	113.978	110.528	115.618	126.506	109,42	113,11
Увоз меса	16.585	7.738	3.743	10.819	12.762	11.817	12.338	11.934	14.644	14.696	100,36	115,73
Извоз меса	6.971	6.825	5.363	5.753	7.455	6.622	5.770	6.606	4.968	4.617	92,93	73,47
Домаћа потрошња	105.789	87.095	86.692	100.727	110.812	118.626	120.546	115.856	125.294	136.585	109,01	115,53
Потрошња по становнику (kg)	14,8	12,2	12,3	14,3	15,8	17,0	17,4	16,9	18,7	20,6	109,77	119,77
Стопа самопокрића	89	98	101	94	95	96	95	96	93	93	100,48	98,31

¹⁾ Укључена извезена жива стока, искључена увезена жива стока, нето маса;

²⁾ По специјалном систему трговине

³⁾ Бруто домаћа производња - извезена жива стока+ увезена жива стока (укупно заклана стока на територији)

Извор: РЗС; МПШВ

Прилог 2.4.10: Просечне годишње цене произвођача живине (откупне цене); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Откупне цене у RSD/kg	121,27	112,91	111,98	111,76	104,71	95,57	96,53	112,88	141,74	132,00	93,13	119,69
Откупне цене у EUR/kg	1,03	0,94	0,91	0,92	0,89	0,81	0,82	0,96	1,21	1,13	93,29	120,17

Извор: РЗС

Прилог 2.4.11: Производња конзумних јаја; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Просечан број кокошака носилца (000 грла)	11.488	10.220	9.131	8.852	8.891	8.863	8.510	8.550	7.945	7.735	97,36	90,45
Носивост (јаја/коки носиљи)	165	202	203	199	202	200	200	200	205	196	95,61	97,32
Снесено јаја (000 ком.)	1.891.628	2.060.605	1.852.522	1.758.660	1.796.056	1.774.867	1.705.501	1.710.525	1.631.871	1.517.511	92,99	88,03

Извор: РЗС

Прилог 2.4.12: Просечне годишње цене произвођача конзумних јаја (откупне цене); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD/ком.	8,24	7,79	7,69	8,55	7,70	8,04	7,99	8,22	11,80	13,38	113,39	152,91
Цене у EUR/ком.	0,07	0,06	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,10	0,11	113,59	153,52

Извор: РЗС

2.5 Кравље млеко

Прилог 2.5.1: Број газдинстава и грла према величини стада музних крава; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породична газдинства			
	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
1-2	41.898	12,5	27.695	44,0	41.890	13,0	27.690	44,0
3-9	131.117	39,0	27.834	44,2	131.022	40,6	27.817	44,2
10-19	66.365	19,8	5.140	8,2	66.196	20,5	5.128	8,2
20-29	27.312	8,1	1181	1,9	27.243	8,4	1178	1,9
30-49	26.036	7,7	709	1,1	25.854	8,0	704	1,1
50-99	18.036	5,4	273	0,4	17.827	5,5	270	0,4
100 и више	25.232	7,5	108	0,2	12.719	3,9	85	0,1
Укупно	335.996	100,0	62.940	100,0	322.751	100,0	62.872	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 2.5.2: Број газдинстава и грла према величини КПЗ; 2023.

	Укупно (сва газдинства)				Породична газдинства			
	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)	Број грла	Структура (%)	Број газдинстава	Структура (%)
< 0,5 ha	2.144	0,6	607	1,0	1.827	0,6	604	1,0
≥ 0,5 ha - < 1 ha	3.280	1,0	1.282	2,0	3.280	1,0	1.282	2,0
≥ 1 ha - < 2 ha	9.541	2,8	3.900	6,2	9.526	3,0	3.899	6,2
≥ 2 ha - < 5 ha	45.352	13,5	16.492	26,2	45.333	14,0	16.490	26,2
≥ 5 ha - < 10 ha	80.502	24,0	20.867	33,2	80.463	24,9	20.862	33,2
≥ 10 ha - < 20 ha	84.118	25,0	13.710	21,8	84.101	26,1	13.706	21,8
≥ 20 ha - < 30 ha	32.856	9,8	3.293	5,2	32.837	10,2	3.289	5,2
≥ 30 ha - < 50 ha	25.947	7,7	1.677	2,7	25.694	8,0	1.669	2,7
≥ 50 ha - < 100 ha	21.683	6,5	791	1,3	21.433	6,6	777	1,2
≥ 100 ha	30.573	9,1	321	0,5	18.257	5,7	294	0,5
Укупно	335.996	100,0	62.940	100,0	322.751	100,0	62.872	100,0

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023

Прилог 2.5.3: Производња млека; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Кравље млеко												
Укупан број музених грла (000)	456	432	426	430	425	427	422	406	389	355	91,26	85,79
Помузено млеко, укупно (мил. л)	1.492	1.501	1.504	1.506	1.493	1.509	1.495	1.473	1.425	1.344	94,32	90,87
Помузено млеко (л/музеном грлу)	3.272	3.477	3.531	3.505	3.513	3.535	3.544	3.626	3.665	3.788	103,36	105,91
Овчије млеко												
Укупан број музених грла (000)	197	165	165	133	153	106	67	67	56	71	126,79	79,06
Помузено млеко, укупно (мил. л)	20	19	17	14	18	11	9	10	9	11	122,22	96,49
Помузено млеко (л/музеном грлу)	102	115	100	108	115	103	138	150	161	160	99,38	119,94
Козје млеко ¹⁾												
Укупан број музених грла (000)	126	124	112	103	114	99	119	116	111	87	78,38	77,82
Помузено млеко, укупно (мил. л)	38	44	37	33	34	31	34	34	34	21	61,76	62,87
Помузено млеко (л/музеном грлу)	302	352	328	319	294	315	283	297	303	237	78,22	79,42

¹⁾ На основу података Пописа пољопривреде 2012. године, извршена је ревизија временске серије 2006–2013.

Извор: РЗС

Прилог 2.5.4: Откуп млека и млечних производа; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Свеже млеко (000 л)												
Свеже млеко кравље	793.946	836.704	820.025	836.973	841.884	848.484	874.270	858.360	790.575	757.118	95,77	89,84
Свеже млеко овчије	217	133	185	195	303	279	213	178	202	173	85,78	73,69
Свеже млеко козије	179	232	741	499	706	1.127	740	808	889	923	103,91	108,14
Млечни производи (kg)												
Кајмак/скоруп	7.101	13.673	19.950	20.875	19.726	17.941	8.847	14.130	7.682	12.729	165,70	93,15
Тврди сиреви-качкаваљ, трапист и сл.	1.510	...	1.419	5.089	1.352	...	...	4.710	8.751	4.582	52,36	92,80

Меки сиреви-бели сир у кришкама и др.	48.980	49.605	63.832	68.406	57.450	44.845	41.904	56.905	35.152	32.067	91,22	67,86
Остали млечни производи, без сурутке-масло, павлака и др.	14.324	28.693	37.183	70.046	67.939	63.224	41.365	50.670	31.083	...	/	/

... = не располаже се податком

Извор: РЗС

Прилог 2.5.5: Продаја млечних производа на зеленим пијацама (000 kg); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/Ø18-22
Маслац (бутер)	30	29	37	36	34	39	41	42	49	45	92,24	109,50
Кајмак (скоруп)	2.243	2.184	2.209	2.080	2.134	2.138	1.956	2.278	2.499	2.573	102,99	116,92
Сир (све врсте)	12.342	11.720	11.379	12.151	12.336	11.782	9.578	8.736	8.194	8.028	97,98	79,29
Милерам	53	58	58	57	53	60	56	49	69	54	77,93	94,33
Остали млечни производи	57	89	89	93	388	1.280	564	79	73	67	91,20	14,02

Извор: РЗС

Прилог 2.5.6: Спољнотрговинска размена млека и млечних производа (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	35.336	29.552	33.757	37.530	61.646	84.967	68.760	64.969	89.297	63.605	71,23	86,04
Млеко и павлака	23.172	15.512	18.715	22.803	33.308	37.322	42.344	35.891	48.455	28.500	58,82	72,22
Млеко у праху	3.906	4.614	4.768	3.167	5.484	2.965	3.932	3.249	9.663	6.973	72,17	137,85
Кисело-млечни производи	551	1.337	1.467	1.305	9.910	28.361	5.695	6.260	8.248	7.189	87,16	61,47
Суртка	4.461	4.497	3.845	4.448	4.769	5.394	4.641	5.027	5.614	4.499	80,14	88,41
Маслац и млечни намази	524	932	2.195	2.183	2.139	3.154	2.754	3.018	4.554	5.085	111,65	162,77
Сир и урда	2.721	2.661	2.767	3.623	6.035	7.770	9.394	11.523	12.764	11.359	88,99	119,60
ИЗВОЗ												
Укупно	48.675	47.332	43.797	42.394	53.942	99.873	72.604	74.154	66.366	53.559	80,70	72,98
Млеко и павлака	19.827	17.581	15.330	13.856	29.960	76.901	45.815	36.995	29.619	23.057	77,85	52,57
Млеко у праху	790	860	666	46	362	565	507	78	62	233	372,58	73,97
Кисело-млечни производи	15.918	16.559	14.887	14.122	6.766	4.767	9.355	19.187	19.990	15.321	76,64	127,53
Суртка	169	332	193	220	230	228	269	320	296	292	98,54	108,69

Маслац и млечни намази	1.278	1.420	1.512	1.559	1.720	1.623	1.553	1.888	1.738	1.891	108,78	110,92
Сир и урда	10.692	10.580	11.208	12.590	14.903	15.789	15.104	15.686	14.660	12.765	87,08	83,82
САЛДО												
Укупно	13.339	17.780	10.040	4.864	-7.704	14.906	3.844	9.186	-22.931	-10.046		
Млеко и павлака	-3.345	2.069	-3.385	-8.947	-3.348	39.579	3.471	1.103	-18.835	-5.443		
Млеко у праху	-3.115	-3.753	-4.102	-3.121	-5.122	-2.400	-3.425	-3.171	-9.600	-6.740		
Кисело-млечни производи	15.367	15.222	13.420	12.817	-3.144	-23.593	3.660	12.927	11.742	8.132		
Суртка	-4.291	-4.165	-3.651	-4.229	-4.539	-5.167	-4.372	-4.707	-5.318	-4.207		
Маслац и млечни намази	753	487	-683	-623	-419	-1.531	-1.200	-1.130	-2.816	-3.194		
Сир и урда	7.971	7.919	8.441	8.967	8.868	8.020	5.711	4.162	1.896	1.406		

Извор: РЗС

Прилог 2.5.7: Спољнотрговинска размена млека и млечних производа (000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ												
Укупно	36.917	36.241	38.210	51.710	72.850	95.447	90.110	102.099	195.293	157.220	80,50	141,44
Млеко и павлака	11.658	9.671	10.433	14.037	18.550	21.151	23.943	22.901	42.297	26.637	62,98	103,37
Млеко у праху	6.014	7.265	4.799	7.077	10.625	6.534	9.930	8.732	39.396	23.922	60,72	159,02
Кисело-млечни производи	716	1.474	1.165	1.095	6.688	19.826	6.177	7.407	11.698	11.492	98,24	110,94
Суртка	5.679	4.556	3.352	3.857	3.353	4.143	3.499	4.881	7.267	4.114	56,62	88,89
Маслац и млечни намази	2.041	3.098	7.362	10.671	10.573	13.835	10.930	12.658	28.740	30.202	105,09	196,79
Сир и урда	10.808	10.178	11.099	14.972	23.061	29.957	35.632	45.520	65.894	60.852	92,35	152,08
ИЗВОЗ												
Укупно	62.567	60.468	58.695	61.098	70.536	84.103	74.765	84.896	99.900	95.276	95,37	115,01
Млеко и павлака	10.309	9.497	7.363	7.078	12.707	24.767	15.600	15.668	18.256	15.399	84,35	88,50
Млеко у праху	1.307	1.246	2.154	123	593	1.161	718	251	279	1.190	426,06	198,21
Кисело-млечни производи	11.601	12.553	11.650	10.617	5.232	4.135	7.298	14.046	17.632	16.542	93,82	171,09
Суртка	181	467	401	169	149	176	222	311	378	264	69,83	106,75
Маслац и млечни намази	4.704	5.234	4.879	5.500	6.364	6.277	5.883	7.494	9.084	11.499	126,59	163,80
Сир и урда	34.465	31.472	32.248	37.612	45.490	47.587	45.044	47.126	54.270	50.382	92,84	105,17
САЛДО												
Укупно	25.650	24.227	20.485	9.388	-2.314	-11.344	-15.345	-17.203	-95.392	-61.944		

Млеко и павлака	-1.349	-174	-3.070	-6.959	-5.843	3.615	-8.342	-7.233	-24.041	-11.239
Млеко у праху	-4.708	-6.019	-2.645	-6.955	-10.032	-5.373	-9.212	-8.481	-39.117	-22.732
Кисело-млечни производи	10.885	11.079	10.485	9.521	-1.455	-15.691	1.121	6.639	5.934	5.050
Суртка	-5.498	-4.089	-2.951	-3.688	-3.204	-3.967	-3.276	-4.569	-6.889	-3.850
Маслац и млечни намази	2.663	2.136	-2.483	-5.171	-4.209	-7.558	-5.047	-5.164	-19.655	-18.702
Сир и урда	23.656	21.294	21.149	22.640	22.429	17.630	9.412	1.606	-11.624	-10.470

Извор: РЗС

Прилог 2.5.8: Просечне годишње цене млека и млечних производа; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD												
Свеже млеко кравље (l)	32,59	31,64	30,44	30,45	31,73	31,69	32,00	32,48	47,70	56,96	119,41	162,19
Кајмак (kg)	436,42	517,32	543,94	528,13	551,03	511,90	562,55	551,75	601,29	802,56	133,47	144,42
Меки сиреви (kg)	319,05	356,94	309,29	306,33	313,43	276,65	265,44	290,88	364,89	349,41	95,76	115,60
Цене у EUR												
Свеже млеко кравље (l)	0,28	0,26	0,25	0,25	0,27	0,27	0,27	0,28	0,41	0,49	119,62	162,83
Кајмак (kg)	3,72	4,28	4,42	4,35	4,66	4,34	4,78	4,69	5,12	6,84	133,71	145,02
Меки сиреви (kg)	2,72	2,96	2,51	2,52	2,65	2,35	2,26	2,47	3,11	2,98	95,93	116,08

Извор: РЗС

Прилог 2.5.9: Просечне малопродајне цене млека и млечних производа; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Цене у RSD												
Кравље млеко (l)	83,58	84,33	87,47	88,34	89,32	88,13	88,98	91,66	115,44	150,32	130,21	158,72
Млеко у тетрапаку, стерилисано, трајност 60 дана (l)	99,38	101,59	98,78	99,63	101,01	95,72	94,55	94,94	115,14	149,77	130,08	149,36
Домаћи сир, бели меки (kg)	356,79	362,55	359,56	363,60	370,55	372,06	378,11	396,44	470,43	599,47	127,43	150,80
Кајмак (kg)	819,89	843,76	850,38	871,71	895,91	904,10	919,00	953,37	1.101,14	1.373,52	124,74	143,87
Цене у EUR												
Кравље млеко (l)	0,71	0,70	0,71	0,73	0,76	0,75	0,76	0,78	0,98	1,28	130,45	159,37
Млеко у тетрапаку, стерилисано, трајност 60 дана (l)	0,85	0,84	0,80	0,82	0,85	0,81	0,80	0,81	0,98	1,28	130,31	149,99
Домаћи сир, бели меки (kg)	3,04	3,00	2,92	3,00	3,13	3,16	3,22	3,37	4,01	5,11	127,66	151,42
Кајмак (kg)	6,99	6,99	6,91	7,18	7,57	7,67	7,82	8,11	9,37	11,71	124,96	144,46

Извор: РЗС

2.6 Мед

Прилог 2.6.1: Број кошница и производња меда; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Кошнице пчела (000)	677	792	792	849	914	977	980	976	977	1.103	112,90	114,32
Производња меда (t)	4.383	12.263	5.761	7.014	11.427	7.600	6.838	7.438	14.228	11.346	79,74	119,35

Извор: РЗС

Прилог 2.6.2: Спољнотрговинска размена меда (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ	0	15	26	70	43	49	548	946	598	377	63,04	86,31
ИЗВОЗ	1.804	2.045	2.145	2.538	2.744	2.298	2.701	2.175	1.715	1.510	88,05	64,90
САЛДО	1.804	2.030	2.119	2.468	2.701	2.249	2.153	1.229	1.117	1.133	101,43	59,95

Извор: РЗС

Прилог 2.6.3: Спољнотрговинска размена меда (000 EUR); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
УВОЗ	7	108	167	323	227	264	1.377	2.559	1.718	996	57,97	81,04
ИЗВОЗ	6.513	8.706	8.284	8.664	10.518	8.995	13.096	13.140	9.520	6.937	72,87	62,76
САЛДО	6.506	8.598	8.123	8.341	10.291	8.731	11.719	10.581	7.802	5.941	76,15	60,47

Извор: РЗС

Прилог 2.6.4: Откуп и продаја меда на зеленим пијацама (t); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Откуп меда	2.273	2.952	2.331	2.920	3.362	2.483	2.715	2.097	2.123	1.374	64,72	53,76
Продаја на пијацама	1.297	1.177	1.147	1.063	1.109	1.145	1.085	1.281	1.350	1.361	100,81	113,99
Укупно	3.570	4.129	3.478	3.983	4.471	3.628	3.800	3.378	3.473	2.735	78,75	72,93

Извор: РЗС

Прилог 2.6.5: Откупне цене меда; 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Индекс 2023/22	Индекс 2023/ Ø18-22
Откупне цене у RSD/kg	336,16	381,59	325,92	301,39	323,93	318,41	407,12	514,86	407,31	326,37	80,13	82,77
Откупне цене у EUR/kg	2,87	3,16	2,65	2,48	2,74	2,70	3,46	4,38	3,47	2,78	80,27	83,09

Извор: РЗС